

**UCHWAŁA NR XXIX.139.2026
RADY GMINY BIAŁOŚLIWIE**

z dnia 28 stycznia 2026 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosławie
na lata 2026-2035**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) i art. 16b oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.) Rada Gminy Białosławie uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Białosławie postanawia przyjąć Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosławie na lata 2026-2035, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Białosławie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Ryszard Wolny

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY BIAŁOŚLIWIE

na lata 2026–2035

Spis treści

Wykaz skrótów	4
Wprowadzenie	5
Metodologia opracowania Strategii.....	7
Podstawy prawne	9
Spójność z dokumentami strategicznymi	11
Dokumenty krajowe	11
Dokumenty regionalne	12
Dokumenty lokalne	12
Metodologia badań społecznych	14
Wybór metod i technik badawczych	14
Dobór próby i narzędzie badawcze	15
Charakterystyka gminy Białosłowie.....	16
Położenie	16
Rynek pracy i sytuacja gospodarcza	19
Edukacja i wychowanie	22
Kultura, sport i rekreacja	23
Opieka zdrowotna	24
Bezpieczeństwo publiczne.....	25
Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej	26
Gminny system pomocy społecznej	32
Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych	37
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY BIAŁOSŁOWIE.....	38
Struktura badanej próby	38
Problemy społeczne	40
Rynek pracy	42
Ubóstwo i wykluczenie społeczne.....	43
Sytuacja osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych	45
Zdrowie psychiczne	47
Problemy natury behawioralnej.....	48

Problem alkoholowy.....	52
Problem nikotynowy	54
Problem narkotykowy	55
Problem przemocy	56
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ Z TERENU GMINY BIAŁOŚLIWIE.....	61
Struktura badanej próby	61
Problem alkoholowy.....	63
Problem nikotynowy	64
Problem narkotykowy	65
Problem przemocy	67
Korzystanie z urządzeń elektronicznych.....	71
Uczestnictwo w grach hazardowych	73
Zdrowie psychiczne	73
Zaburzenia odżywiania	74
Sytuacja społeczna gminy Białosław	76
Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej.....	76
Wsparcie osób z niepełnosprawnością	81
Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień	86
Przeciwdziałanie przemocy domowej	96
Aktywność i integracja społeczna seniorów.....	100
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.....	104
Wsparcie osób z problemem ubóstwa.....	108
Zdrowie psychiczne	112
Część programowa	114
Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych	115
Kierunki rozwiązywania problemów społecznych.....	116
Cel strategiczny nr 1	117
Cel strategiczny nr 2	120
Cel strategiczny nr 3	123
Cel strategiczny nr 4	127

Cel strategiczny nr 5	129
Cel strategiczny nr 6	131
Ramy finansowe Strategii.....	132
System wdrażania Strategii	133
System aktualizacji Strategii.....	134
Komunikacja społeczna i promocja Strategii.....	135
Monitoring i ewaluacja.....	136
Wnioski i podsumowanie	139
Bibliografia.....	142
Spis rysunków, tabel, wykresów	143
Spis rysunków.....	143
Spis tabel	143
Spis wykresów	145

Wykaz skrótów

b.d. – brak danych

DPS – dom pomocy społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOK – Gminny Ośrodek Kultury w Białosławiu

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosławiu

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KDR – Karta Dużej Rodziny

KS – Klub Seniora

N – liczba osób, które odpowiedziały na dane pytanie

NGO (ang. *non-governmental organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

NZOZ – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Mutmed” w Białosławiu

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

OSP – Ochotnicza Straż Pożarna

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile

PES – podmioty ekonomii społecznej

PFRON – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

PKI – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny

POZ – podstawowa opieka zdrowotna

PWD – placówka wsparcia dziennego

PP – Posterunek Policji w Białosławiu

pp. – punkt procentowy

PUP – Powiatowy Urząd Pracy w Pile

UG – Urząd Gminy Białosławie

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Wprowadzenie

Przemiany technologiczne, ekonomiczne i społeczno-kulturowe, które dokonały się w XX w. były przyczyną przeobrażeń w sferze życia społecznego i doprowadziły do zmiany starych i powstania nowych problemów społecznych. Problem społeczny określany jest jako niekorzystne dla społeczności zjawisko, zagrażające, niebezpieczne i konieczne do wyeliminowania. O problemie społecznym mówimy wówczas, gdy dane zjawisko spełnia kilka kryteriów: dotyczy wielu osób w społeczności, ma charakter powtarzający się, a nie jednorazowy, jest postrzegane i odczuwane przez członków danej społeczności jako istotne dolegliwości w życiu zbiorowym, domaga się rozwiązania i można mu zaradzić poprzez zbiorowe działanie¹. Wśród problemów społecznych występujących w polskiej rzeczywistości wymieniane są: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, hazard, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz wykluczenie społeczne. Jednym z instrumentów polityki społecznej jest tworzenie lokalnych strategii rozwiązywania problemów społecznych, które są ważnymi dokumentami odnoszącymi się do polityki społecznej, a odpowiednio przygotowane i wdrażane prowadzą do rozwiązania kluczowych problemów społecznych występujących na danym terytorium.

Konsekwencje pojawienia się wirusa SARS-CoV-2 i wywołanej przez niego choroby COVID-19 spowodowały konieczność zredefiniowania zaplanowanych działań. Skutki ekonomiczne, gospodarcze oraz społeczne pandemii będą dostrzegalne w dłuższej perspektywie czasowej, uwydatniając stare i generując nowe ryzyka socjalne. Na poziomie lokalnym można do nich zaliczyć kryzys gospodarczy skutkujący, m.in. poważnymi skutkami dla rynku pracy, rozwarstwienie społeczne pociągające za sobą ryzyko wzrostu liczby osób wykluczonych ze społeczeństwa, zwiększenie skali ubóstwa, ujawnianie się nowych konfliktów społecznych, wzrost zachowań indywidualistycznych w miejsce zachowań wspólnotowych, wpływających negatywnie na jakość kapitału społecznego i więzi społecznych, czy problem organizacji i zarządzania czasem osób starszych. To tylko część z wielu negatywnych konsekwencji jakie może za sobą pociągać pandemia koronawirusa².

¹ Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.

² N. G. Pikuła, M. Grewiński, E. Zdebska, W. Glanc, Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020, s. 9-16.

Obecnie polityka socjalna naszego kraju stoi przed kolejnym wyzwaniem, jakim jest konflikt rosyjsko-ukraiński i związany z nim napływ uchodźców. Migracje wojenne mogą mieć charakter długotrwały, co będzie wpływało bezpośrednio nie tylko na migrantów, ale całe społeczeństwo polskie i wymagało korekt polityk społecznych. Kryzys wywołany przez wojnę w Ukrainie musi skłonić Polskę do modernizacji systemu usług społecznych w sposób adekwatny do nowej sytuacji³.

Polityka społeczna w czasie kryzysu wymaga specjalnej uwagi i planowania, wykorzystując przy tym swoje instrumenty zarówno interwencyjne – w perspektywie krótkoterminowej, jak i w okresie długoterminowym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035⁴ jest dokumentem wyznaczającym najważniejsze kierunki działań mające na celu doprowadzenie do zmiany niekorzystnych zjawisk społecznych na terenie Gminy. Wskazuje ona obszary problemowe, priorytetowe zadania służące przeciwdziałaniu tym problemom, a także zakładane rezultaty. Strategia jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego zwiększającego efektywność podejmowanych działań. Jej wdrażanie odbywa się poprzez szereg działań związanych z realizacją planów strategicznych.

Strategia będzie służyć osiągnięciu zaplanowanych celów, wraz ze szczegółowym określeniem sposobów dojścia do poprawy sytuacji społecznej w wybranych obszarach. W związku z tym, że rozwiązywanie problemów społecznych jest procesem długofalowym, lokalna polityka społeczna wymaga od jej realizatorów strategicznego podejścia. Planowanie strategiczne, polegające na podejmowaniu systematycznych działań, podczas których planowana jest przyszłość i wytyczane są najistotniejsze kierunki działań, uwzględnia długi horyzont czasowy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035 zawiera kilka części składowych: charakterystykę Gminy, diagnozę sytuacji społecznej oraz część programową obejmującą misję, wizję, cele, zadania przewidziane do realizacji, ramy finansowe, zakładane rezultaty, system wdrażania, monitoring i ewaluację. W Strategii uwzględniono różnorodny zakres problematyki społecznej. Diagnoza sytuacji społecznej dokonana została w następujących obszarach:

³ E. Bendyk, P. Buras, Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022, s. 1-7.

⁴ Na potrzeby niniejszego opracowania dla występujących w tekście sformułowań „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035” stosowana będzie skrócona nazwa „Strategia”.

- wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej,
- wsparcie osób z niepełnosprawnością,
- profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- przeciwdziałanie przemocy domowej,
- aktywność i integracja społeczna seniorów,
- promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób podlegających wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie osób z problemem ubóstwa,
- zdrowie psychiczne.

Podsumowując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035 określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów oraz pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, co pozwoli na zapewnienie mieszkańcom Gminy dogodnych warunków do rozwoju i przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa społecznego.

Metodologia opracowania Strategii

Podstawowe elementy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035 są tożsame ze strukturą innych dokumentów określających kierunki lokalnej polityki społecznej. Tym co wyróżnia Strategię od innych wiążących dokumentów i programów jest przede wszystkim jej okres obowiązywania oraz nadrzędność wobec nich. Mimo, iż horyzont czasowy nie został wskazany w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, powinien precyzować główne działania Gminy w zakresie zaspokajania społecznych potrzeb mieszkańców i niwelowania nierówności społecznych w długim okresie, tj. 5-10 lat.

Obligatoryjny charakter Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych oraz jej istota i wpływ na kreowanie lokalnej polityki nakłada na jej realizatorów obowiązek tworzenia jej w sposób odpowiedzialny i spójny z zapisami zawartymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Nadrzędność Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych nad programami o charakterze taktycznym, takimi jak Program Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi,

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej, Program Wspierania Rodziny czy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, wymusza na podmiotach odpowiedzialnych za opracowanie i wdrażanie Strategii ujęcia w niej określonych elementów. Poniżej zawarte zostały elementy wchodzące w skład Strategii oraz poszczególne etapy jej opracowania.

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Lp.	Etap	Charakterystyka
1.	Analiza strategiczna	Analiza bieżącej sytuacji, problemów, barier oraz potencjału umożliwia wskazanie obszarów problemowych występujących w Gminie. Głównym źródłem informacji o sytuacji mieszkańców, ich problemach i potrzebach jest analiza danych zastanych, czyli bieżącej dokumentacji urzędowej, danych demograficzno-gospodarczych oraz trendów społecznych. Na tym etapie ocenie poddaje się również otoczenie jednostki samorządowej. Informacji w tym zakresie dostarczają również przeprowadzone na terenie Gminy badania społeczne.
2.	Sformułowanie misji i wizji Strategii	Wizja zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest swoistym obrazem, do którego dąży Gmina za sprawą realizacji celów w niej wskazanych, natomiast misja określa nadrzędny powód opracowania Strategii.
3.	Określenie celów priorytetowych i zadań	W następstwie prawidłowo przeprowadzonej analizy strategicznej możliwe jest wskazanie głównych obszarów problemowych występujących na terenie Gminy. Ich identyfikacja i określenie kompleksowych działań minimalizujących ich skalę zapewnia realizację polityki społecznej zgodnej z oczekiwaniami i potrzebami, a także podniesienie jakości życia lokalnej społeczności.
4.	Wskazanie sposobu wdrażania i kontroli realizacji Strategii	Ostatnim elementem Strategii jest określenie planu, zgodnie z którym ma zostać zrealizowana podczas okresu jej obowiązywania. Zarówno źródła i ramy finansowe, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, sposób komunikacji, jak i sprawozdawczość mają niebagatelny wpływ na stopień i jakość jej wdrożenia, dlatego w trakcie i po jej zakończeniu należy przeprowadzić ewaluację, umożliwiającą ocenę działań w odniesieniu do zamierzonych celów.

Źródło: opracowanie własne

Podstawy prawne

Opracowana całościowa, spójna i wieloletnia koncepcja rozwiązywania problemów społecznych gminy lub powiatu, podobnie jak inne dokumenty strategiczne, jest uwarunkowana prawnie. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 ze zm.), do zadań własnych gminy o charakterze obligatoryjnym należy „*opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka*”.

Tworząc niniejszą Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych opierano się na kluczowych dla tej materii aktach prawnych tak, aby była ona kompatybilna oraz komplementarna z założeniami polityki państwa. Najistotniejsze ustawy kompetencyjne, nakładające na administrację rządową i samorządową określone obowiązki to m.in.:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
2. ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
3. ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,
5. ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej,
6. ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.

Akty prawne dotyczące wsparcia rodziny i dziecka:

1. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
2. ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
3. ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
4. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny,
5. ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
6. ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
7. ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
8. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
9. ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
10. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.

Akty prawne dotyczące ochrony zdrowia oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom:

1. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
2. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
3. ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
4. ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Akty prawne dotyczące oświaty, zatrudnienia oraz wsparcia socjalnego:

1. ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
2. ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
3. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
4. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
5. ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsiębiorstw mieszkaniowych,
6. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
7. ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym,
8. ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego,
10. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
11. ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
12. uchwała Nr 149 Rady Ministrów z dnia 23 sierpnia 2023 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028,
13. ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Akty prawne normujące aspekty finansowe:

1. ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
2. ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
3. ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości,
4. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
5. ustawa z dnia 11 września 2019 r. prawo zamówień publicznych.

Akty prawne normujące pobyt cudzoziemców na terenie kraju:

1. ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
2. ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
3. ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
4. ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035 jest zgodna z kierunkami polityk w sferze społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych realizowanych na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Rozdział ten przedstawia opis wyżej wymienionych dokumentów strategicznych.

Dokumenty krajowe

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035 jest zgodna z poniższymi dokumentami krajowymi:

- **Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),** będąca aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, stanowi obowiązujący, kluczowy dokument dla Polski, w zakresie średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Strategia zawiera rekomendacje dla polityk publicznych oraz jest podstawą dla zmian w systemie zarządzania rozwojem.

- **Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, której celem jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia⁵.
- **Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030** stanowiąca kontynuację Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020, a jej głównym celem jest wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków.

Ponadto wymienić należy również dokumenty mające wpływ na kształtowanie polityki społecznej, takie jak:

- Strategia Demograficzna 2040,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030,
- Strategia rozwoju usług społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.).

Dokumenty regionalne

Na poziomie regionalnym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białośliwie są: Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2023-2032.

Dokumenty lokalne

Na szczeblu lokalnym kluczową rolę programową odgrywa Strategia Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2024-2034, stanowiąca podstawowe narzędzie prowadzenia długofalowej polityki rozwoju gminy. Dokument diagnozuje kluczowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał społeczny, gospodarczy i przestrzenny gminy Białośliwie, a także

⁵ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.

określa wizję oraz kierunki działań służących poprawie jakości życia mieszkańców. Strategia stanowi kontynuację dotychczasowej polityki rozwoju, jednocześnie odpowiadając na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze, środowiskowe i przestrzenne oraz nowe podejście do planowania rozwoju oparte na modelu zintegrowanym. Pełni ona również funkcję ramową dla pozostałych dokumentów gminnych oraz instrumentu pozyskiwania środków zewnętrznych.

W Strategii Rozwoju Gminy Białośliwie na lata 2024-2034 wyznaczono **3 cele strategiczne**, obejmujące:

1. rozwój przestrzenny i infrastrukturalny gminy Białośliwie oraz adaptację do zmian klimatu;
2. rozwój gospodarczy gminy Białośliwie oparty na jej endogenicznych potencjałach;
3. rozwój społeczny gminy Białośliwie oparty na aktywnych, wykształconych i zintegrowanych mieszkańcach.

Metodologia badań społecznych

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

Celem takiej diagnozy jest poznanie problemów, a przedmiotem są różne zjawiska społeczne. O diagnozie społecznej w węższym znaczeniu mówimy, gdy badania dotyczą rozpoznawania zdarzeń i sytuacji społecznych ze względu na ich dotkliwość i potrzebę zmian. Zgodnie z tą definicją, przedmiotem badania są zdarzenia i sytuacje społecznie dotkliwe, celem – zmiana społeczna, efektem zaś – przede wszystkim wnioski i zalecenia dla praktyki⁶.

Niniejsza diagnoza realizowana przez gminę Białosłowie ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród dorosłych mieszkańców.

Wybór metod i technik badawczych

W celu poznania opinii oraz postaw mieszkańców gminy Białosłowie zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań. Przez metodę badawczą rozumie się na ogół system założeń i reguł pozwalających na takie uporządkowanie praktycznej lub teoretycznej działalności, aby można było osiągnąć cel, do jakiego się świadomie zmierza⁷. Wyróżnia się metody ilościowe i jakościowe. Zarówno jedno, jak i drugie są użyteczne w prowadzeniu badań socjologicznych. Badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów z terenu Gminy zostały wykonane zgodnie z metodą ilościową za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interview*), zakładającej przeprowadzenie badań za pomocą kwestionariuszy ankiet udostępnianych drogą elektroniczną. Pozwala ona na anonimowość, dzięki czemu osoby biorące udział w badaniu czują się swobodnie.

W ramach przeprowadzonych badań, wykorzystano również **analizę danych zastanych** (ang. *Desk Research*), czyli technikę badawczą polegającą na kompilacji, analizowaniu oraz przetwarzaniu danych i informacji pochodzących z istniejących źródeł, a następnie formułowaniu na ich podstawie wniosków dotyczących badanego problemu.

⁶ Szatur – Jaworska B., *Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej*, s. 109.

⁷ Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, s. 60.

Analizie poddane zostały dane z Głównego Urzędu Statystycznego oraz wszystkie programy wykonawcze, raporty, sprawozdania i analizy w zakresie polityki społecznej prowadzonej w gminie Białosłowie.

Dobór próby i narzędzie badawcze

Najczęściej badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby objąć działaniami jej wszystkich członków, dlatego wybiera się grupę reprezentatywną. Wykorzystany w diagnozie losowy dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie Gminy oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Badania zostały przeprowadzone w listopadzie 2025 roku i wzięło w nich udział **64 dorosłych mieszkańców** oraz **106 uczniów** z terenu gminy Białosłowie. Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych, składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 1,0 pp. od 100%.

Charakterystyka gminy Białośliwie

Położenie

Gmina Białośliwie położona jest w południowo-wschodniej części powiatu pilskiego, w granicach administracyjnych województwa wielkopolskiego. Siedziba władz Gminy mieści się w miejscowości Białośliwie, usytuowanej w odległości około 35 km od Piły oraz około 100 km od stolicy regionu – Poznania. Gmina posiada status jednostki samorządu terytorialnego o charakterze wiejskim. Jej teren charakteryzuje się wyraźnie rolniczym profilem użytkowania. Aż 74% jej powierzchni stanowią grunty rolne, natomiast 11% zajmują użytki leśne. Ponadto, niemal połowa obszaru Gminy (49%) znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu, co świadczy o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych tego terenu. Gmina Białośliwie graniczy z czterema sąsiednimi gminami: Szamocin, Miasteczko Krajeńskie, Wysoka oraz Wyrzysk⁸.

Rysunek 1. Położenie gminy Białośliwie na tle powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie Bazy Danych Obiektów Topograficznych (BDOT10k)

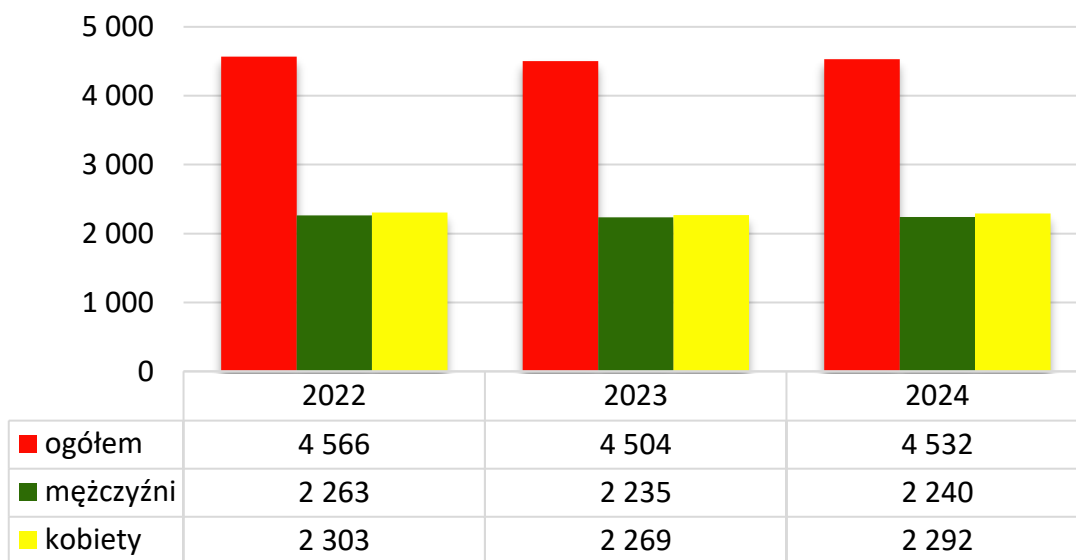
⁸ Raport o stanie Gminy Białośliwie za 2024 rok.

Sytuacja demograficzna

Aktualna struktura demograficzna, będąca efektem procesów społeczno-demograficznych z przeszłości, w istotny sposób wpływa na kształtowanie się zjawisk i wyzwań społecznych w przyszłości. Wnikliwa analiza kluczowych cech demograficznych, procesów migracyjnych oraz zmian w strukturze wieku i liczby ludności dostarcza podstaw do oceny skuteczności dotychczasowych działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych. W kontekście obecnych trendów, takich jak starzenie się społeczeństwa, szczególnie istotne staje się planowanie działań ukierunkowanych na aktywizację lokalnej społeczności, wspieranie młodych rodzin oraz integrację międzypokoleniową.

W 2024 roku gminę Białosłowie zamieszkiwały 4 532 osoby, w tym 2 292 kobiety oraz 2 240 mężczyzn. Na przestrzeni analizowanych lat liczba mieszkańców ulegała niewielkim wahaniom, a w porównaniu z 2022 rokiem zmniejszyła się o 0,7%. Liczebność obu płci pozostaje na zbliżonym poziomie. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Białosłowie w latach 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Białosłowie w 2024 roku przyrost naturalny na 1 000 ludności kształtował się na poziomie 1,99 co oznacza, że wskaźnik ten przyjmował znacznie wyższą wartość w porównaniu do powiatu pilskiego oraz województwa

wielkopolskiego. Na przestrzeni ostatnich lat w Gminie zauważalne są wahania przyrostu naturalnego na 1 000 ludności: w 2022 roku wynosił on -2,63, w 2023 roku było to -3,53, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie kształtował się na poziomie 1,99.

Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Białośliwie w porównaniu do powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
gmina Białośliwie	-2,63	-3,53	1,99
powiat pilski	-4,44	-3,79	-4,28
województwo wielkopolskie	-2,16	-2,18	-2,80

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Białośliwie według ekonomicznych grup wieku w roku 2024 przedstawiała się następująco:

- 19,5% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 18 roku życia;
- 59,1% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 21,3% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet 60 lat i więcej, a dla mężczyzn 65 lat i więcej.

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można niewielki spadek udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, a największą wartość odnotowano w 2022 roku (19,9%), po o czym sukcesywnie malał, osiągając w latach 2023-2024 poziom 19,5% (spadek o 0,4 pp.). Tendencja spadkowa widoczna jest również w przypadku odsetka osób w wieku produkcyjnym, a różnica względem 2022 roku wynosi 1,0 pp. Zauważalny jest systematyczny wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym, który na przestrzeni analizowanych lat wyniósł 1,2 pp. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na nieco odmiennym poziomie w odniesieniu do wskaźników w województwie wielkopolskim i w całym kraju. W 2024 roku w Województwie było to 19,1% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,7% w wieku produkcyjnym oraz 22,2% w wieku poprodukcyjnym, natomiast w Polsce – 18,0% osób w wieku przedprodukcyjnym, 58,2% w wieku produkcyjnym oraz 23,8% w wieku poprodukcyjnym⁹.

⁹ <https://bdl.stat.gov.pl/>

Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Białosłowie w latach 2022-2024 (w procentach)

wyszczególnienie	2022	2023	2024
wiek przedprodukcyjny	19,9	19,5	19,5
wiek produkcyjny	60,1	59,9	59,1
wiek poprodukcyjny	20,1	20,6	21,3

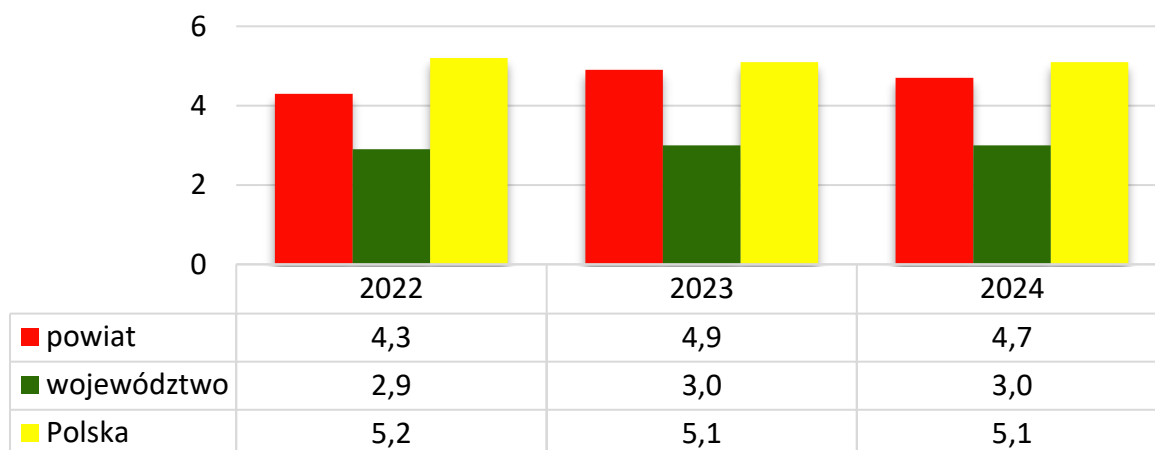
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rynek pracy i sytuacja gospodarcza

Istotnym miernikiem stanu rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, która wyraża procentowy udział liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne w urzędach pracy w ogólnej liczbie ludności aktywnej zawodowo. Wskaźnik ten pozwala na ocenę skali problemu bezrobocia w danej społeczności oraz identyfikację obszarów wymagających interwencji w zakresie polityki zatrudnienia i aktywizacji zawodowej.

Dane dotyczące stopy bezrobocia na poziomie gmin nie są dostępne, w związku z tym wskaźnik przedstawia dane dla powiatu pilskiego. W 2024 roku stopa bezrobocia w Powiecie wynosiła 4,7%, a więc była wyższa w porównaniu do Województwa (3,0%), a jednocześnie niższa względem całego kraju (5,1%). W omawianym okresie w powiecie pilskim stopa bezrobocia rejestrowanego uległa niewielkim wahaniom. W porównaniu z 2022 rokiem odnotowano nieznaczny wzrost tego wskaźnika w województwie wielkopolskim oraz niewielki spadek w całym kraju. Szczegółowe informacje przedstawiono na poniższym wykresie.

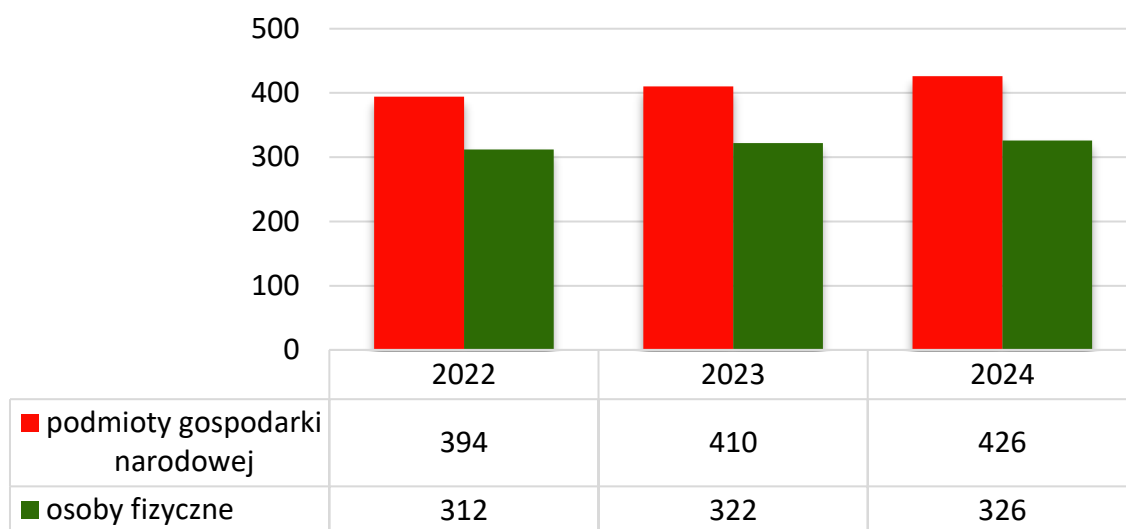
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie pilskim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Jednym ze wskaźników określających aktywność gospodarczą danej zbiorowości jest liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na danym terenie. W gminie Białosłowie na koniec 2024 roku w rejestrze REGON zarejestrowanych było łącznie 426 podmiotów gospodarki narodowej, z czego większość stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w liczbie 326 (76,5%). Podobnie sytuacja wyglądała w latach poprzednich. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w gminie Białosłowie ulegała wzrostowi. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

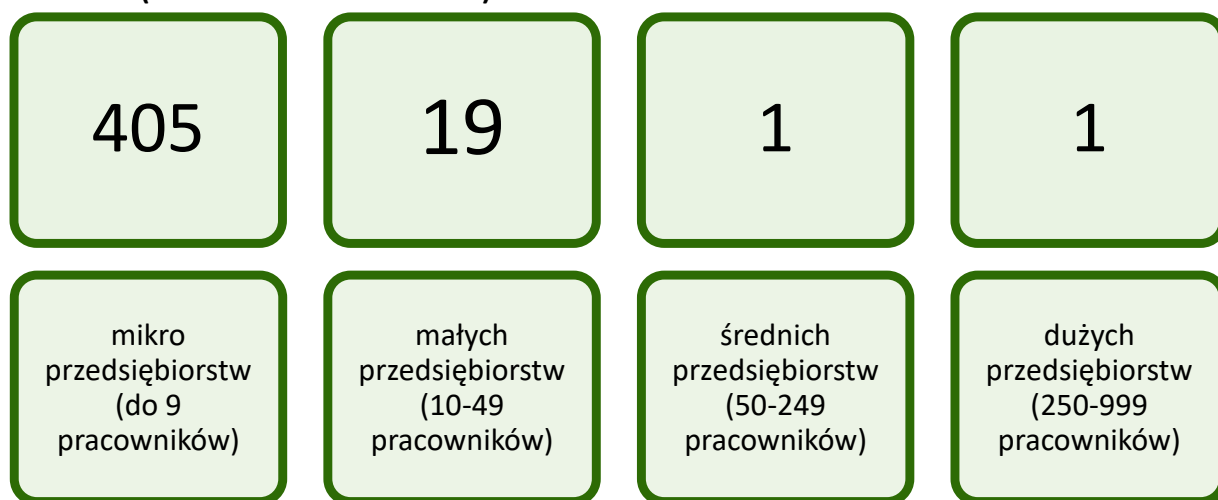
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Białosłowie w latach 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Największa liczba podmiotów gospodarczych działających w 2024 roku na terenie gminy Białosłowie według klas wielkości, to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające 0-9 pracowników – było ich 405, z kolei małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 pracowników było 19. W omawianym roku działalność prowadziło także 1 średnie przedsiębiorstwo zatrudniających więcej niż 49 pracowników oraz 1 podmiot z liczbą pracowników większą niż 249.

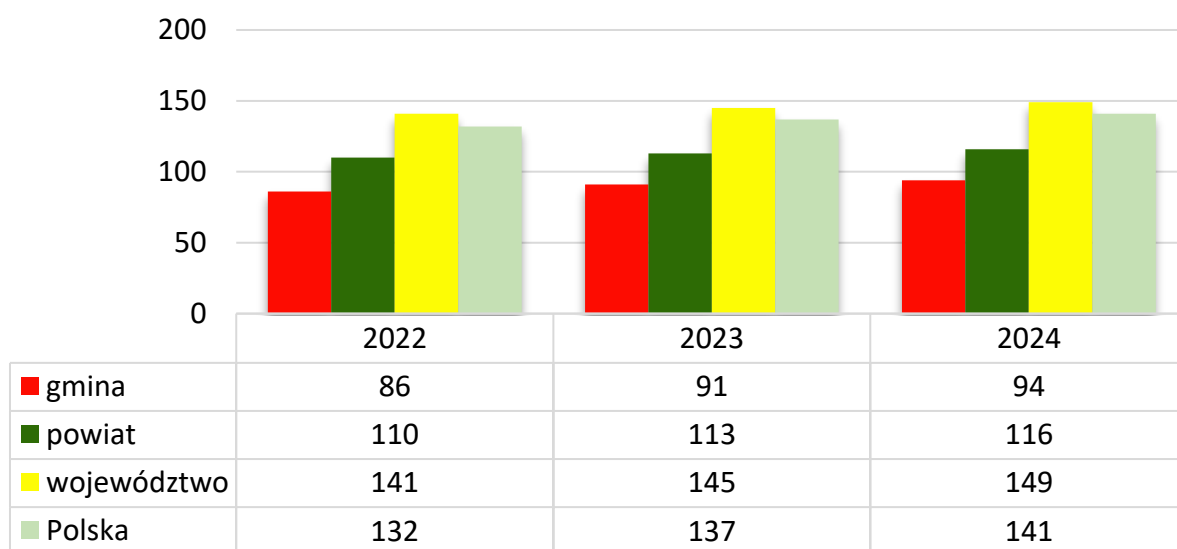
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Białośliwie według klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Porównując wskaźnik liczby podmiotów gospodarczych na 1 000 mieszkańców, sytuacja w Gminie wypada mniej korzystnie niż na poziomie Powiatu, Województwa i kraju. Analizując zaprezentowane dane można zauważyć, że w 2024 roku wskaźnik dla gminy Białośliwie wynosił 94 podmioty gospodarcze na 1 000 ludności, w powiecie pilskim było to 116 podmiotów, w przypadku województwa wielkopolskiego – 149, natomiast w kraju – 141. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest jego stopniowy wzrost we wszystkich analizowanych jednostkach.

Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Białośliwie, powiecie pilskim, województwie wielkopolskim oraz Polsce w latach 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Edukacja i wychowanie

Edukacja stanowi fundament rozwoju społeczności lokalnej, kształtując kompetencje i możliwości młodego pokolenia. Placówki oświatowe w Gminie pełnią nie tylko funkcję edukacyjną, ale także wspierają rozwój społeczny i kulturalny uczniów. Współczesne wyzwania w obszarze edukacji wymagają efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów, modernizacji infrastruktury oraz wdrażania nowoczesnych metod nauczania, aby zapewnić każdemu dziecku równy start i wsparcie w jego ścieżce rozwoju.

W 2024 roku sieć placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Białosłowie tworzyły: **Szkoła Podstawowa im. Wiktora Kaji** oraz **Samorządowe Przedszkole „Mali Odkrywczy”**. Ponadto ofertę edukacyjną na terenie Gminy uzupełniają oddziały przedszkolne w pobliskich miejscowościach, takich jak Niezychowo czy Pobórka Wielka.

W 2024 roku łączna liczba wychowanków publicznej szkoły podstawowej w gminie Białosłowie kształtowała się na poziomie 356 osób, natomiast do przedszkola uczęszczało wówczas 157 dzieci w pierwszym półroczu oraz 147 w drugim półroczu. W analizowanych latach dostrzegalne były wahania liczby uczniów szkoły podstawowej, przy czym najwyższą wartość odnotowano w 2022 roku (369 osób). W przypadku placówki przedszkolnej dane za 2024 rok wskazują na spadek liczby dzieci o 6,4% w relacji drugiego półrocza do pierwszego. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

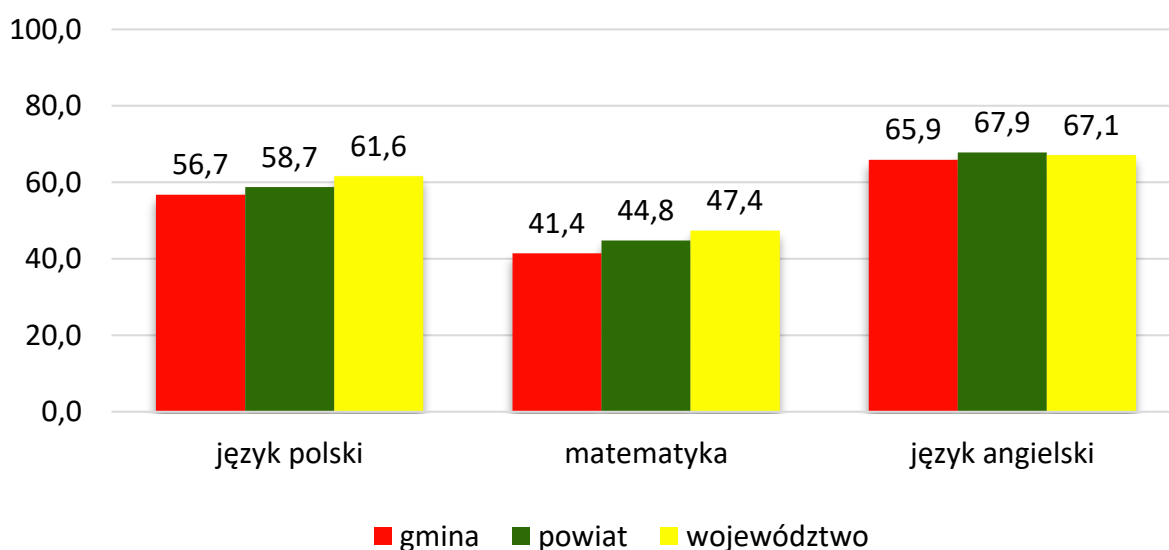
Tabela 4. Liczba osób uczęszczających do publicznego przedszkola oraz szkoły podstawowej na terenie gminy Białosłowie w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
nauczanie w szkołach podstawowych	369	336	356
nauczanie w oddziałach przedszkolnych/przedszkolach	I półrocze		
	116	164	157
nauczanie w oddziałach przedszkolnych/przedszkolach	II półrocze		
	124	150	147

Źródło: Raport o stanie Gminy Białosłowie za rok 2022, 2023 i 2024

Na kolejnym wykresie przedstawione zostały wyniki egzaminu ósmoklasisty uczniów z gminy Białośliwie w odniesieniu do średniej dla powiatu pilskiego oraz województwa wielkopolskiego. W porównaniu do Województwa oraz Powiatu, młodzi mieszkańcy Gminy uzyskali znacznie niższe wyniki ze wszystkich przedmiotów. Najgorszy rezultat uczniowie z terenu Gminy osiągnęli z matematyki – 41,4%, zaś najlepiej poradzili sobie z egzaminem z języka angielskiego – 65,9%. Szczegółowe dane przedstawiono na wykresie poniżej.

Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku uczniów z gminy Białośliwie, powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego

Źródło: <https://mapa.wyniki.edu.pl/>

Kultura, sport i rekreacja

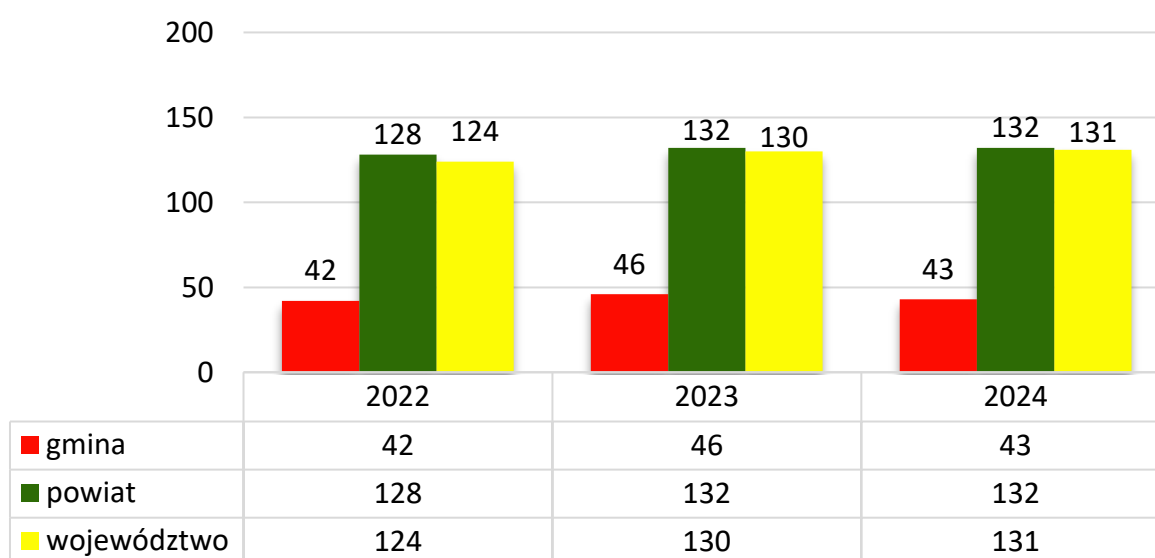
Na terenie gminy Białośliwie działają następujące **obiekty kultury**:

- Gminny Ośrodek Kultury w Białośliwiu wraz z Biblioteką,
- Spichlerz „Wacek”,
- Regionalne Centrum Sadownictwa w Pobórcie Wielkiej,
- Świetlice wiejskie w Białośliwiu, Dębówku Nowym, Krostkowie, Niezychowie i Dworzakowie,
- Przystań Turystyczna w Tomaszewie, spełniająca rolę świetlicy,
- Budynek rekreacyjny w Pobórcie Małej,
- Wyrzyska Kolejka Powiatowa w Białośliwiu¹⁰.

¹⁰ Raport o stanie Gminy Białośliwie za rok 2024.

Poniższy wykres prezentuje dostępne dane w zakresie liczby czytelników bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Białośliwie, powiecie pilskim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024. Na podstawie danych statystycznych można dostrzec, że liczba czytelników w Gminie w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców na przestrzeni analizowanych lat uległa wahaniom w 2022 były to 42 osoby, w 2023 – 46, a w 2024 roku – 43. Należy podkreślić, że zarówno w porównaniu do Województwa, jak i Powiatu, wskaźnik dla Gminy przyjmował niższe wartości w każdym analizowanym roku.

Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Białośliwie, powiecie pilskim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Opieka zdrowotna

Na terenie Gminy w zakresie opieki zdrowotnej funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Mutmed” w Białośliwie, zapewniający mieszkańcom dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Z danych GUS wynika, iż w gminie Białośliwie w 2024 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej udzielono łącznie 28 661 porad. Oznacza to, że na 1 mieszkańca Gminy udzielono wówczas 6,3 porad. Jest to wartość niższa w stosunku do liczby porad w przeliczeniu na 1 mieszkańca powiatu pilskiego, która w omawianym roku wynosiła 9,1.

Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Białosławie w porównaniu do powiatu pilskiego w 2024 roku

wyszczególnienie	powiat	gmina
przychodnie ogółem	80	1
liczba porad w ramach POZ	1 181 942	28 661
porady podstawowej opieki zdrowotnej udzielone na 1 mieszkańca	9,1	6,3

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest to ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, mienie obywateli oraz majątek ogólnonarodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. Bezpieczeństwo publiczne umożliwia sprawne funkcjonowanie społeczeństwa.

W Gminie bezpieczeństwo i porządek zapewniają funkcjonariusze **Posterunku Policji w Białosławiu**. Poza pełnieniem obowiązków z zakresu swojej podstawowej służby, podejmują oni również działalność profilaktyczną na terenie Gminy.

Ochronę przeciwpożarową w Gminie zapewnia 6 następujących **jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej**: OSP Białosławie, OSP Dworzakowo, OSP Dębówko Nowe, OSP Krostkowo, OSP Niezychowo oraz OSP Pobórka Wielka¹¹.

W 2024 roku na terenie Gminy odnotowano wzrost zdarzeń drogowych. W porównaniu do roku ubiegłego ich liczba zwiększyła się o 22,8%. Co istotne, wszystkie te zdarzenia zakwalifikowano jako kolizje. Szczegółowe dane zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6. Liczba interwencji związanych z ruchem drogowym gminie Białosławie w 2024 roku

wyszczególnienie	2023	2024
zdarzenia drogowe, w tym:	35	43
wypadki	1	0
kolizje	34	43

Źródło: Raport o stanie Gminy Białosławie za rok 2024.

¹¹ Raport o stanie Gminy Białosławie za 2024 rok.

Uwarunkowania w zakresie ekonomii społecznej

Na przestrzeni dekad zmieniały się sposoby zarządzania w biznesie i administracji, a co za tym idzie – funkcja jednostki w wewnętrznym systemie. W wyniku koncentracji na wynikach, coraz mniejszą rolę w strukturach organizacyjnych pełnił człowiek, a w efekcie zwiększyła się skala wykluczenia społecznego. Wzrost nierówności społecznych przyczynił się do podejmowania inicjatyw oddolnych przez społeczności najbardziej nimi dotknięte. W odpowiedzi na te wyzwania narodził się ruch spółdzielczy, który umożliwiał grupom społecznym wspólne zaspokajanie podstawowych potrzeb. Kluczowe znaczenie miały wówczas wartości takie jak podmiotowość jednostki i znaczenie indywidualnej pracy. Na tym gruncie ukształtowała się współczesna koncepcja ekonomii społecznej – ukierunkowanej na człowieka i oddziaływanie społeczne, opartej na partycypacyjnym zarządzaniu, gdzie główny nacisk kładzie się na realizację celów społecznych, a nie maksymalizację zysku¹².

Współcześnie ekonomia społeczna funkcjonuje w ramach różnorodnych podmiotów, m.in. organizacji pozarządowych zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, takich jak stowarzyszenia, fundacje czy prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, np. spółdzielni socjalnych, spółek non profit czy stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie rozwijający się sektor ekonomii społecznej wpisuje się zarówno w politykę gospodarczą, poprzez wzmacnianie przedsiębiorczości mieszkańców gmin i powiatów oraz konkurencyjności lokalnych podmiotów, jak i politykę społeczną, gdyż odpowiednie wykorzystanie potencjału PES umożliwia aktywizację zawodową, rozwój turystyki, kultury czy mieszkalnictwa, a także reintegrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W ramach sektora ekonomii społecznej wyróżnia się tzw. podmioty ekonomii solidarnej, których działalność koncentruje się głównie na wspieraniu aktywizacji zawodowej oraz integracji społecznej. Szczególny nacisk kładą one na proces reintegracji osób narażonych na wykluczenie społeczne, jak również na działania związane z rehabilitacją zawodową i społeczną osób z niepełnosprawnościami.

¹² Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej, str. 10.

Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej

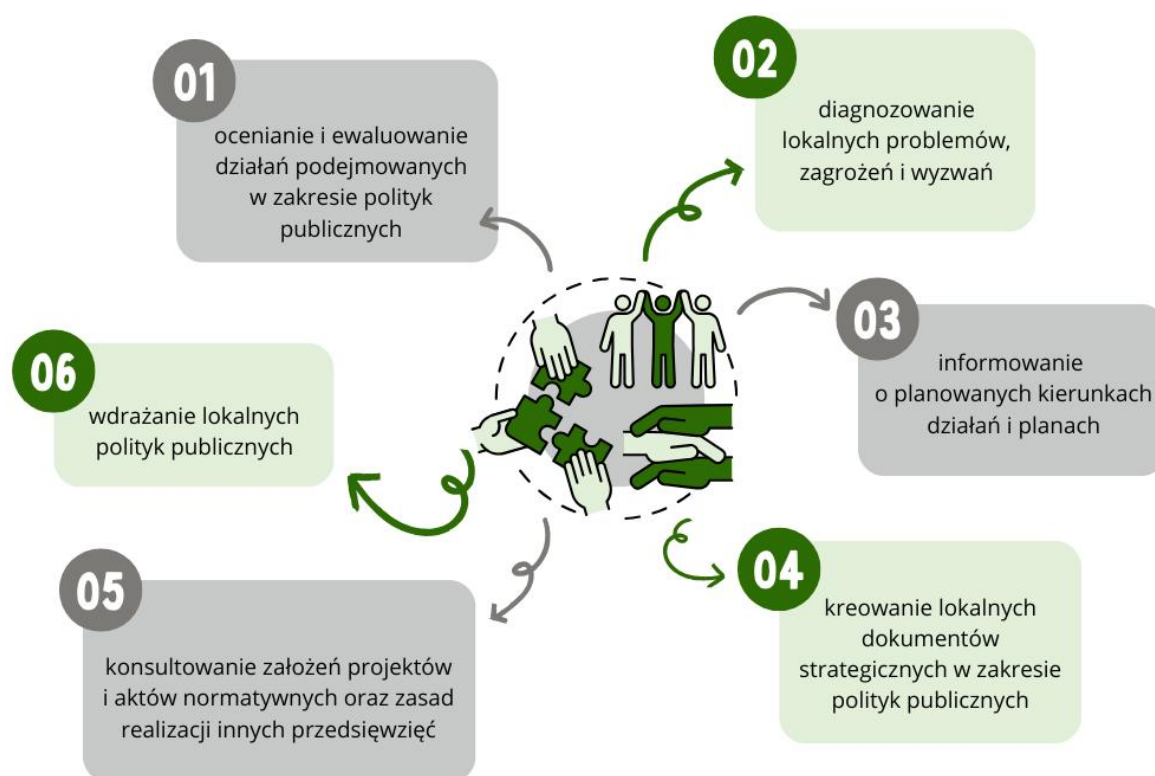
PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

Podmioty ekonomii społecznej odgrywają istotną rolę w działaniach na rzecz społeczności lokalnych oraz osób zagrożonych marginalizacją. Ich zaangażowanie w rozwiązywanie problemów społecznych przekłada się na umocnienie pozycji w procesie współtworzenia lokalnej polityki społecznej i współodpowiedzialność za jej kierunki. Dotychczas współpraca instytucji publicznych z tym sektorem opierała się głównie na zlecaniu zadań publicznych oraz realizacji usług społecznych przez fundacje i stowarzyszenia. Jednak wraz z rozwojem ekonomii społecznej pojawia się potrzeba szerszego włączania wszystkich jej przedstawicieli w procesy planowania, diagnozowania potrzeb, tworzenia dokumentów strategicznych, realizacji inicjatyw i monitorowania ich efektów.

Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019

Zgodnie z zapisami ustawy o ekonomii społecznej poszerzono katalog zadań publicznych, które mogą być realizowane przez organizacje pozarządowe, umożliwiając im podejmowanie działań na rzecz podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych. Natomiast ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centra usług społecznych wprowadziła regulacje dotyczące zakresu usług, które mogą być powierzane podmiotom ekonomii społecznej w ramach otwartych konkursów ofert, małych grantów, jak również w oparciu o prawo zamówień publicznych. Korelacja ustawy o ekonomii społecznej, ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych oraz o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie kreuje obraz szerokiego spektrum działalności i inicjatyw możliwych do podjęcia przez PES w ramach realizacji zadań publicznych i usług społecznych, wśród których znajduje się 14 obszarów usług oraz 43 sfery zadań. Wskazane poniżej usługi społeczne ściśle nawiązują do katalogu zadań w ramach pożytku publicznego.

Tabela 7. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne

Ip. katalog usług społecznych z zakresu:		zadania publiczne w obszarze:
1.	Polityki prorodzinnej	• działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka
2.	Wspierania rodziny	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej • działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Systemu pieczy zastępczej	• wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej
4.	Pomocy społecznej	• pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
5.	Promocji i ochrony zdrowia	• ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej
6.	Wspierania osób niepełnosprawnych	• działalności na rzecz osób niepełnosprawnych
7.	Edukacji publicznej	• nauki, edukacji, oświaty i wychowania
8.	Przeciwdziałania bezrobociu	• promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
9.	Kultury	• kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego
10.	Kultury fizycznej i turystyki	• wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa
11.	Pobudzania aktywności obywatelskiej	• działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych • upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji • udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego • upowszechniania i ochrony praw konsumentów
12.	Mieszkalnictwa	• tworzenia warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej
13.	Ochrony środowiska	• ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
14.	Reintegracji zawodowej i społecznej	• działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości • rewitalizacji • działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 • działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Wśród zadań publicznych wskazanych do realizacji przez organizacje pozarządowe znajdują się dodatkowo działania w obszarze wzmacniania integralności społeczności lokalnej, zapewnienia bezpieczeństwa, wsparcia grup wykluczonych i mniejszościowych oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ważnym aspektem rozróżniającym usługi społeczne od zadań publicznych realizowanych przez PES jest sposób, w jaki dany podmiot otrzymuje je do realizacji. W przypadku zadań publicznych rozróżnia się ich 5, w tym:

- otwarty konkurs ofert,
- „małe granty” (tryb pozakonkursowy),
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez organ administracji publicznej w razie wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert przez Prezesa Rady Ministrów ze względu na ważny interes społeczny lub publiczny,
- zlecenie realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu na podstawie samodzielnie złożonej oferty.

Realizacja usług społecznych następuje poprzez zlecenie zadań w formie:

- zlecenia usług,
- zlecenia instytucji,
- bonu na aktywność (regranting),
- kooperacyjnego rozwiązania problemów.

W Krajowym Rejestrze Kół Gospodyń Wiejskich Agenci Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zarejestrowanych jest 8 KGW:

- Koło Gospodyń Wiejskich w Dębówku Starym,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Nieżychowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Włościanki” w Białośliwiu,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Dworzakowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Pobórcie Wielkiej,
- Koło Gospodyń Wiejskich i Gospodarzy „Swojacy Dębowiacy” w Dębówku Nowym,
- Koło Gospodyń Wiejskich Białośliwianki w Białośliwiu,
- Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich „Krostkowianki”.

Na terenie Gminy w 2024 roku nie funkcjonowało żadne przedsiębiorstwo społeczne.

W 2024 roku na terenie gminy Białośliwie zarejestrowanych było łącznie **426 podmiotów gospodarki narodowej**, w tym 23 stowarzyszenia i organizacje społeczne oraz 1 fundacja. W porównaniu z rokiem 2022 liczba zarejestrowanych podmiotów wzrosła o 8,1%. W 2024 roku rozpoczęła działalność 1 nowa fundacja. Szczegółowe informacje przedstawiono w tabeli poniżej

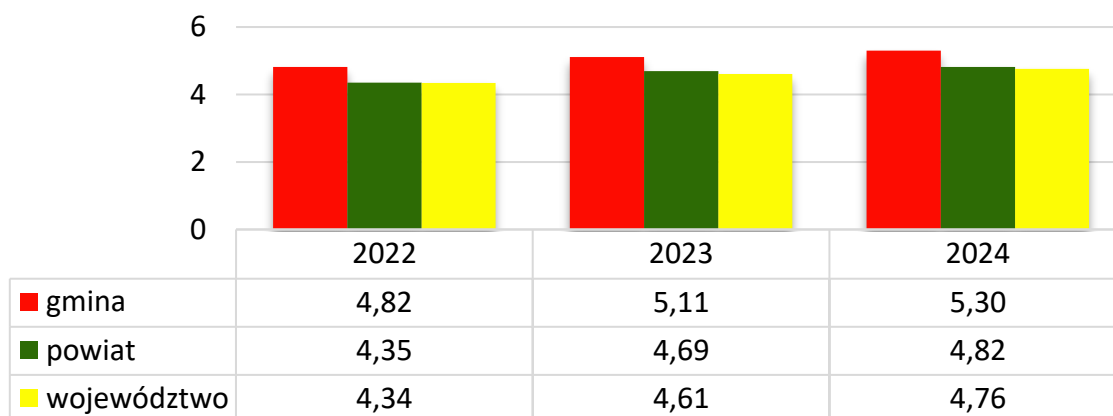
Tabela 8. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Białośliwie na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej, w tym:	394	410	426
stowarzyszenia i organizacje społeczne	22	23	23
fundacje	0	0	1

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejny wykres przedstawia liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 000 mieszkańców w gminie Białośliwie, powiecie pilskim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024. Wskaźnik dla Gminy w 2022 roku wynosił 4,82, w 2023 roku – 5,11, z kolei w 2024 roku – 5,30. W omawianym okresie wartości dla gminy Białośliwie przyjmowały wyższe wartości względem powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego. Rozpatrując dane uwarunkowania, zauważyć można stopniowy wzrost omawianego wskaźnika we wszystkich analizowanych jednostkach. Szczegółowe dane przedstawiono na kolejnym wykresie.

Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Białośliwie, powiecie pilskim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

W kontekście prawidłowości i efektywności prowadzenia działań w Gminie, niezwykle istotnym potencjałem jest kadra Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych (GOPS, placówki oświatowe itp.). System realizacji zadań publicznych determinuje całokształt działań rozwojowych, w szczególności planowania i realizowania inwestycji, w tym finansowanych ze środków zewnętrznych, wdrażania nowych metod zarządczych oraz obsługi klientów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów itp.).

Gminny system pomocy społecznej

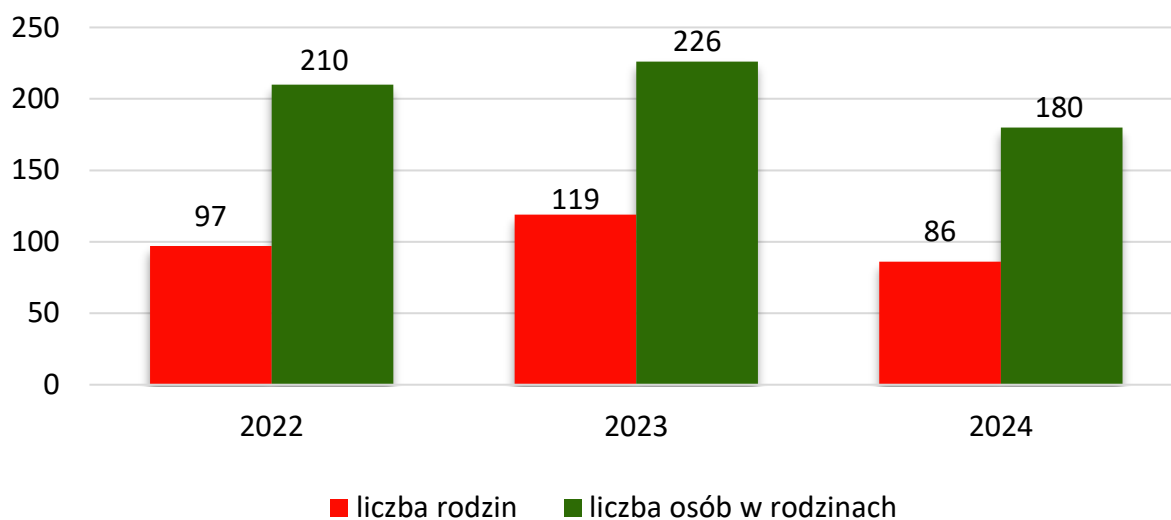
Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości¹³.

Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białośliwiu**. Zadania Ośrodka wynikają wprost z ustawy o pomocy społecznej. GOPS realizuje zadania własne Gminy, zadania zlecone Gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej, zadania wynikające z rozeznaczonych potrzeb Gminy bądź z rządowych programów pomocowych na podstawie i w granicach obowiązujących aktów prawnych. Ośrodek realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się natomiast ustaleniami Wójta oraz uchwałami Rady Gminy.

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w gminie Białośliwie ulegała w ostatnich latach wahaniom. W 2024 roku pomocą społeczną objęto 86 rodzin, w 2023 roku było to 119 rodzin, natomiast w 2022 roku – 97 rodzin. Podobny trend widoczny jest również w przypadku liczby osób w rodzinach, które korzystały z pomocy społecznej – w ostatnim roku poddanym analizie było to 180 osób, w 2023 roku – 226 osób, natomiast w roku bazowym – 210.

¹³ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).

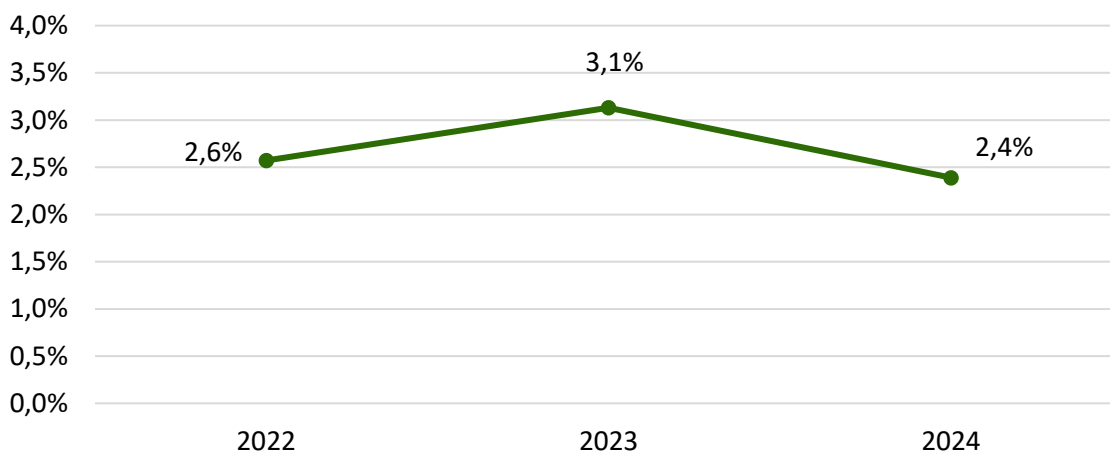
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Białosłowie w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Liczba osób pobierających świadczenia pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców określana jest jako wskaźnik deprivacji lokalnej. Na przestrzeni lat 2022-2024 wartość tego wskaźnika w gminie Białosłowie ulegała wahaniom: w roku bazowym było to 2,6%, w 2023 roku – 3,1%, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie – 2,4%.

Wykres 9. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Kolejna tabela przedstawia liczbę osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na ekonomiczne grupy wieku i płeć. Z danych tych wynika, iż w 2024 roku z tego typu pomocy korzystało 36 osób w wieku przedprodukcyjnym, 67 osób w wieku produkcyjnym oraz 13 osób w wieku poprodukcyjnym. Pod względem płci grupa ta jest rozłożona równomiernie, pomoc trafiła do 58 kobiet i 58 mężczyzn. Analiza dynamiki zmian w latach 2022-2024 wskazuje na sukcesywny spadek liczby beneficjentów w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym przy jednoczesnych wahaniach w grupie wieku poprodukcyjnego.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024

wiek	2022		2023		2024	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
0-17	41	16	41	20	36	20
produkcyjny	84	36	80	35	67	27
poprodukcyjny	16	14	34	27	13	11
ogółem	141	66	155	82	116	58

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W 2024 roku świadczenia pieniężne zostały udzielone 64 mieszkańcom gminy Białosłowie, natomiast świadczenie niepieniężne 68 osobom. Na przestrzeni omawianych lat widoczne są wahania liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Dane statystyczne przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie niepieniężne	67	69	68
świadczenie pieniężne	77	98	64

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Osoby długotrwale korzystające z pomocy społecznej to te, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) były zarejestrowane w systemie świadczeń pomocy społecznej przez co najmniej 18 miesięcy. Na przestrzeni ostatnich trzech lat, ogólna liczba osób długotrwale pobierających świadczenie ulegała wahaniom. W roku bazowym było to 117 mieszkańców, w 2023 ich liczba wzrosła do 142, natomiast w analizowanym roku wyniosła 108. W omawianych latach podział ze względu na płeć był stosunkowo równomierny. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

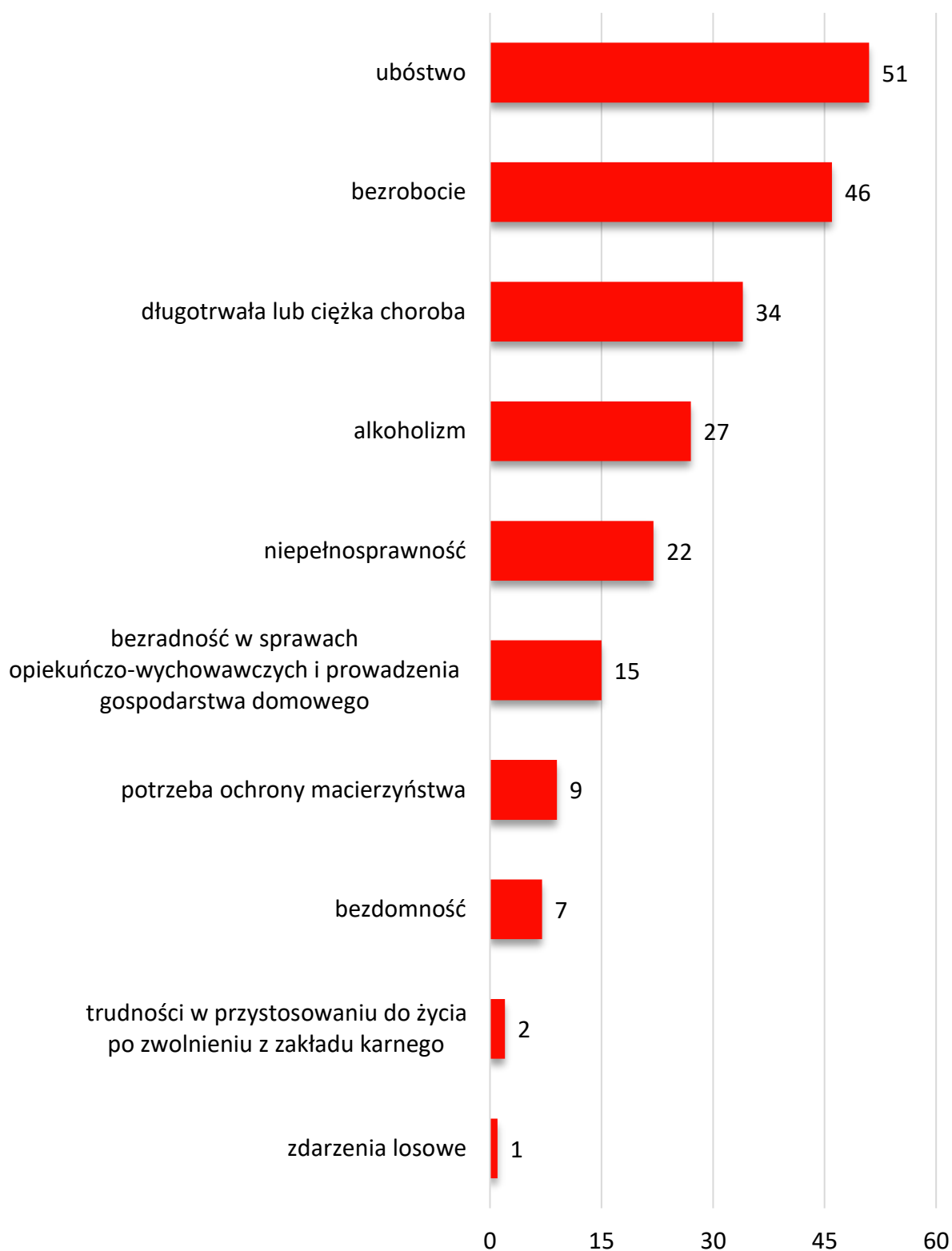
Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2022-2024

płeć	2022	2023	2024
kobiety	59	78	56
mężczyźni	58	64	52
ogółem	117	142	108

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

W 2024 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Białosławie było ubóstwo, z tego powodu wsparcie otrzymało 51 rodzin. Na drugim miejscu pod względem liczby rodzin, którym udzielono pomocy, znalazło się bezrobocie (46 rodzin), natomiast na trzecim długotrwała lub ciężka choroba (34 rodziny). Z powodu alkoholizmu pomoc otrzymywało 27 rodzin, z kolei niepełnosprawność była przyczyną udzielania świadczeń 22 rodzinom. W dalszej kolejności jako powody udzielania wsparcia odnotowano: bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (15 rodzin), potrzebę ochrony macierzyństwa (9 rodzin), bezdomność (7 rodzin) oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (2 rodziny). W przypadku 1 rodziny z terenu Gminy wsparcia udzielano także ze względu na zdarzenia losowe.

Wykres 10. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin)

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Zasoby instytucjonalne w zakresie rozwiązywania problemów społecznych

Do istotnych zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy gminy Białośliwie należą:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białośliwiu,
- Gminny Ośrodek Kultury w Białośliwiu,
- Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Białośliwie,
- Urząd Gminy Białośliwie,
- Posterunek Policji w Białośliwiu,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Mutmed” w Białośliwiu,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Należy zaznaczyć, iż istotnymi partnerami w realizacji działań dotyczących rozwiązywania problemów społecznych są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pile, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogiczna w Pile oraz Powiatowy Urząd Pracy w Pile.

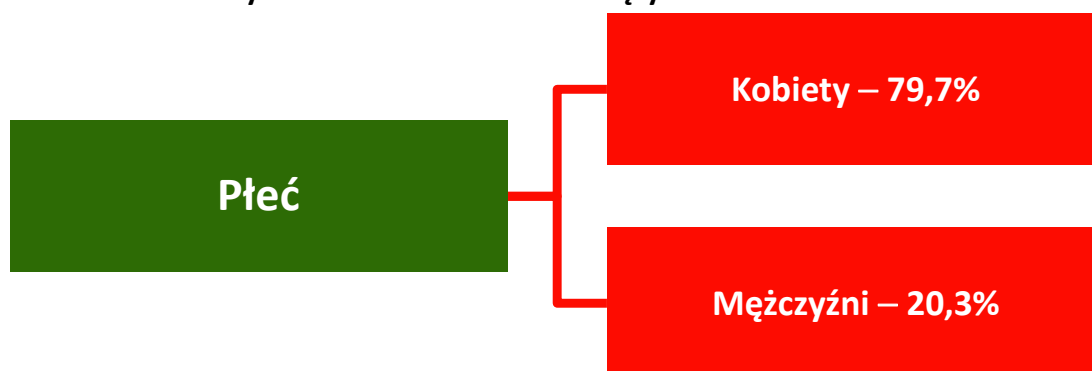
ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ PRZEPROWADZONYCH WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY BIAŁOŚLIWIE

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały wybrane problemy społeczne z perspektywy dorosłych mieszkańców gminy Białosław. Zbadano takie kwestie jak: rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie społeczne, niepełnosprawność, zdrowie psychiczne, sytuacja osób starszych, uzależnienia oraz przemoc domowa.

Struktura badanej próby

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Białosław wzięło udział 64 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 79,7% ogółu (51 osób), z kolei mężczyźni – 20,3% (13 osób).

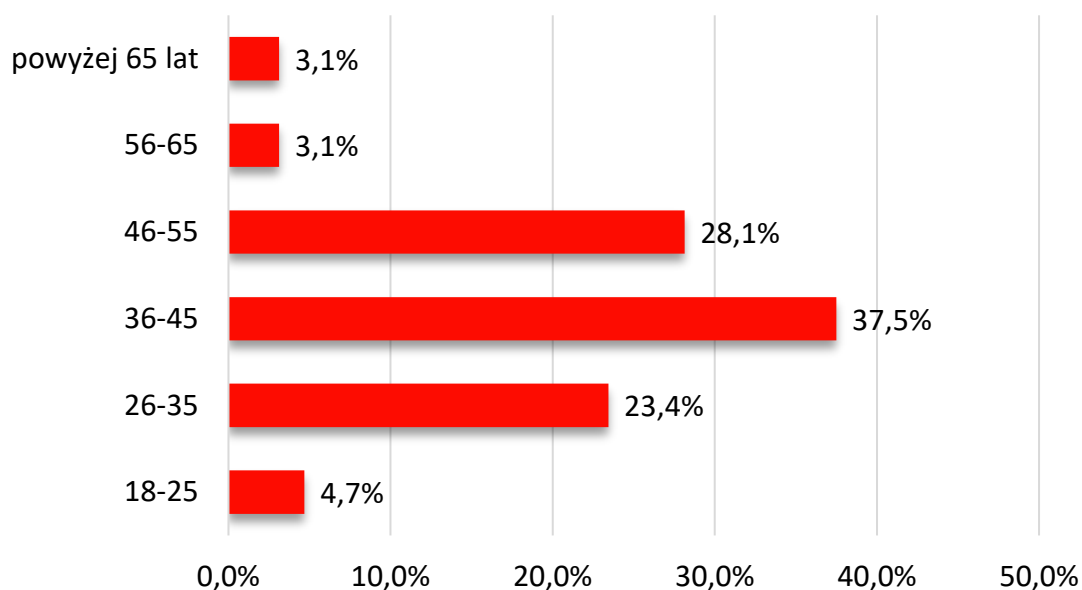
Rysunek 5. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=64¹⁴

Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci są zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę ankietowanych stanowiły osoby mające 36-45 lat (37,5%). Wśród respondentów byli również mieszkańcy w wieku 46-55 lat (28,1%), 26-35 lat (23,4%) oraz 18-25 lat (4,7%), natomiast udział osób mających 56 lat i więcej wyniósł 6,2%.

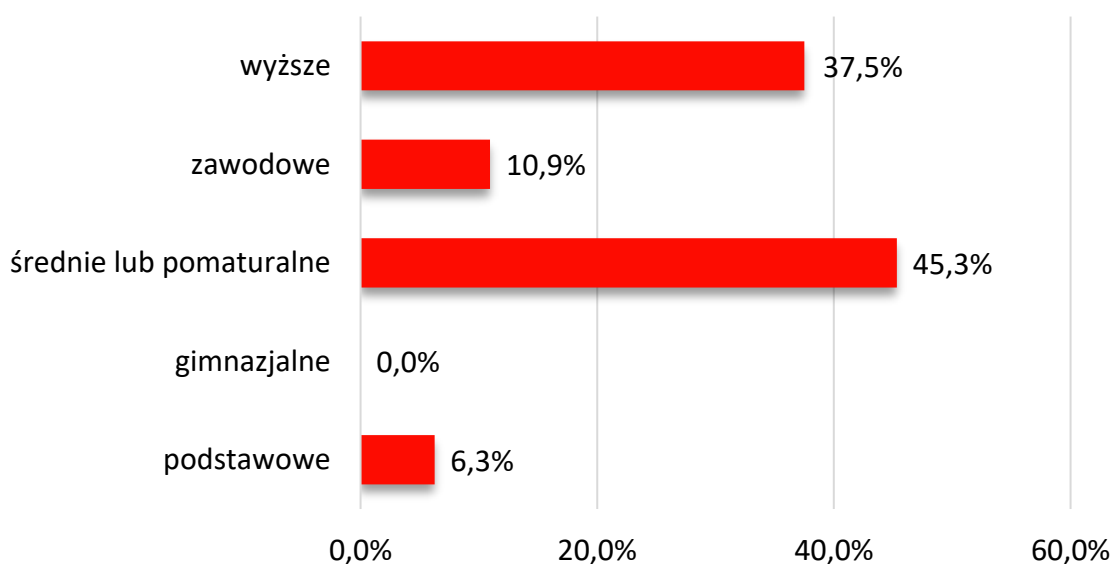
¹⁴ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczbę osób, które odpowiedziały na dane pytanie.

Wykres 11. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=64

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim lub pomaturalnym (45,3%) oraz wyższym (37,5%). 10,9% kwestionariuszy wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym, 6,3% badanych ukończyło naukę na poziomie podstawowym, natomiast żaden ankietowany nie zadeklarował wykształcenia gimnazjalnego.

Wykres 12. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=64

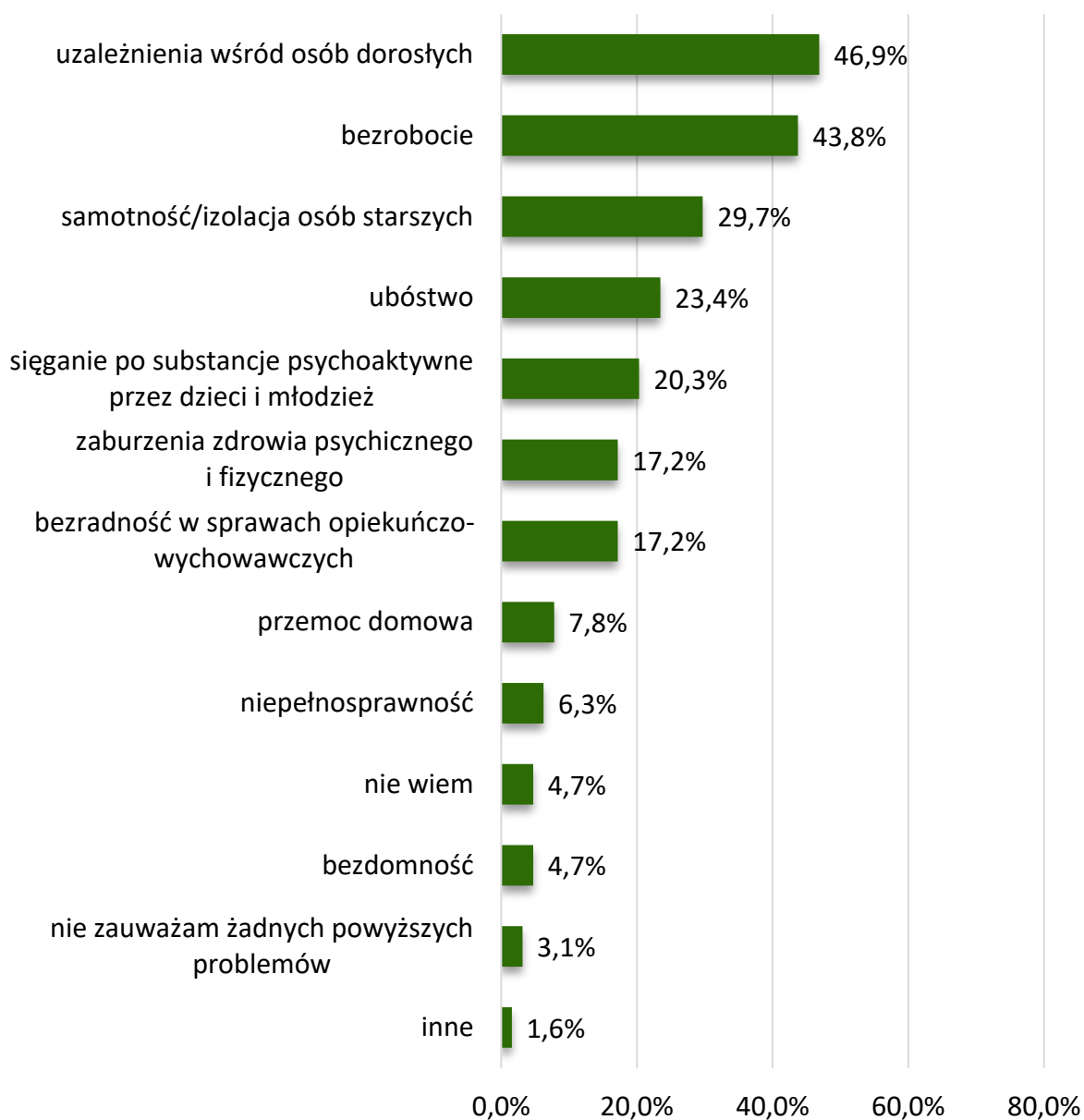

Problemy społeczne

W pierwszym pytaniu respondenci zostali poproszeni o wskazanie głównych problemów w sferze społecznej, występujących na obszarze gminy Białosłowie. Za najważniejsze uznano: uzależnienia wśród osób dorosłych (46,9%), bezrobocie (43,8%), samotność/izolację osób starszych (29,7%) oraz ubóstwo (23,4%). Co piąty ankietowany wskazał na sięganie po substancje psychoaktywne przez dzieci i młodzież (20,3%), po 17,2% odpowiedzi dotyczyło zaburzeń zdrowia psychicznego i fizycznego oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Obszarami wymagającymi najmniejszej interwencji zdaniem respondentów są przemoc domowa (7,8%), niepełnosprawność (6,3%) oraz bezdomność (4,7%).

4,7% uczestników badania nie posiada wiedzy na temat problemów społecznych występujących na terenie gminy Białosłowie, z kolei 3,1% osób nie dostrzega żadnych problemów, dotyczących mieszkańców Gminy. Dodatkowo 1,6% badanych wskazało występowanie innych problemów społecznych, nie precyzując jednak, jakiego rodzaju są to trudności. Szczegółowe dane znajdują się na kolejnym wykresie.

Wykres 13. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=64

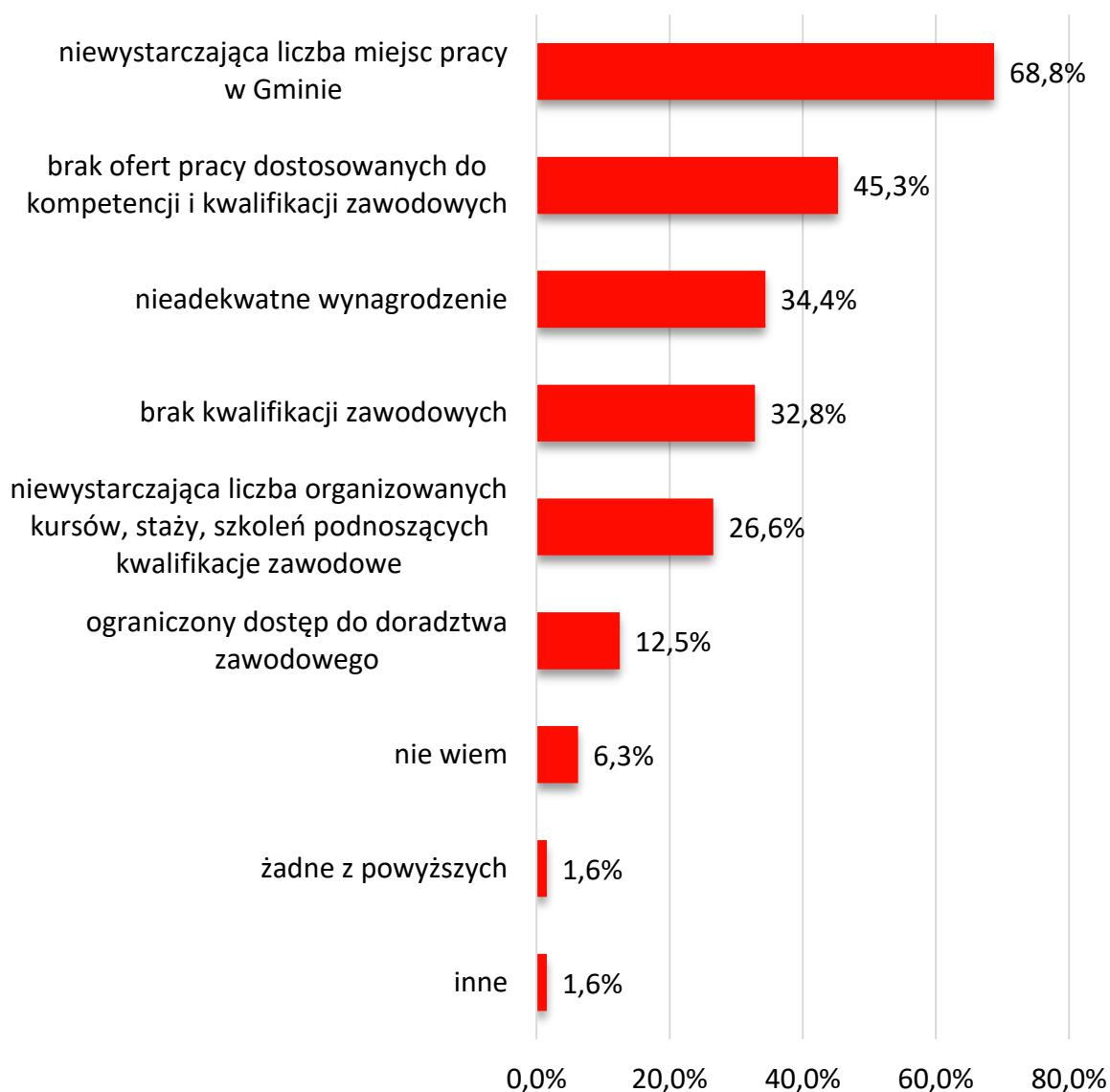

**Pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Rynek pracy

W poniższym bloku tematycznym została poruszona kwestia zatrudnienia wśród mieszkańców gminy Białosłowie. W pierwszym pytaniu badani mieli określić z jakimi trudnościami mogą się borykać osoby bezrobotne, poszukujące zatrudnienia na terenie Gminy. Najwięcej, bo 68,8% mieszkańców uważa, że problem w tym zakresie stanowi niewystarczająca liczba miejsc pracy w Gminie. Na drugim miejscu znalazł się brak ofert pracy dostosowanych do kompetencji i kwalifikacji zawodowych społeczności lokalnej (45,3%), z kolei na trzecim – nieadekwatne wynagrodzenie (34,3%). W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali na brak kwalifikacji zawodowych (32,8%) oraz niewystarczającą liczbę organizowanych kursów, staży, szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe (26,6%). Najmniejsza liczba odpowiedzi dotyczyła ograniczonego dostępu do doradztwa zawodowego (12,5%). Wśród innych odpowiedzi znalazł się *alkoholizm* (1,6%). 6,3% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie, a 1,6% ankietowanych uważa, że żadna z odpowiedzi nie jest właściwa.

Wykres 14. Jakie Pana/i zdaniem trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=64

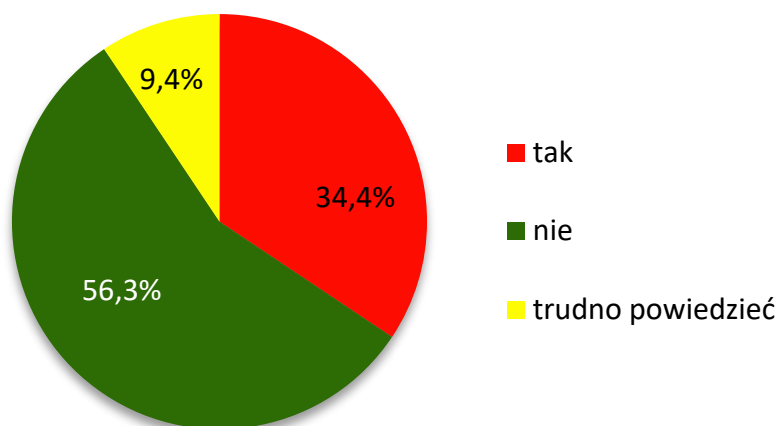

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ubóstwo i wykluczenie społeczne

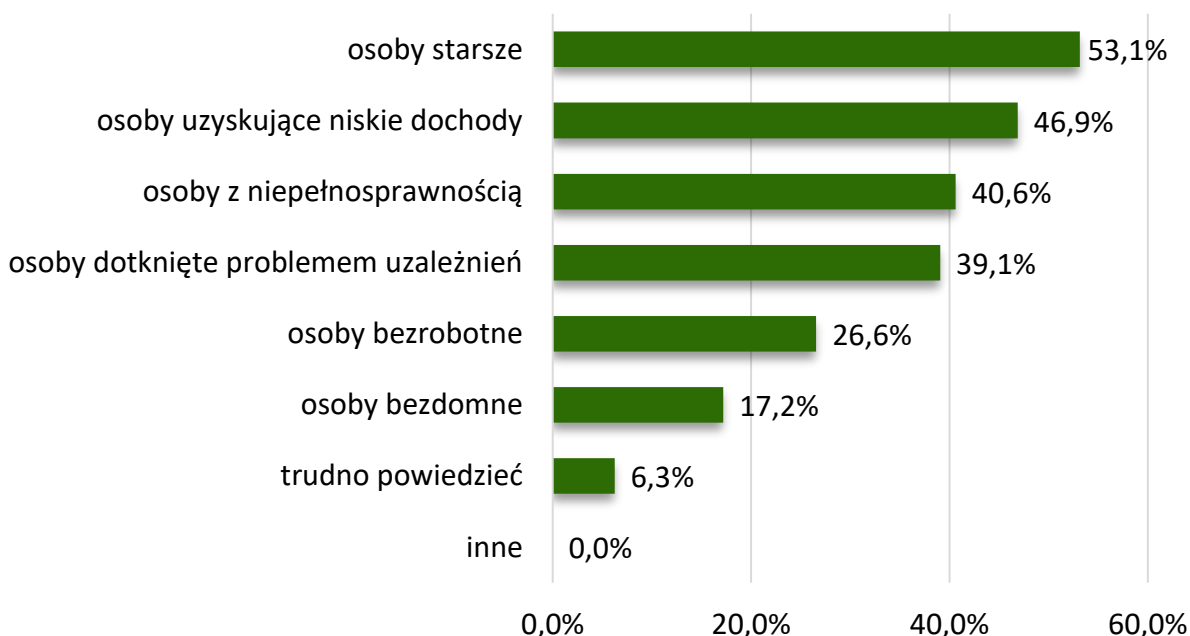
Następne pytanie miało na celu określenie czy respondenci doświadczyli, w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych ze względu na niewystarczające zasoby finansowe. Odpowiedzi rozkładały się na zróżnicowanym poziomie – najwięcej osób odpowiedziało przecząco na to pytanie (56,3%), średnio co trzeci badany przyznał, że doświadczył ubóstwa w okresie ostatniego roku przed badaniem (34,4%), z kolei 9,4% respondentów miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające środki finansowe? N=64

Mieszkańcy Gminy biorący udział w badaniu, mieli również możliwość wskazania grup, które ich zdaniem są najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy. Za najważniejsze uznano: osoby starsze (53,1%), osoby uzyskujące niskie dochody (46,9%) oraz osoby z niepełnosprawnościami (40,6%). Z punktu widzenia dorosłych mieszkańców, w grupie ryzyka znajdują się także osoby dotknięte problemem uzależnień (39,1%), osoby bezrobotne (26,6%) oraz osoby bezdomne (17,2%). 6,3% badanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie.

Wykres 16. Jakie grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=64

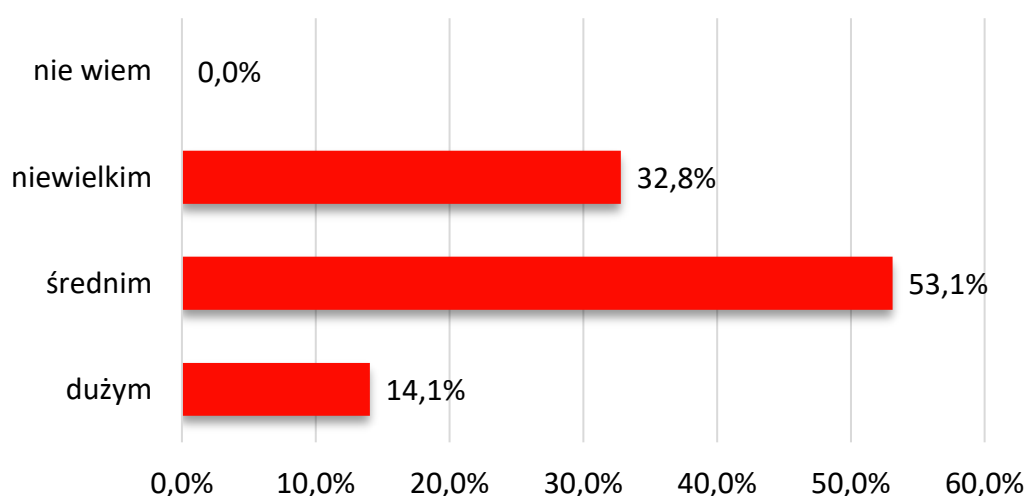

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Sytuacja osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych

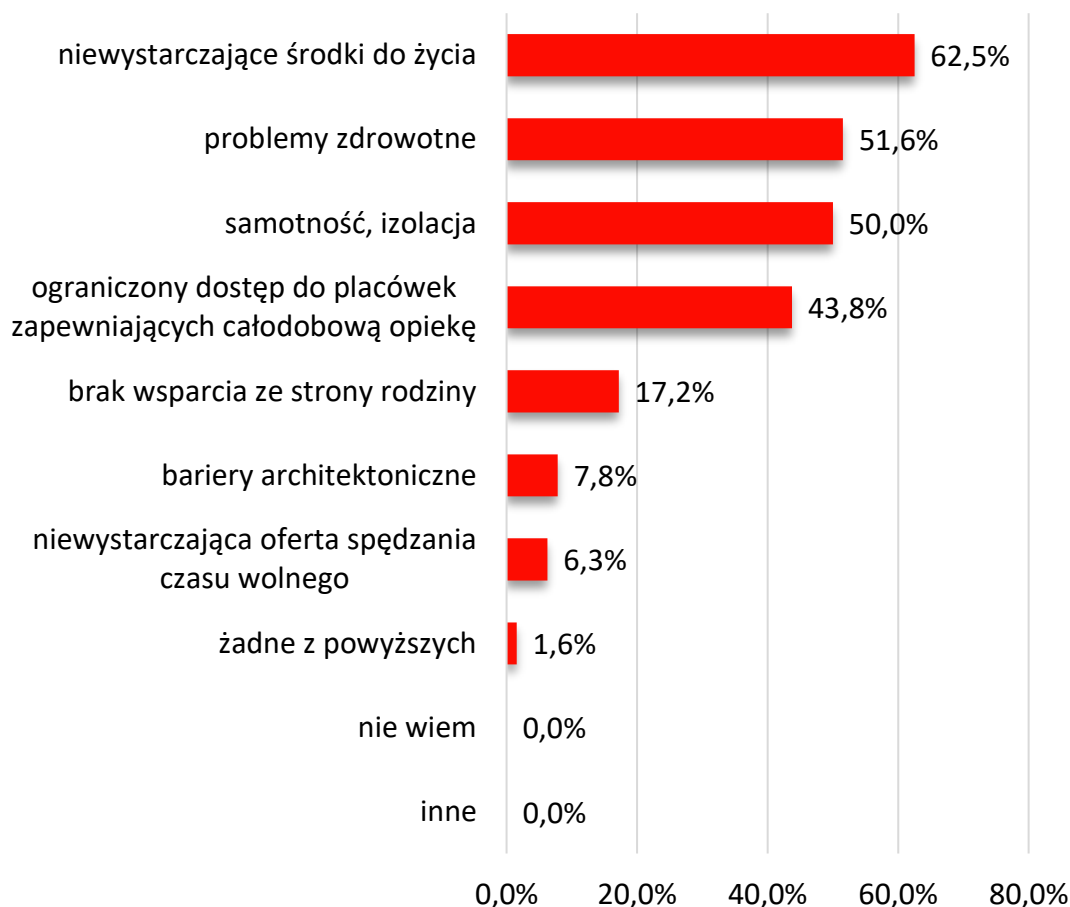
Mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę stopnia dostosowania infrastruktury technicznej Gminy do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 53,1% badanych uważa, że jest ona dostosowana w średnim stopniu, z kolei według 32,8% ankietowanych – w niewielkim stopniu. Zaledwie 14,1% mieszkańców jest zdania, że infrastruktura jest przystosowana w dużym stopniu.

Wykres 17. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=64

W dalszej kolejności mieszkańcy gminy Białosłowie mieli ocenić, jakie są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie. Największy odsetek badanych jest zdania, że największą trudność dla tej grupy stanowią niewystarczające środki do życia (62,5%), a średnio połowa respondentów uważa, że są to problemy zdrowotne (51,6%) oraz samotność/izolacja (50,0%). Średnio co drugi ankietowany za najistotniejszy problem uznał ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (43,8%), 17,2% badanych zaznaczyło brak wsparcia ze strony rodziny, a 7,8% – bariery architektoniczne. Najmniej odpowiedzi padło na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego (6,3%). Niewielki odsetek respondentów (1,6%) uznał, że żaden z wariantów przedstawionych w kafeterii nie jest właściwy.

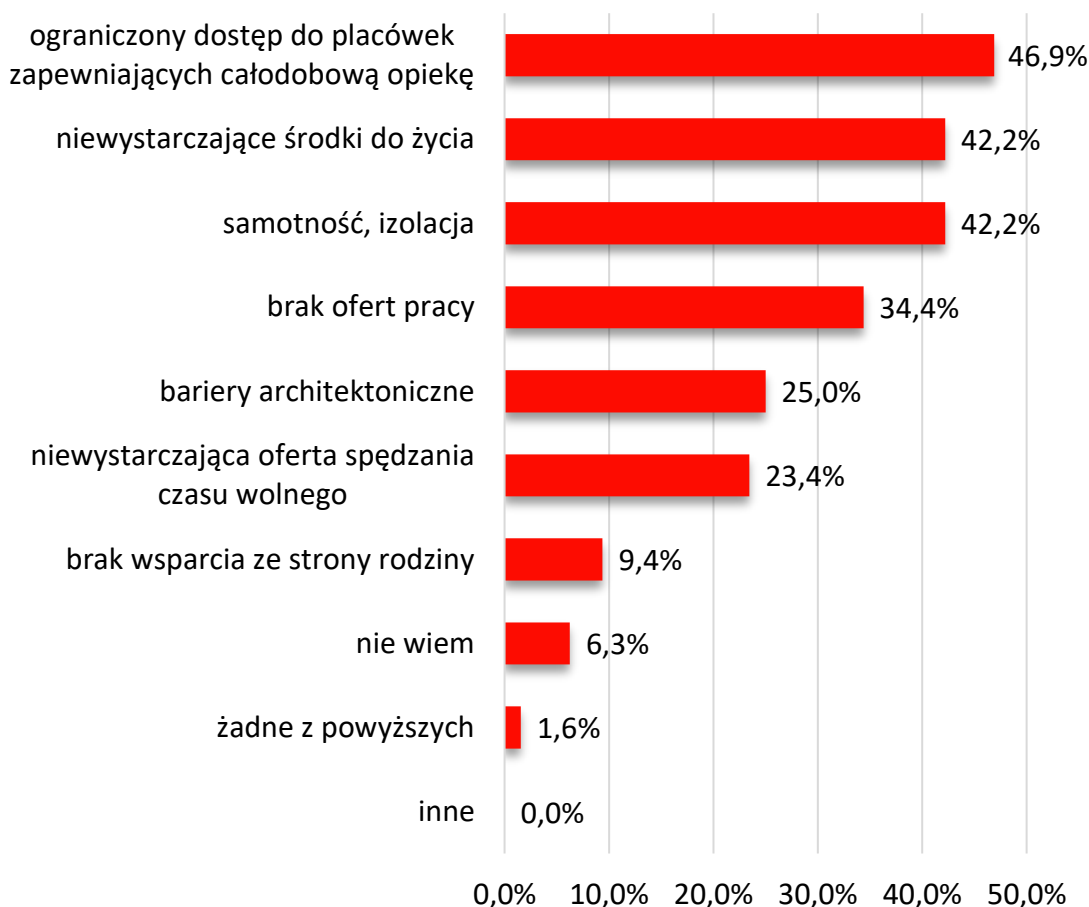
Wykres 18. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie?
N=64

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy gminy Białosłowie zostali również poproszeni o ocenę najważniejszych problemów dotyczących osoby z niepełnosprawnościami na terenie Gminy. 46,9% badanych jest zdania, że największą trudnością jest ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę, a po 42,2% uważa, że są to niewystarczające środki do życia oraz samotność, izolacja. 34,4% uczestników badania wskazało na brak ofert pracy, 25,0% na bariery architektoniczne, 23,4% na niewystarczającą ofertę spędzania czasu wolnego, natomiast 9,4% zaznaczyło brak wsparcia ze strony rodziny. 6,3% badanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie ze względu na brak wiedzy, zdaniem 1,6% respondentów żadna z odpowiedzi nie jest właściwa.

Wykres 19. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=64

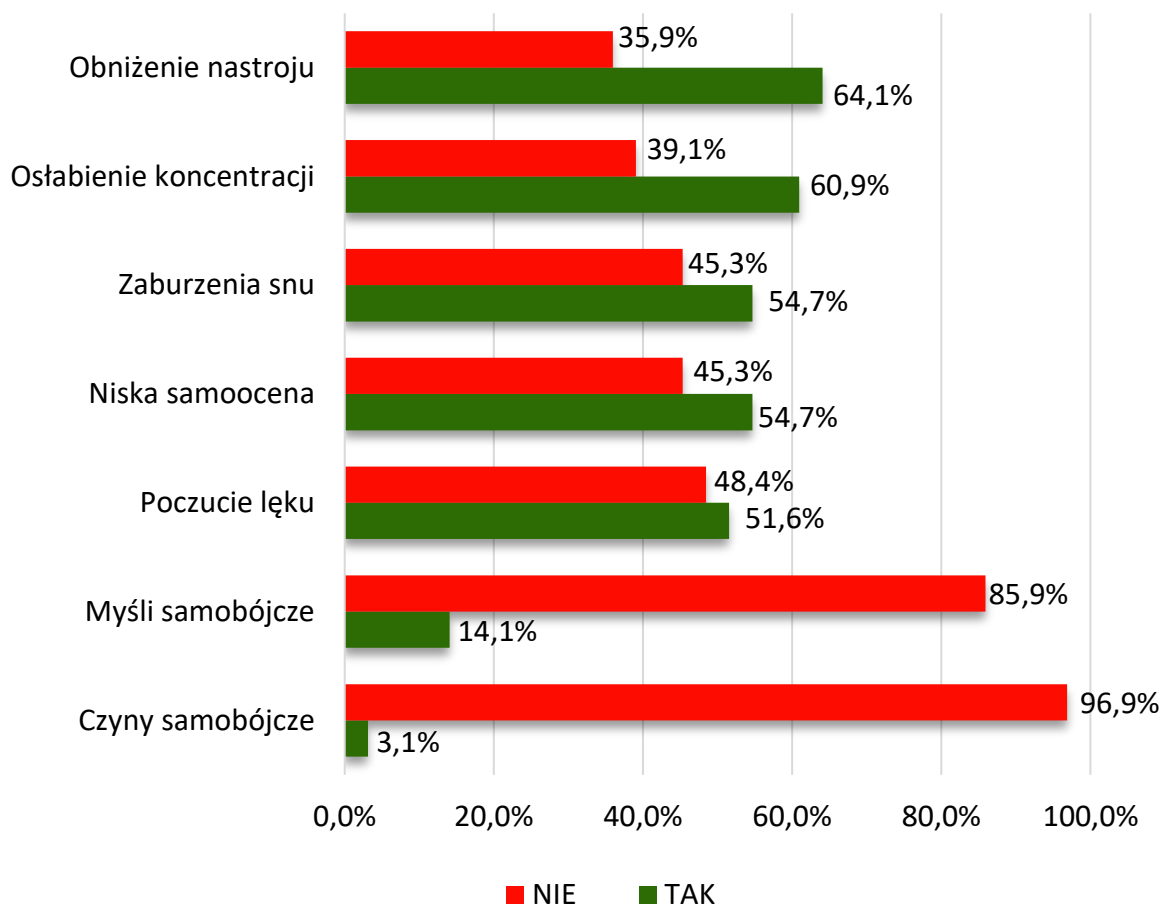

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Zdrowie psychiczne

W tej części badania ankietowani mieli ocenić swój stan zdrowia psychicznego. Pytanie skierowane do mieszkańców miało na celu identyfikację problemów zdrowia psychicznego i negatywnych stanów, jakich doświadczyli w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie, które utrzymywały się u nich przynajmniej przez 2 tygodnie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znacznie ponad połowa badanych zmagająca się z obniżeniem nastroju (64,1%) oraz osłabieniem koncentracji (60,9%). Po 54,7% ankietowanych doznało niskiej samooceny oraz zaburzeń snu, natomiast 51,6% wskazało na poczucie lęku. Niepokojący jest fakt, że wśród części respondentów z terenu Gminy występowały również myśli samobójcze (14,1%), a niektórzy podejmowali się czynów samobójczych (3,1%).

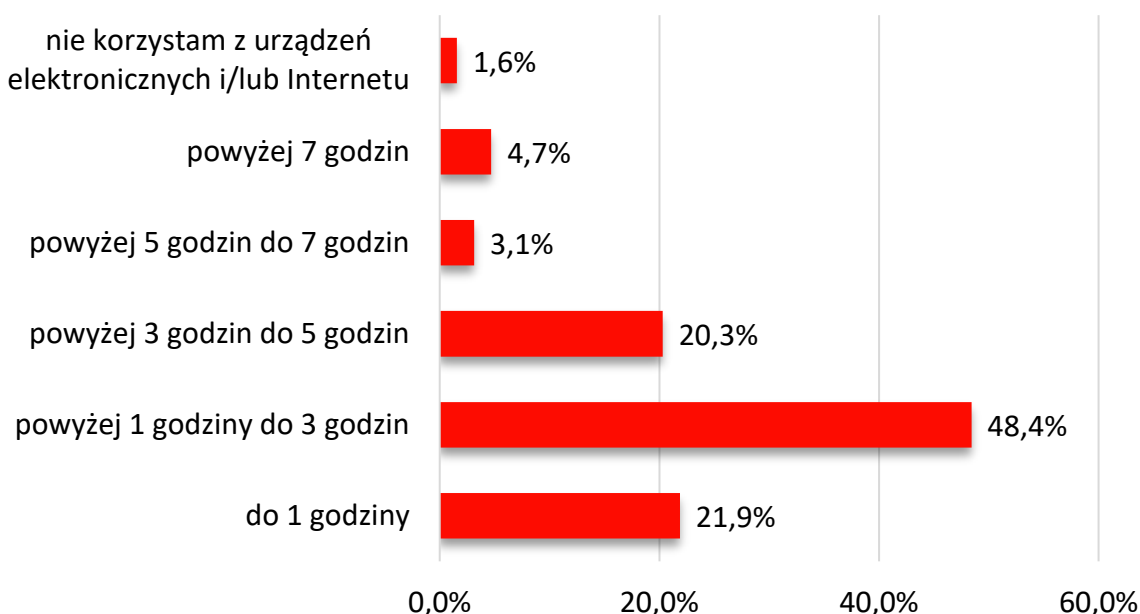
Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=64

Problemy natury behawioralnej

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, jak często dorośli mieszkańcy gminy Białośliwie korzystają z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, co drugi respondent poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu od 1 do 3 godzin dziennie (48,4%), z kolei co piąty ankietowany zadeklarował, że spędza w ten sposób do 1 godziny w ciągu dnia (21,9%). Na przedział od 3 do 5 godzin wskazało 20,3% badanych, z kolei 3,1% respondentów poświęca na tego rodzaju aktywność powyżej 5 godzin do 7 godzin. Na odpowiedź „powyżej 7 godzin dziennie” wskazał odsetek 4,7% ankietowanych. 1,6% badanych zadeklarowało niekorzystanie w ogóle z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.

Wykres 21. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=64

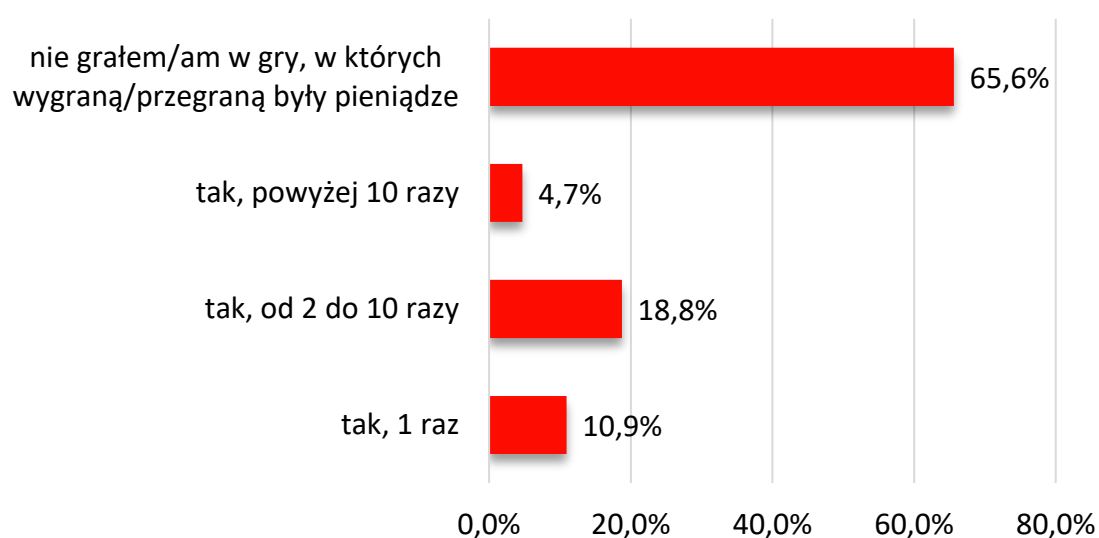
Mieszkańcy deklarujący korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się spędzać na korzystaniu z urządzeń elektronicznych więcej czasu niż wcześniej zakładali. Zaistnienie takiej sytuacji potwierdził blisko co trzeci badany (22 osoby, tj. 34,9%), 6 uczestników zadeklarowało, że nie przewiduje na tą aktywność określonego czasu (9,5%), z kolei 15 ankietowanych miało trudności z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie (23,8%).

Tabela 12. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=63

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
tak	34,9%	22
nie	31,8%	20
trudno powiedzieć	23,8%	15
nie przewiduję określonego czasu	9,5%	6

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez dorosłych mieszkańców, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 34,4% badanych. Wśród tych osób 10,9% grało w nie 1 raz, 18,8% – od 2 do 10 razy, natomiast 4,7% – powyżej 10 razy.

Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=64

W następnej kolejności respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy kiedykolwiek powodem przystępowania przez nich do gier hazardowych była potrzeba poprawy sytuacji ekonomicznej. 6 respondentów, którzy podejmowali się gier hazardowych udzieliło twierdzącej odpowiedzi (27,3%). Pozostali ankietowani zaprzeczyli, jakoby był to powód przystępowania przez nich do gier hazardowych (16 osób, tj. 72,7%).

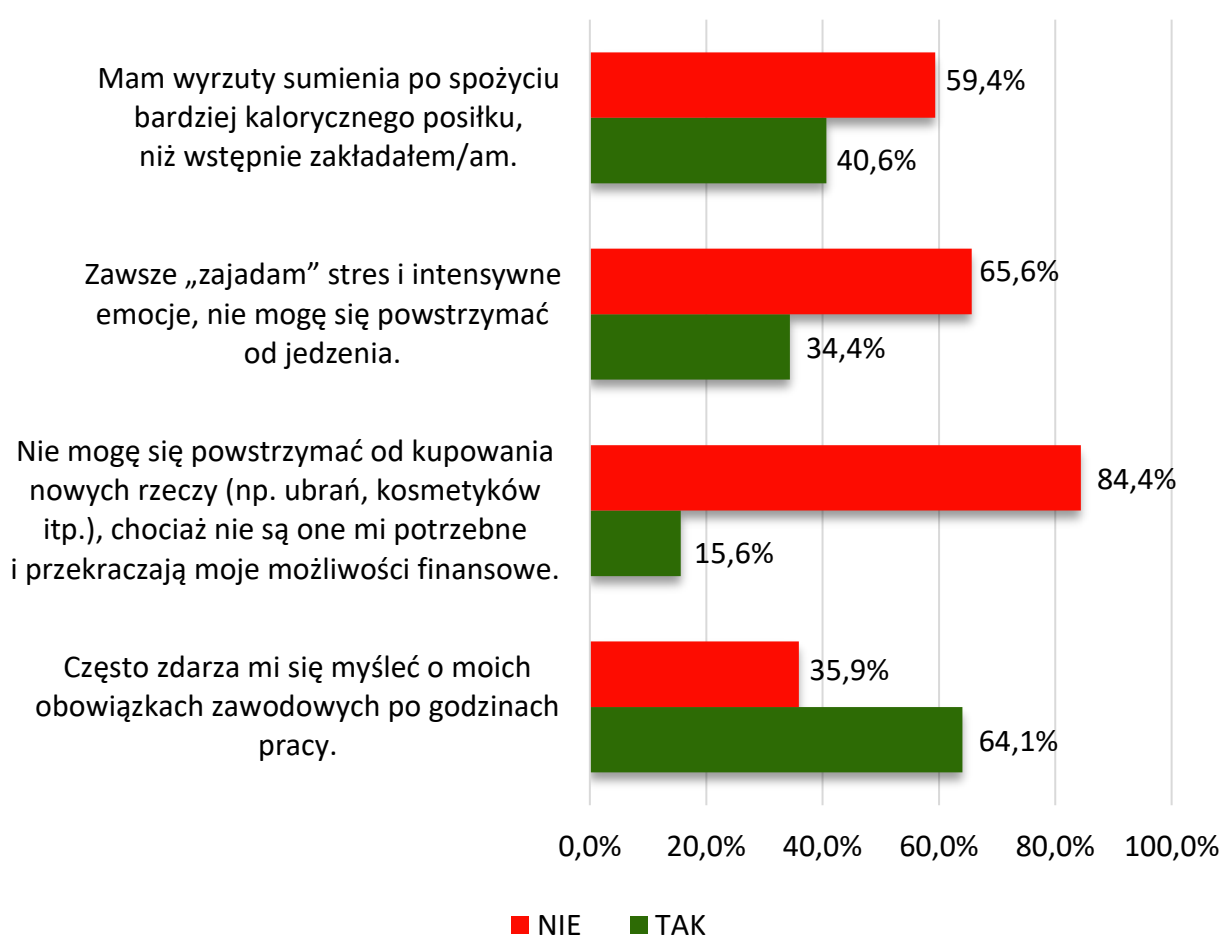
Tabela 13. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=22

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
tak	27,3%	6
nie	72,7%	16
trudno powiedzieć	0,0%	0

W kolejnym pytaniu badani mieli ustosunkować się do kilku stwierdzeń. Z odpowiedzi udzielonych w ankiecie wynika, że:

- 64,1% badanych w wolnym czasie często **myśli o pracy**,
- 34,4% osób zawsze „**zajada**” stres i intensywne emocje,
- 40,6% badanych **ma wyrzuty sumienia**, gdy zdarzy im się zjeść bardziej kaloryczny posiłek niż wstępnie zakładali,
- 15,6% respondentów nie może powstrzymać się od **kupowania nowych rzeczy**, nawet jeżeli ich nie potrzebują i nie posiadają na nie wystarczających środków finansowych.

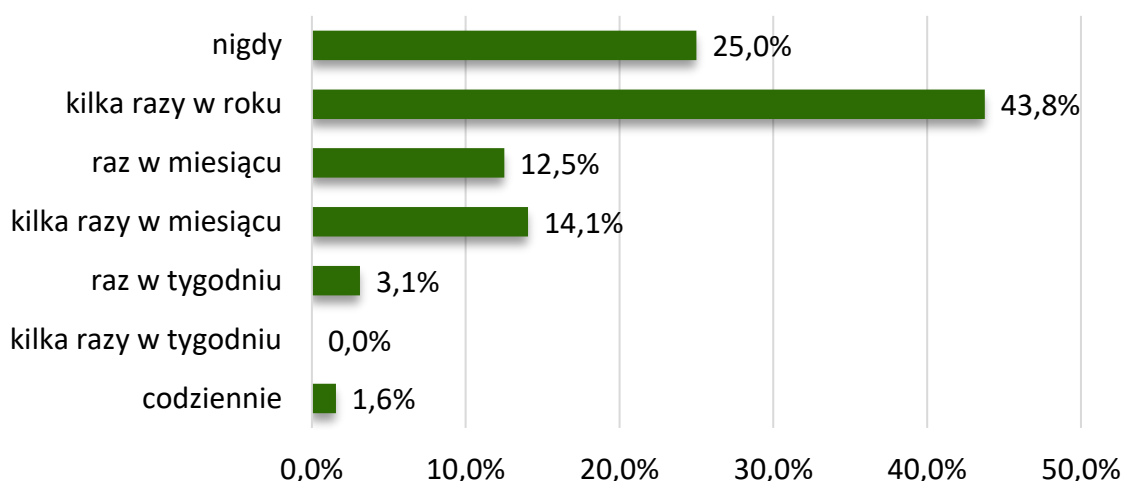
Wykres 23. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=64

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez mieszkańców gminy Białosłowie. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego, odnosiło się do częstotliwości spożywania alkoholu przez dorosłych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że ogółem po alkohol sięga 75,1% respondentów, wśród których najwięcej, bo 43,8% spożywa go kilka razy w roku, 12,5% badanych – raz w miesiącu, 14,1% stwierdziło, iż pije alkohol kilka razy w miesiącu, natomiast 3,1% respondentów przyznało, iż taka sytuacja ma miejsce raz w tygodniu. Codzienne spożywanie alkoholu zadeklarowało 1,6% uczestników badania.

Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=64

Kolejne pytanie skierowane do respondentów miało na celu oszacowanie jak często dorośli mieszkańcy gminy Białosłowie tracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu, w ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, taka sytuacja miała miejsce w przypadku 6 ankietowanych (12,6%), z czego 3 osobom zdarzyło się to jednokrotnie (6,3%), 1 badanemu – 2-5 razy (2,1%), natomiast w przypadku 2 osób takie sytuacje miały miejsce więcej niż 10 razy (4,2%).

Tabela 14. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=48

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
1 raz	6,3%	3
2-5 razy	2,1%	1
6-10 razy	0,0%	0
powyżej 10 razy	4,2%	2
ani razu	87,5%	42

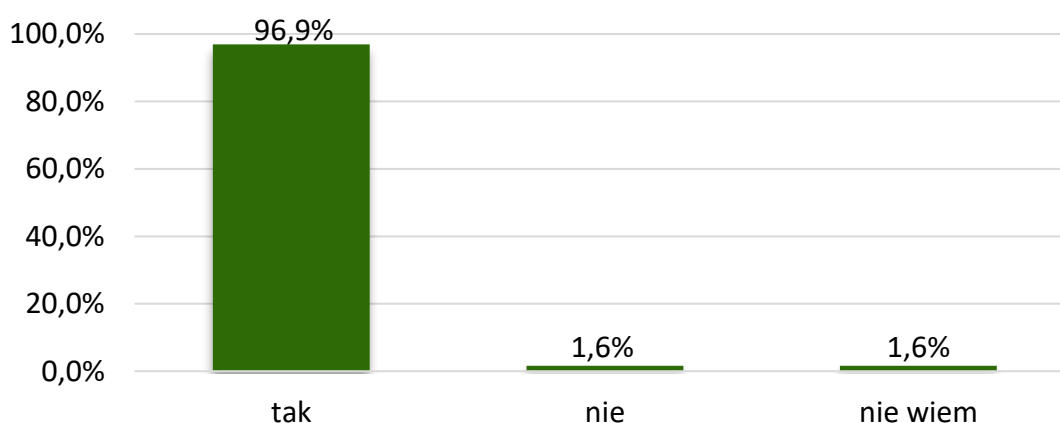
Ankietowani udzielili także odpowiedzi na pytanie czy w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, zdarzyło im się kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu. Większość respondentów zadeklarowała, że nigdy nie doszło do takiej sytuacji (44 osoby, tj. 91,7%), z kolei 3 badanych odpowiadających na to pytanie, nie posiada uprawnień do prowadzenia samochodu czy innego pojazdu mechanicznego (6,3%). 1 osobie zdarzyło się to sporadycznie (2,1%).

Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=48

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	91,7%	44
raz mi się to zdarzyło	0,0%	0
zdarzało mi się to sporadycznie	2,1%	1
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	6,3%	3

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat szkodliwości spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród nielicznych mieszkańców Gminy występuje brak świadomości w tym zakresie – negatywnego wpływu alkoholu na rozwój dziecka nie dostrzega 1,6% ankietowanych, dodatkowo tyle samo badanych przyznaje, że nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=64

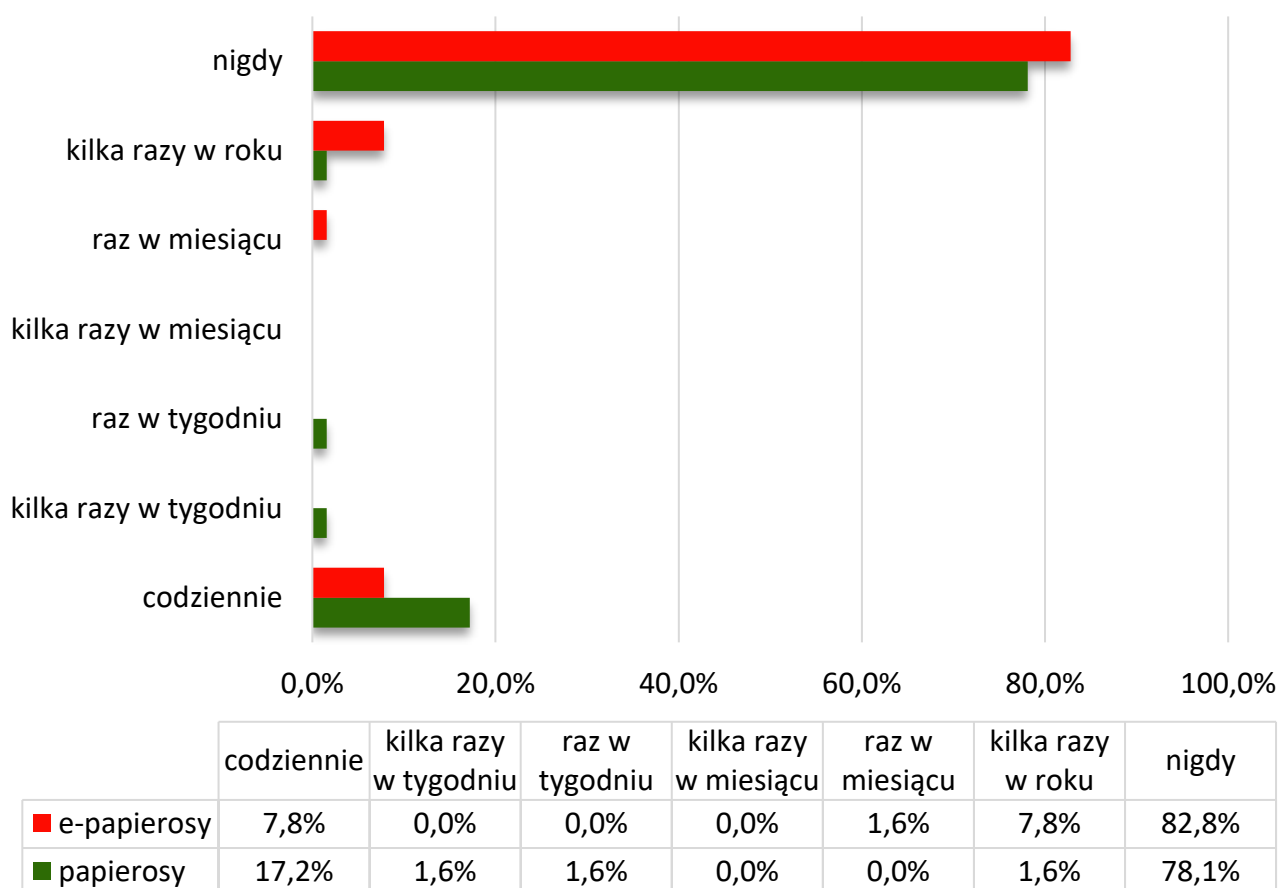

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród dorosłych mieszkańców gminy Białosłowie podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. 22,0% respondentów przyznaje, że sięga po tradycyjne wyroby tytoniowe, wśród których po 1,6% pali je kilka razy w tygodniu, raz w tygodniu oraz kilka razy w roku. Codzienne palenie papierosów zadeklarowało 17,2% badanych.

W kwestii częstotliwości palenia przez mieszkańców Gminy papierosów elektronicznych uzyskano wyniki wskazujące, iż e-papierosy są mniej popularne niż tradycyjne wyroby tytoniowe, gdyż sięga po nie 17,2% respondentów. Z deklaracji 1,6% badanych wynika, że palą je raz w miesiącu, z kolei po 7,8% robi to kilka razy w roku oraz codziennie.

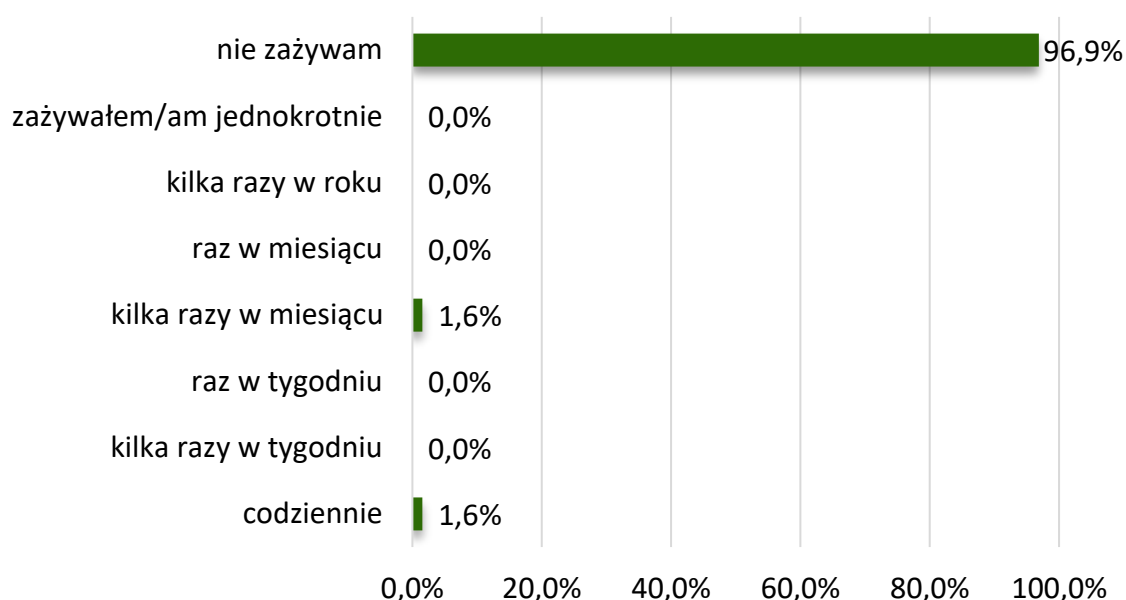
Wykres 26. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=64

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez dorosłych mieszkańców Gminy. W celu określenia skali występowania tego problemu respondentów zapytano o to, jak często zdarza im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, substancje psychoaktywne zażywało 3,2% badanych mieszkańców, wśród których po 1,6% osób zadeklarowało sięganie po nie kilka razy w miesiącu oraz codziennie.

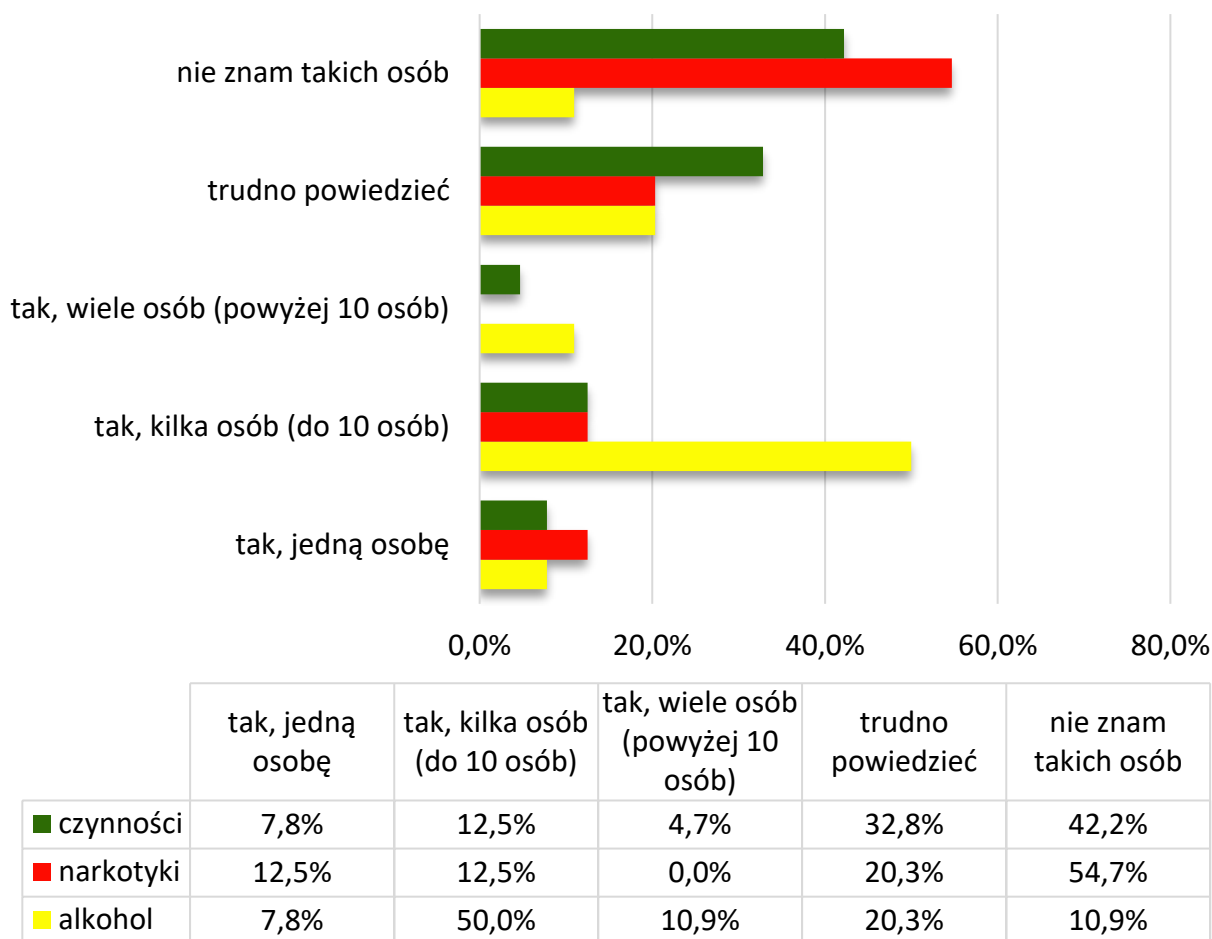
Wykres 27. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=64

Kolejne pytanie skierowane do dorosłych mieszkańców dotyczyło znajomości osób w swoim otoczeniu, które zmagają się z problemem nadużywania alkoholu, narkotyków lub w sposób nadmierny podejmują się niektórych czynności. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- 68,7% respondentów zna osoby nadużywające alkoholu, w tym 7,8% zna jedną osobę, 50,0% – kilka takich osób, a 10,9% – wiele osób;
- znajomość osób sięgających w sposób nadmierny po narkotyki potwierdziło 25,0% ankietowanych, w tym po 12,5% zna jedną osobę oraz kilka osób;
- osoby nadmiernie podejmujące się niektórych czynności zna 25,0% mieszkańców, w tym 7,8% zna jedną osobę, 12,5% – kilka osób, a 4,7% – wiele.

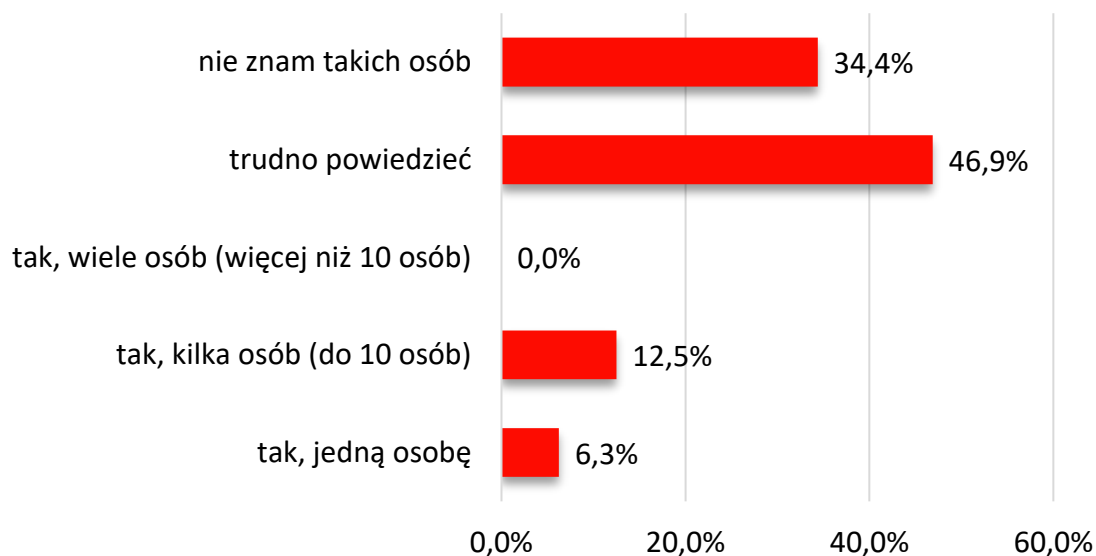
Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=64

Problem przemocy

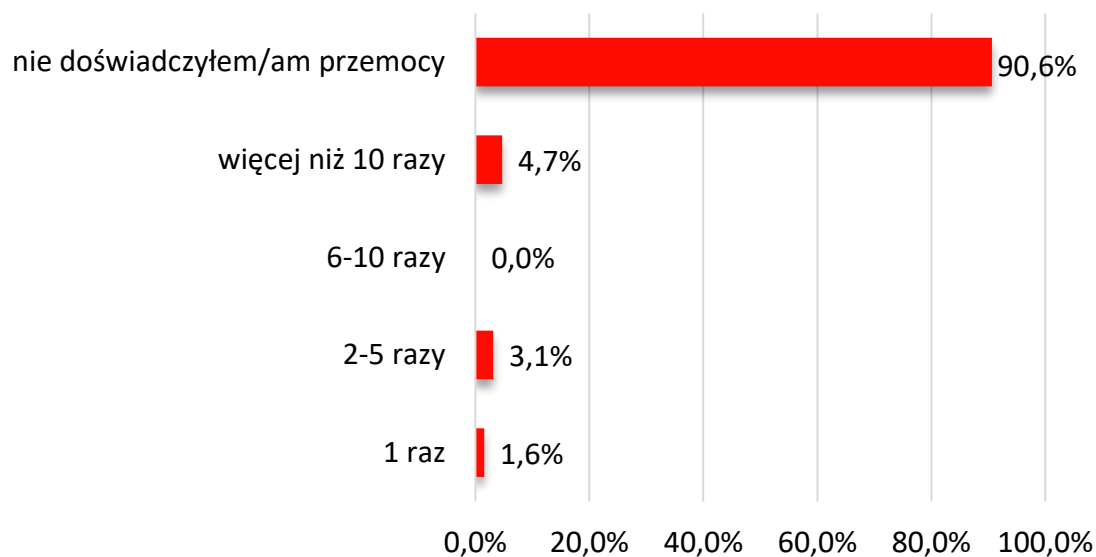
Dalsza część analizy stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Kolejny wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość osób w swoim najbliższym otoczeniu, które doświadczają problemu przemocy domowej. 6,3% badanych odpowiedziało, że zna jedną taką osobę, natomiast 12,5% respondentów – kilka osób (do 10). Blisko co trzeci badany wskazał, że nie zna żadnej osoby, która doświadcza przemocy (34,4%), natomiast niespełna połowa ankietowanych nie potrafiła jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie (46,9%).

Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej?
N=64

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatniego roku. Z zebranych danych wynika, że w omawianym okresie, przemocy doznało 9,4% mieszkańców, wśród których 1,6% doświadczyło jej jednokrotnie, 3,1% miało z nią do czynienia 2-5 razy, z kolei 4,7% udzieliło odpowiedzi „więcej niż 10 razy”.

Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy? N=64

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawaną formą przemocy była przemoc psychiczna (5 osób, tj. 83,3%). Na przemoc fizyczną oraz zaniedbanie wskazało po 2 badanych (po 33,3%). Pojedyncze osoby doznały przemocy seksualnej oraz ekonomicznej (po 16,7%).

Tabela 16. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
przemoc psychiczna	83,3%	5
przemoc fizyczna	33,3%	2
zaniedbanie	33,3%	2
przemoc seksualna	16,7%	1
przemoc ekonomiczna	16,7%	1
nie wiem	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części ankiety respondenci zostali poproszeni o wskazanie osób, które stosowały wobec nich przemoc. Zdecydowana większość ankietowanych wskazała na partnera/partnerkę (5 osób, tj. 83,3%), 2 ankietowanych doświadczyło przemocy ze strony rodzeństwa (33,3%), natomiast pojedyncze osoby wymieniły rodziców oraz dalszych członków rodziny (po 16,7%).

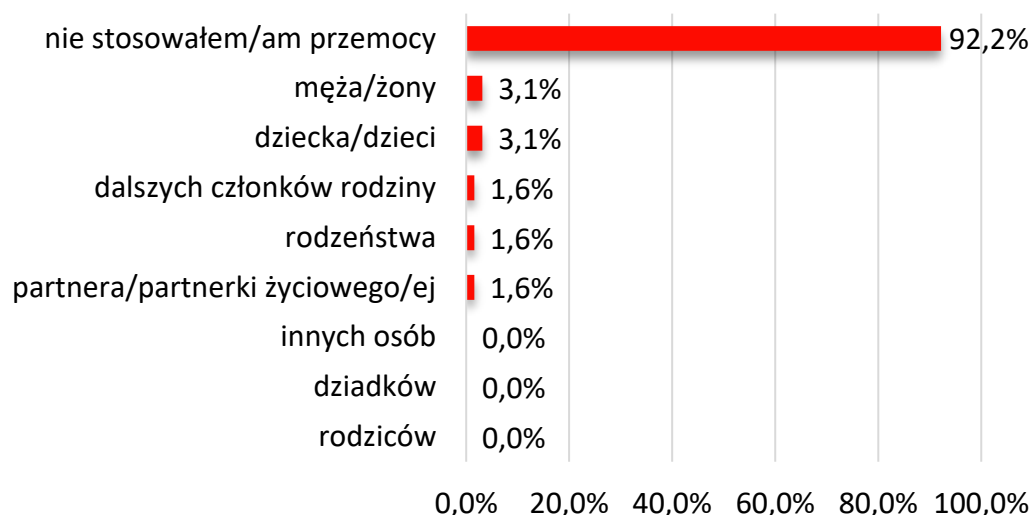
Tabela 17. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
partner/partnerka życiowy/a	83,3%	5
rodzeństwo	33,3%	2
rodzice	16,7%	1
dalsi członkowie rodziny	16,7%	1
dziadkowie	0,0%	0
dziecko/dzieci	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu mieszkańcy zostali poproszeni o określenie czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doszło do sytuacji, w której oni sami zastosowali przemoc domową. Zdecydowana większość ankietowanych zaprzeczyła, jakoby doszło do takiej sytuacji (92,2%), po 3,1% respondentów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec męża/żony oraz dziecka/dzieci, natomiast po 1,6% ankietowanych wskazało na dalszych członków rodziny, rodzeństwo oraz partnera/partnerkę.

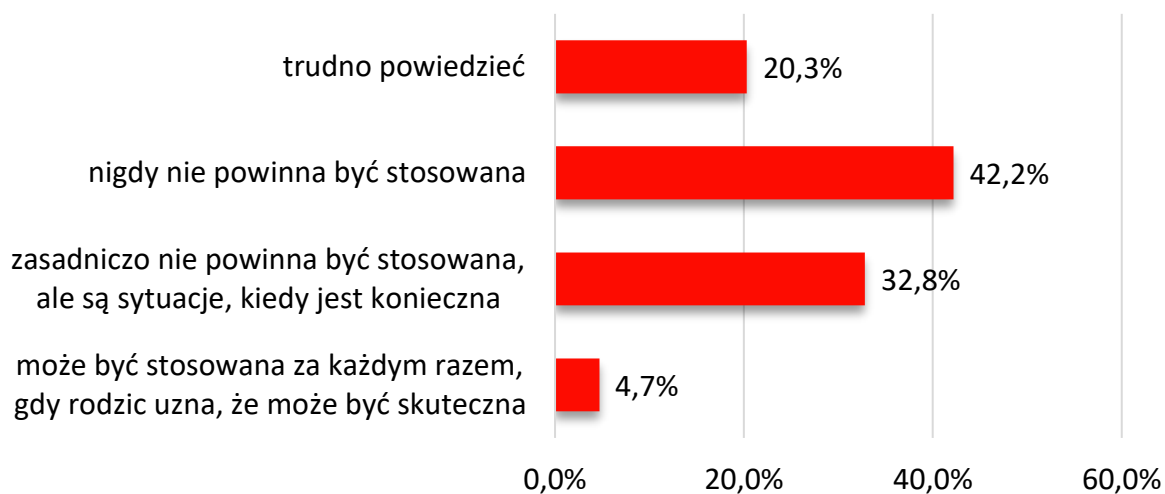
Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=64

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

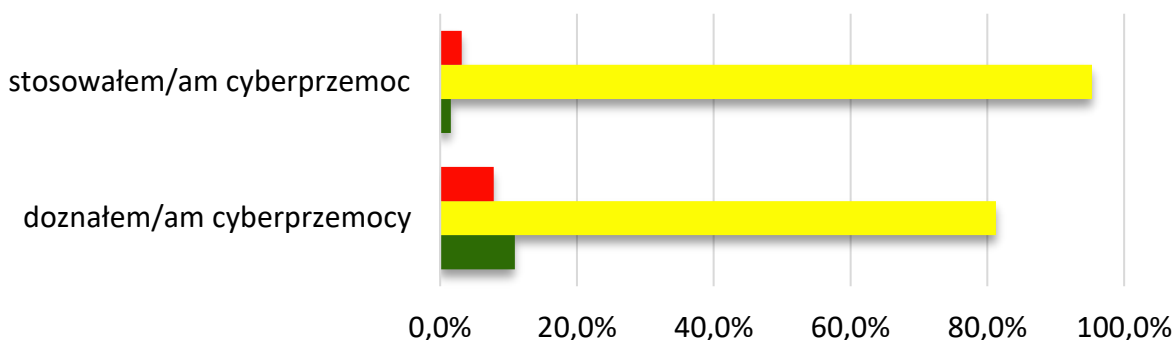
Kolejną analizowaną kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje brak jednoznacznej opinii w tym zakresie (20,3%), z kolei 4,7% uważa, że może być stosowana za każdym razem, gdy rodzic uzna to za skuteczne. Jednoznacznie negatywnie tego typu zachowanie ocenia 42,2% mieszkańców, wskazując, że kary fizyczne w stosunku do dzieci nigdy nie powinny być stosowane, natomiast w opinii co trzeciego badanego, zdarzają się sytuacje, kiedy można tego typu zachowanie uzasadnić (32,8%).

Wykres 32. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą, wychowawczą która: N=64

Kolejne pytanie odnosiło się do problemu cyberprzemocy i miało na celu zweryfikowanie, czy dorosłym mieszkańcom gminy Białośliwie zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie doświadczyć lub stosować cyberprzemoc. Z deklaracji badanych wynika, że problemu tego doznało 10,9% mieszkańców, a 7,8% miało trudności z udzieleniem jednoznacznej opinii na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 1,6% ankietowanych, z kolei nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi 3,1% badanych.

Wykres 33. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=64

	doznałem/am cyberprzemocy	stosowałem/am cyberprzemoc
■ trudno powiedzieć	7,8%	3,1%
■ nie	81,3%	95,3%
■ tak	10,9%	1,6%

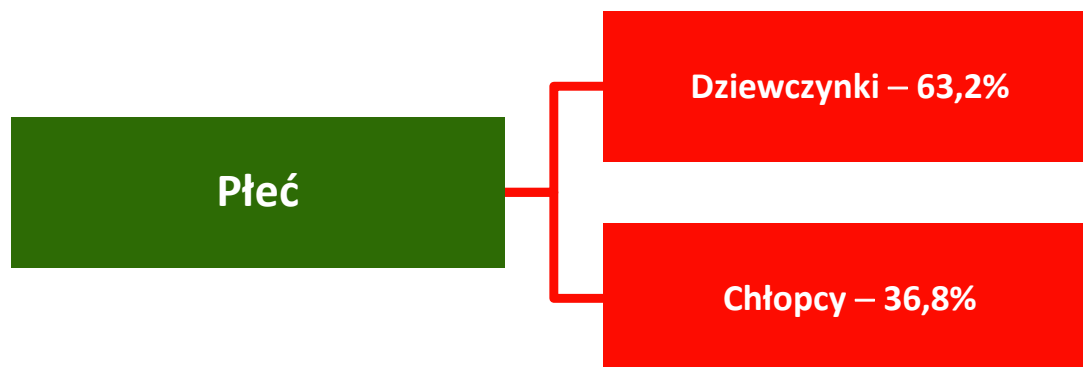
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW SZKOŁY PODSTAWOWEJ Z TERENU GMINY BIAŁOŚLIWIE

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem sięgania po substancje psychoaktywne, takie jak alkohol, narkotyki, papierosy oraz e-papierosy, a także problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety miały również na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie opinii młodych mieszkańców na temat ich zdrowia psychicznego oraz zaburzeń odżywiania.

Struktura badanej próby

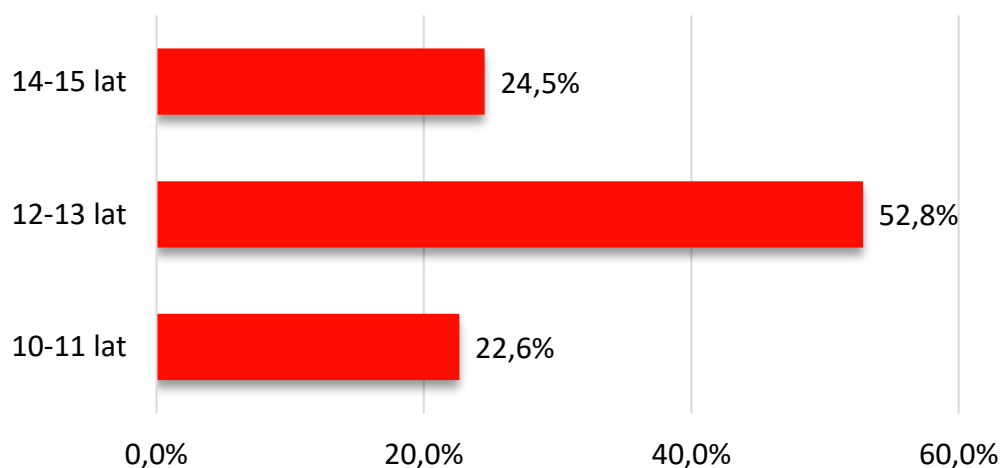
Uczniowie z gminy Białosławie wypełnili 106 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu znaczną przewagę miały dziewczynki – stanowiły one 63,2% ogółu (67 osób), zaś chłopcy wypełnili 36,8% kwestionariuszy (39 osób).

Rysunek 6. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=106

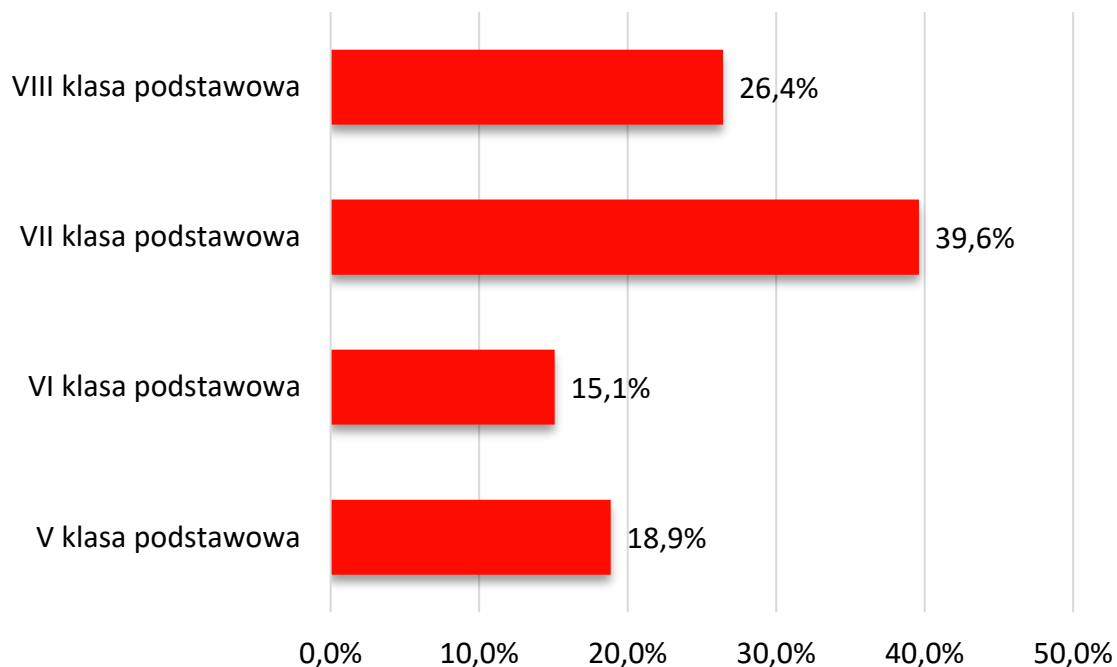
Wśród uczniów biorących udział w badaniu, ponad połowę kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (52,8%). Średnio co czwarty badany mieścił się w przedziale wiekowym 14-15 lat (24,5%), a 10-11 lat miało 22,6% respondentów.

Wykres 34. Wiek uczniów biorących udział w badaniu: N=106

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Średnio co trzeci uczeń biorący udział w badaniu uczęszcza do VII klasy szkoły podstawowej (39,6%), a co czwarty ankietowany wskazał na VIII klasę podstawową (26,4%). 18,9% stanowili uczniowie V klasy podstawowej, z kolei 15,1% uczęszcza do VI klasy szkoły podstawowej.

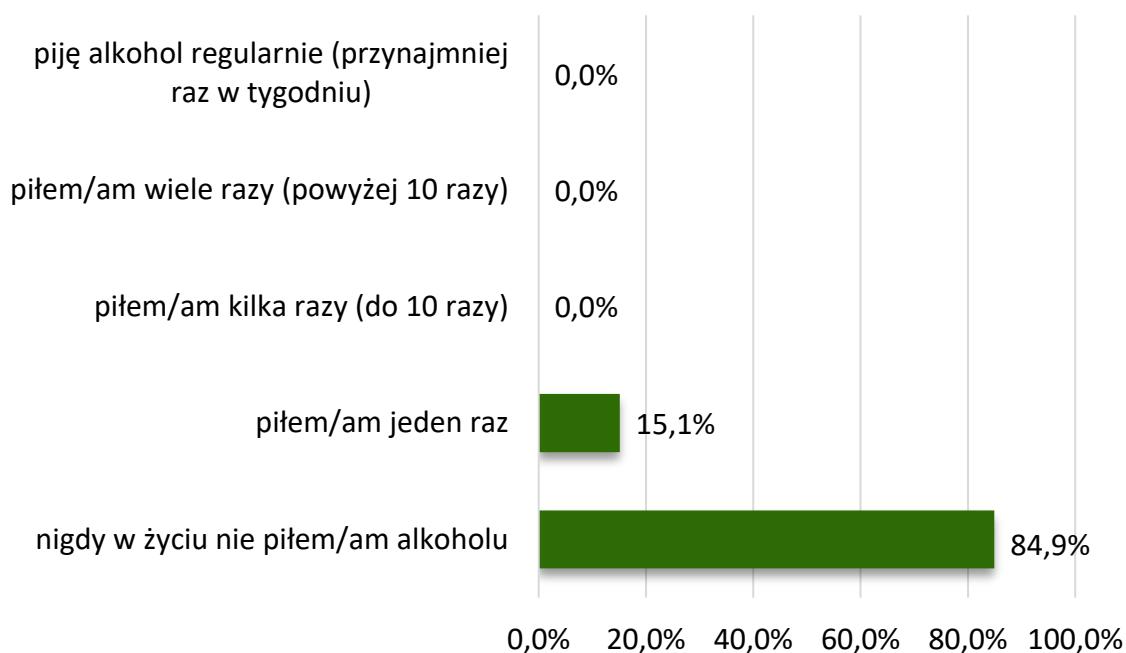
Wykres 35. Klasa: N=106

Problem alkoholowy

Jeden z analizowanych obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z gminy Białosłowie. Pierwsze z pytań zawartych w kwestionariuszu ankiety dotyczących tego obszaru tematycznego odnosiło się do częstotliwości spożywania go przez młodych mieszkańców Gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miało 15,1% respondentów, którzy mieli styczność z alkoholem jednokrotnie.

Wykres 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=106

Kolejne pytanie zadane uczniom miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania przez nich alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających niniejsze badanie ankietowe. Jak wynika z udzielonych przez młodych mieszkańców Gminy odpowiedzi, 12,5% uczniów będących po inicjacji alkoholowej miało kontakt z alkoholem w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie (tj. 2 osoby), który miał miejsce 1-2 razy.

Tabela 18. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=16

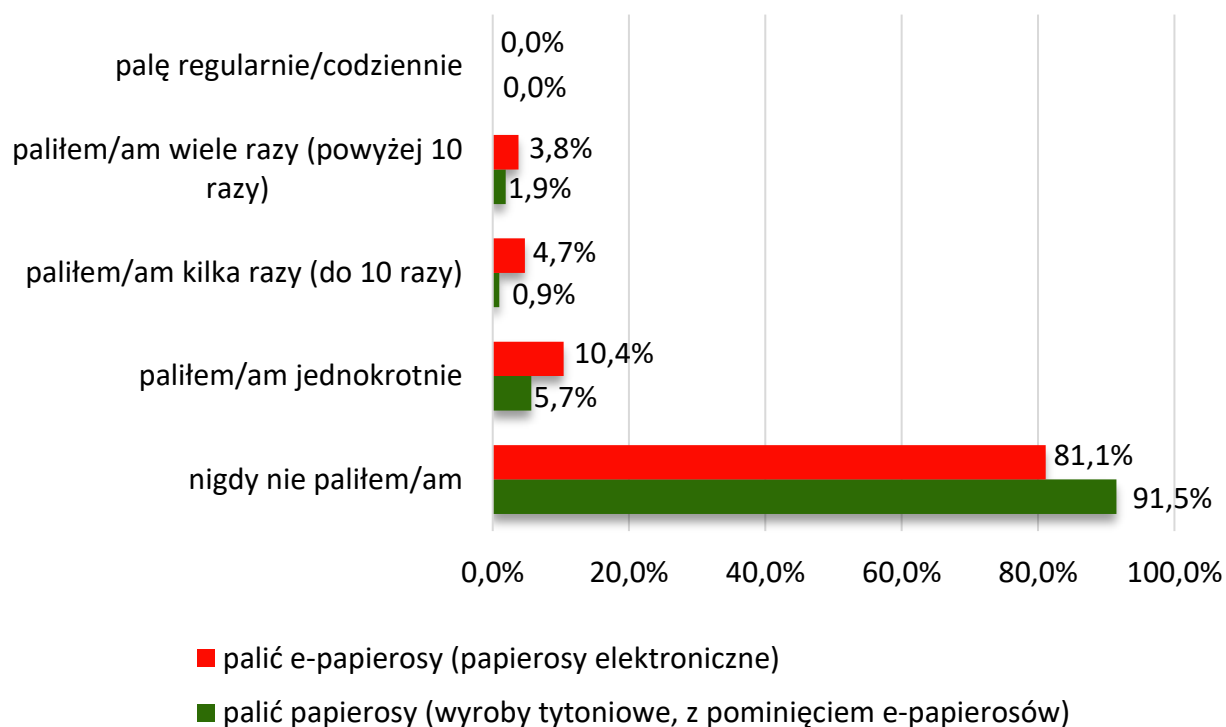
Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	87,5%	14
1 – 2 razy	12,5%	2
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	0,0%	0

Problem nikotynowy

W badaniu przeprowadzonym wśród uczniów z gminy Białośliwie podjęto się także określenia skali i częstotliwości sięgania przez nich po wyroby nikotynowe. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miał odsetek 8,5% ankietowanych, wśród których 5,7% paliło je jednokrotnie, 0,9% robiło to kilka razy (do 10 razy), z kolei 1,9% wiele razy (powyżej 10 razy).

Papierosy elektroniczne są wśród uczniów bardziej popularne, niż papierosy tradycyjne – sięgnęło po nie ogółem 18,9% ankietowanych, w tym najwięcej, bo 10,4% zadeklarowało, że taka sytuacja wystąpiła jednokrotnie. 4,7% respondentów sięgnęło po elektroniczne wyroby nikotynowe kilka razy (do 10), natomiast 3,8% odpowiedzi padło na wiele razy (powyżej 10).

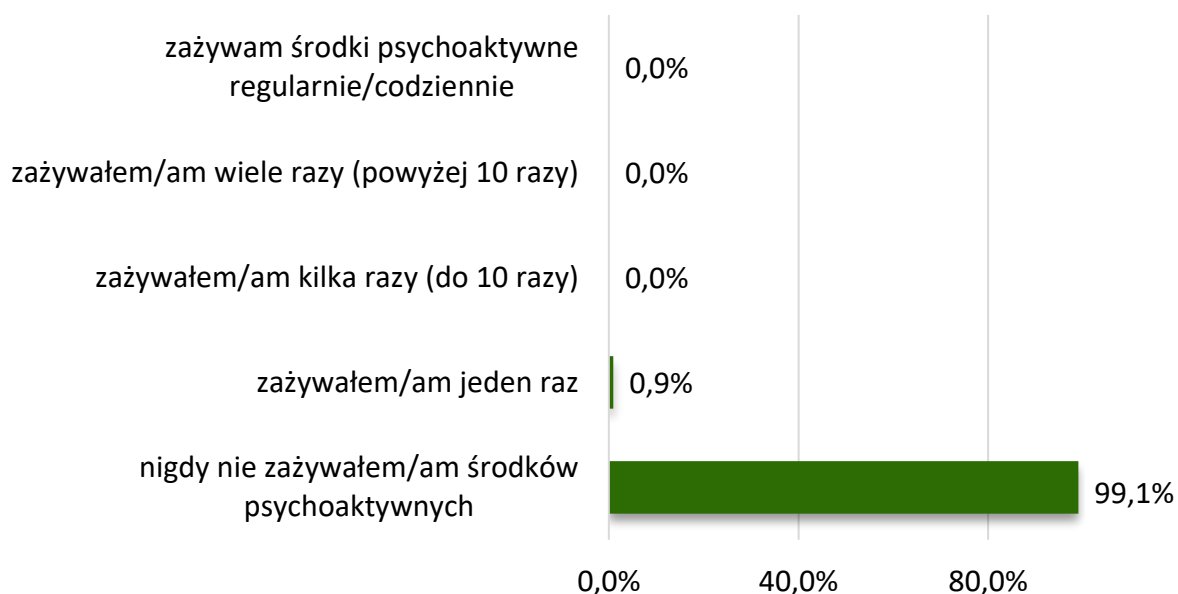
Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=106

Problem narkotykowy

Kolejny z analizowanych obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących Gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu zapytano respondentów o to, ile razy w życiu zdarzyło im się sięgnąć po tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, styczność z tego rodzaju używkami zadeklarował 1 respondent (0,9%), który przyznał się do jednorazowego kontaktu z używkami w przeszłości, zaznaczając brak ich stosowania w ostatnim miesiącu. Badany uczeń nie określił przy tym rodzaju zażytej substancji, pozostawiając to pytanie bez odpowiedzi.

Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=106

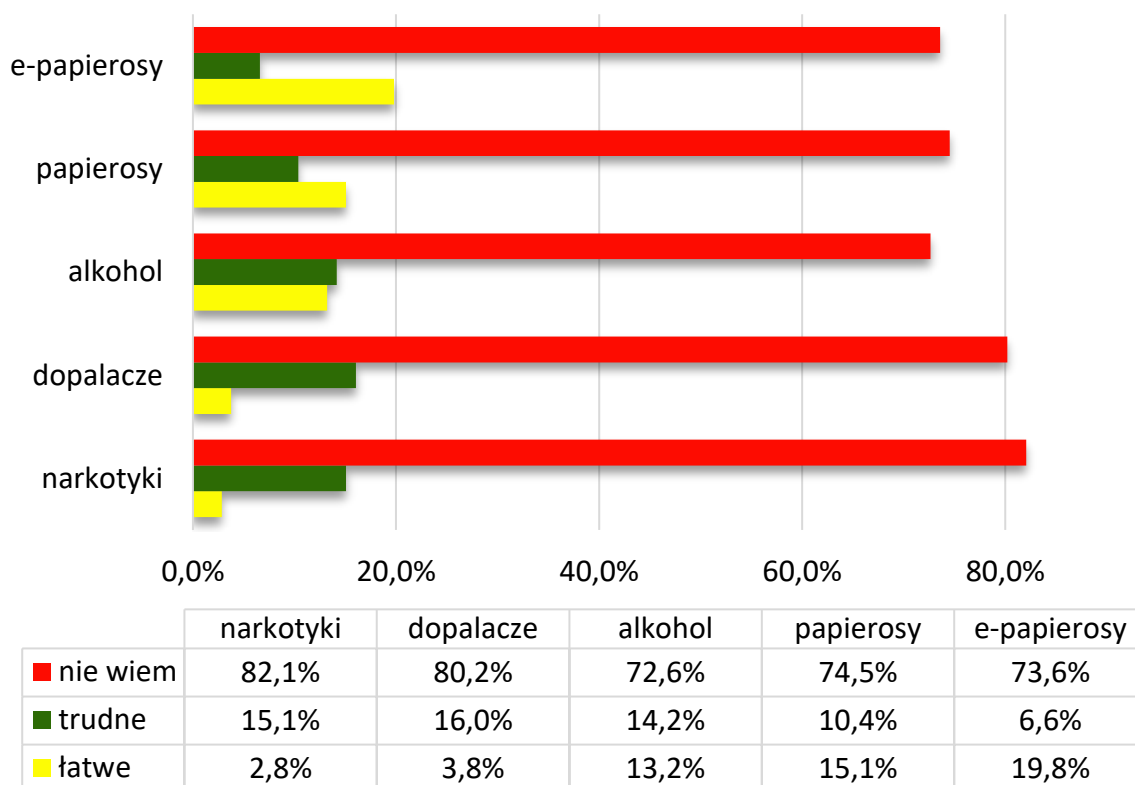

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia według 2,8% ankietowanych, a trudne zdaniem 15,1%,
- dopalacze są łatwe do zdobycia według 3,8% uczniów, a trudne w opinii 16,0%,
- alkohol jest łatwy do zdobycia zdaniem 13,2% badanych, a trudny według 14,2%,
- łatwość zdobycia papierosów tradycyjnych zadeklarowało 15,1% respondentów, a zdaniem 10,4% jest to trudne,
- e-papierosy są łatwe do zdobycia w opinii 19,8% młodych mieszkańców, a trudne według 6,6%.

Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, wyroby nikotynowe oraz alkohol charakteryzują się w Gminie znaczną dostępnością dla osób niepełnoletnich.

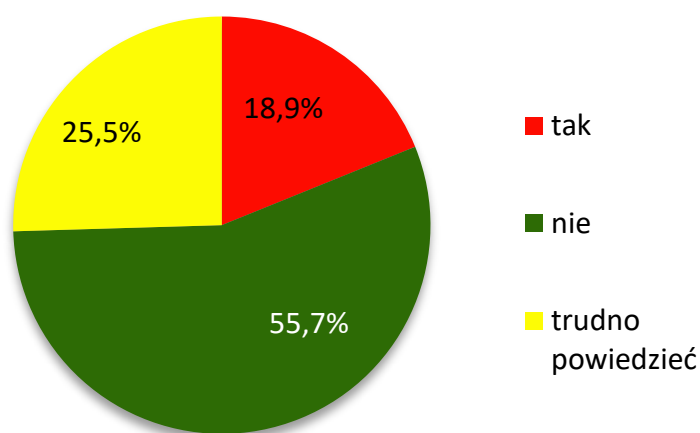
Wykres 39. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=106

Problem przemocy

W kolejnej części raportu z badania ankietowego oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę Białośliwie. Analizie poddane zostały kwestie związane zarówno z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w Internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów na pierwsze pytanie wskazują, że 18,9% młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie, z kolei co czwarty badany miał problem z odpowiedzią na to pytanie (25,5%).

Wykres 40. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?
N=106

Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły (13 osób, tj. 72,2%). Ankietowani przyznali również, że przemoc wobec nich stosowała nieznajoma osoba (3 osoby, tj. 16,7%). Pojedyncze odpowiedzi ankietowanych padły na tatę, rodzeństwo oraz inne, nieokreślone osoby (po 1 osobie, tj. 5,6%). 2 osoby pomięły to pytanie.

Tabela 19. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=18

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
uczniowie ze szkoły	72,2%	13
nieznajoma osoba	16,7%	3
tata	5,6%	1
rodzeństwo	5,6%	1
inne osoby	5,6%	1
mama	0,0%	0
koledzy/koleżanki spoza szkoły	0,0%	0
dalsi członkowie rodziny	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W celu zidentyfikowania charakteru doświadczanej przez uczniów przemocy, zostali oni poproszeni o wskazanie jej formy. Najpowszechniejsza wśród nich jest przemoc psychiczna, na którą wskazało 17 osób (89,5%) oraz fizyczna (6 osób, tj. 31,6%). Niemniej wśród innych form przemocy, jakich doświadczyli respondenci znalazła się również przemoc seksualna i zaniedbanie (po 1 osobie, tj. 5,3%). 1 osoba nie odpowiedziała na to pytanie.

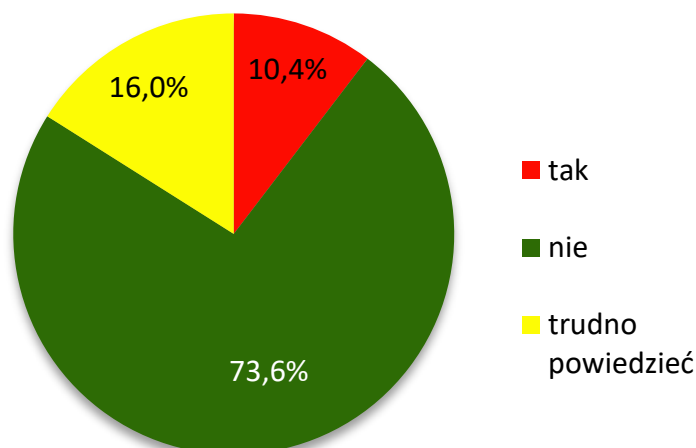
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=19

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	89,5%	17
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	31,6%	6
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	5,3%	1
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	5,3%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali zapytani również o to, czy im samym zdarzyło się w ciągu ostatnich 12 miesięcy zastosować przemoc wobec innych osób. Do takiego zachowania przyznał się średnio co dziesiąty uczeń, tj. 10,4%, czyli mniej niż w przypadku doświadczania przemocy, a różnica wyniosła 8,5 pp.

Wykres 41. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=106

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali poproszeni o określenie rodzaju przemocy, jaką zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że przemocy psychicznej dopuściło się 7 osób (70,0%), do stosowania przemocy fizycznej przyznało się 6 badanych (60,0%), żaden z ankietowany nie stosował przemocy seksualnej. 1 osoba nie odpowiedziała na to pytanie.

Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=10

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	70,0%	7
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	60,0%	6
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Następnie analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Ponad połowa ankietowanych przyznała się do przemocy skierowanej wobec rodzeństwa – wskazało na to 6 osób, tj. 60,0%. Odpowiedzi respondentów padły również na kolegów/koleżanki spoza szkoły oraz uczniów ze szkoły (po 2 osoby, tj. 20,0%), z kolei 1 badany wskazał stosowanie przemocy wobec nieznajomej osoby (10,0%). 1 osoba pominęła to pytanie.

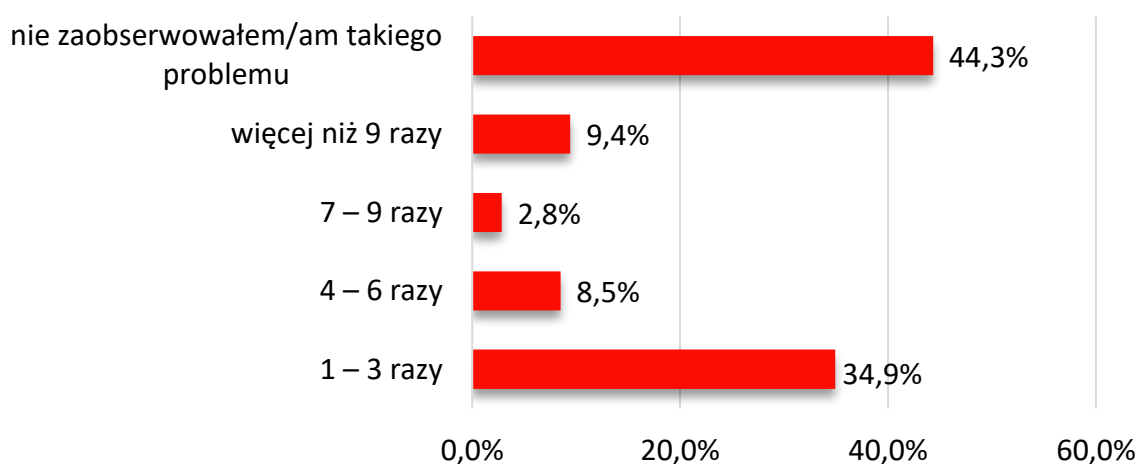
Tabela 22. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=10

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
rodzeństwa	60,0%	6
kolegów/koleżanek spoza szkoły	20,0%	2
uczniów ze szkoły	20,0%	2
nieznajomych osób	10,0%	1
rodziców	0,0%	0
dalszych członków rodziny	0,0%	0
innych osób	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

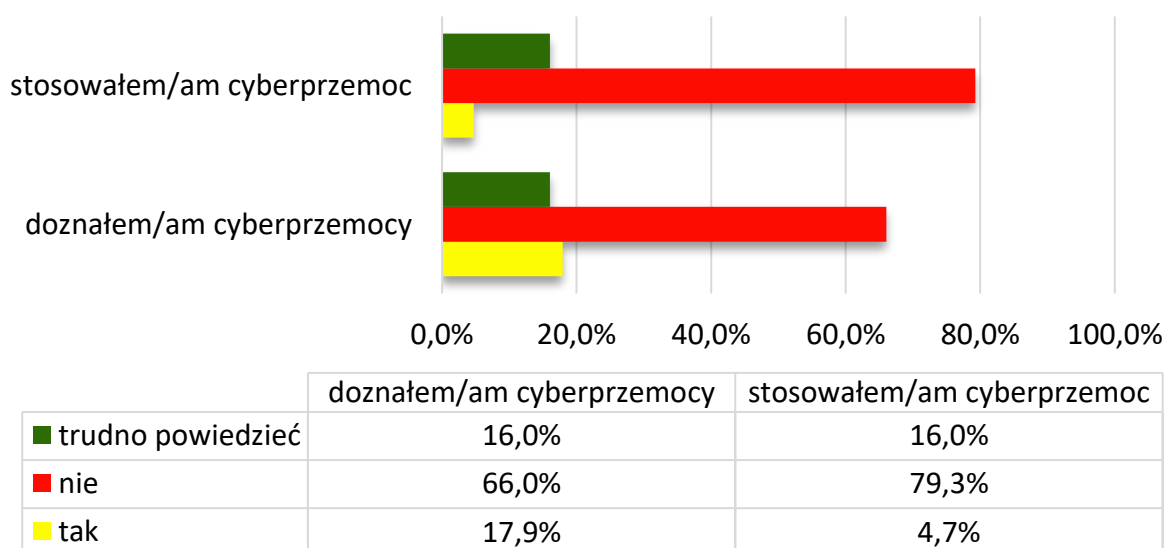
W kolejnym pytaniu poproszono uczniów o określenie, czy w ich szkole dochodzi do sytuacji przemocowych między uczniami oraz o określenie częstotliwości występowania tego problemu. Ponad połowa badanych zaobserwowała takie zjawisko w szkole, do której uczęszcza (55,6%). Co trzeci badany stwierdził, że miało to miejsce 1-3 razy (34,9%), a zdaniem 8,5% ankietowany działo się to 4-6 razy. Na większość częstotliwości, czyli 7-9 razy oraz więcej niż 9 razy wskazało kolejno 2,8% oraz 9,4%. Ponadto, blisko połowa badanych nie zaobserwowała takiego problemu w swojej szkole.

Wykres 42. Jak często w ciągu ostatniego roku szkolnego obserwowałeś/aś problem przemocy między uczniami w swojej szkole? N=106

Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 17,9% z nich, natomiast przemoc w Internecie zastosowało 4,7% ankietowanych. Znaczna część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż odpowiedź „trudno powiedzieć” wybrało po 16,0% osób w przypadku doznawania oraz stosowania cyberprzemocy.

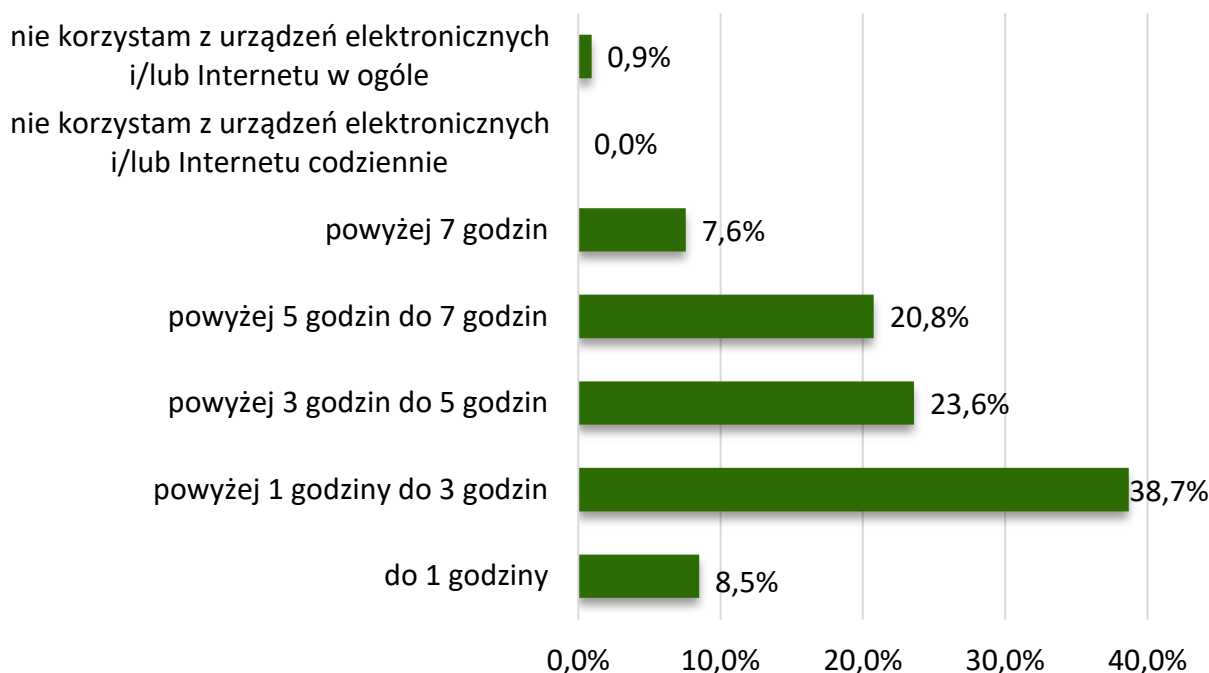
Wykres 43. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/ straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=106

Korzystanie z urządzeń elektronicznych

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie, ile czasu w ciągu dnia uczniowie przeznaczają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Jak wynika z odpowiedzi młodych mieszkańców Gminy, część z nich poświęca na to dużą ilość czasu, gdyż 20,8% odpowiedzi padło na przedział od 5 do 7 godzin dziennie, z kolei 7,6% na powyżej 7 godzin. Zaledwie 8,5% uczniów zadeklarowało, iż korzysta z nich tylko do 1 godziny, 38,7% respondentów przyznało, że spędza w ten sposób czas od 1 do 3 godzin w ciągu dnia, z kolei 23,6% osób przeznaczają na tego rodzaju aktywność 3-5 godzin. Wszyscy respondenci korzystają z urządzeń elektronicznych i Internetu, przy czym 0,9% z nich robi to rzadziej niż codziennie.

Wykres 44. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=106

W kolejnym pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali zapytani o to, czy zdarzyło im się kłamać w celu ukrycia prawdziwej ilości czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych, np. przed rodzicami. Takie zachowanie potwierdziło łącznie 43 badanych (41,7%), w tym 3 uczniów stwierdziło, że zdarza im się to bardzo często (2,9%), 2 ankietowanym – często (1,9%), 27 osobom – czasami (26,2%), natomiast 11 badanych skłamało w tej sprawie jednokrotnie (10,7%). 2 osoby nie odpowiedziały na to pytanie.

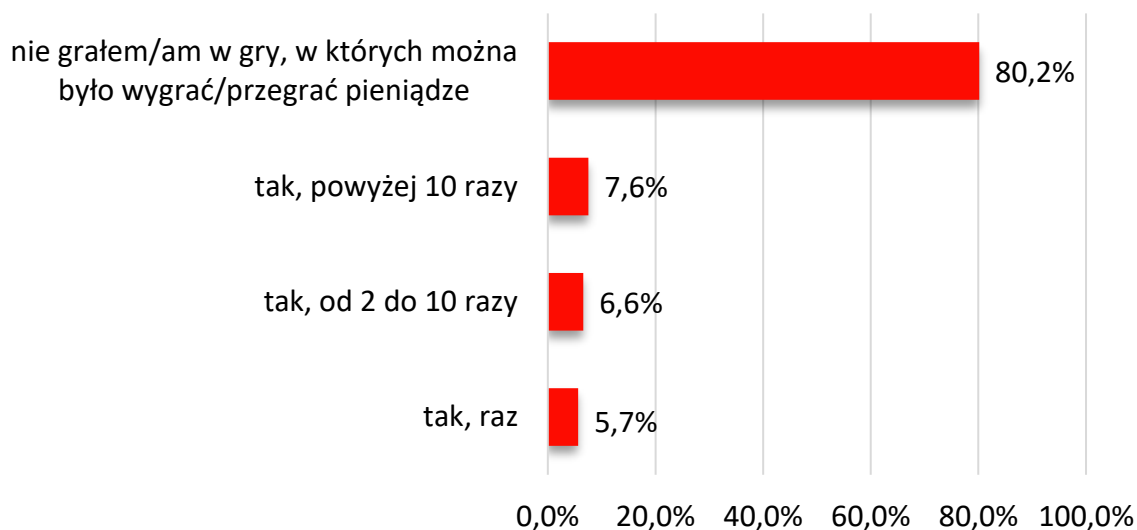
Tabela 23. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=103

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
tak, bardzo często	2,9%	3
tak, często	1,9%	2
tak, czasami	26,2%	27
tak, jeden raz	10,7%	11
nie	58,3%	60

Uczestnictwo w grach hazardowych

Badani uczniowie z terenu gminy Białośliwie, odpowiedzieli w ramach badania również na pytanie dotyczące uczestnictwa w grach hazardowych. Jak wynika z danych przedstawionych na kolejnym wykresie, w ciągu ostatnich 12 miesięcy podejmował się tego co piąty ankietowany (19,9%), w tym 5,7% jednokrotnie, 6,6% – 2-10 razy, z kolei więcej niż 10 razy w grach, w których można było wygrać/ przegrać pieniądze uczestniczyło 7,6% respondentów.

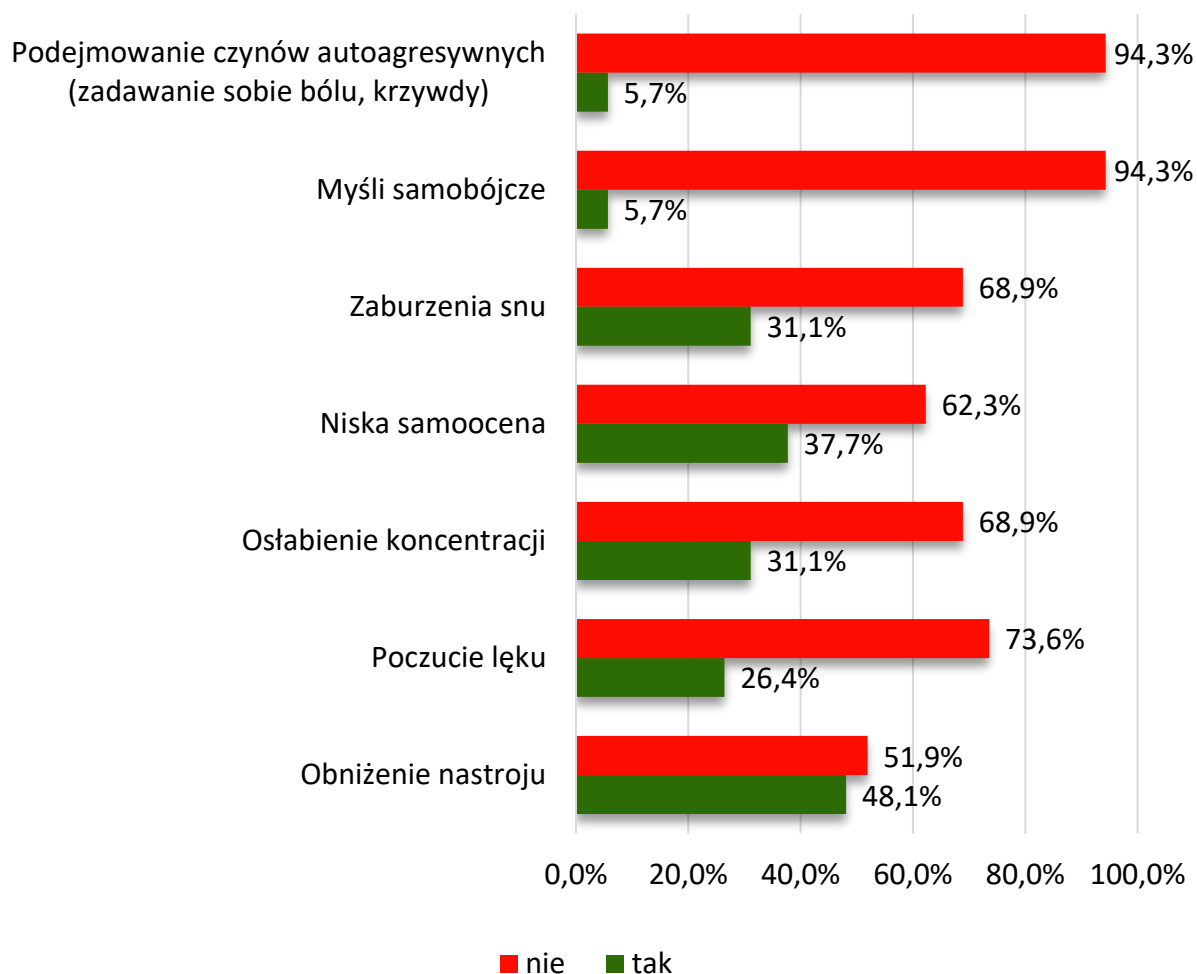
Wykres 45. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=106

Zdrowie psychiczne

Przedostatnia część badania dotyczyła subiektywnej oceny zdrowia psychicznego młodych mieszkańców Gminy. Celem pytania była identyfikacja problemów oraz negatywnych stanów emocjonalnych, które w ciągu ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u respondentów przez co najmniej dwa tygodnie. Wyniki wskazują, że najczęstszym problemem było obniżenie nastroju, którego doświadczyła niemal połowa ankietowanych (48,1%). Co trzeci badany mierzył się z niską samooceną (37,7%), a także wskazywał na zaburzenia snu oraz problemy z koncentracją (po 31,1%). Co czwarty uczeń (26,4%) doświadczał stanów lękowych. Szczególnie niepokoi fakt, że w badanej grupie wystąpiły również zjawiska o najwyższym stopniu ryzyka, po 5,7% młodzieży zadeklarowało myśli samobójcze oraz podejmowanie działań autoagresywnych.

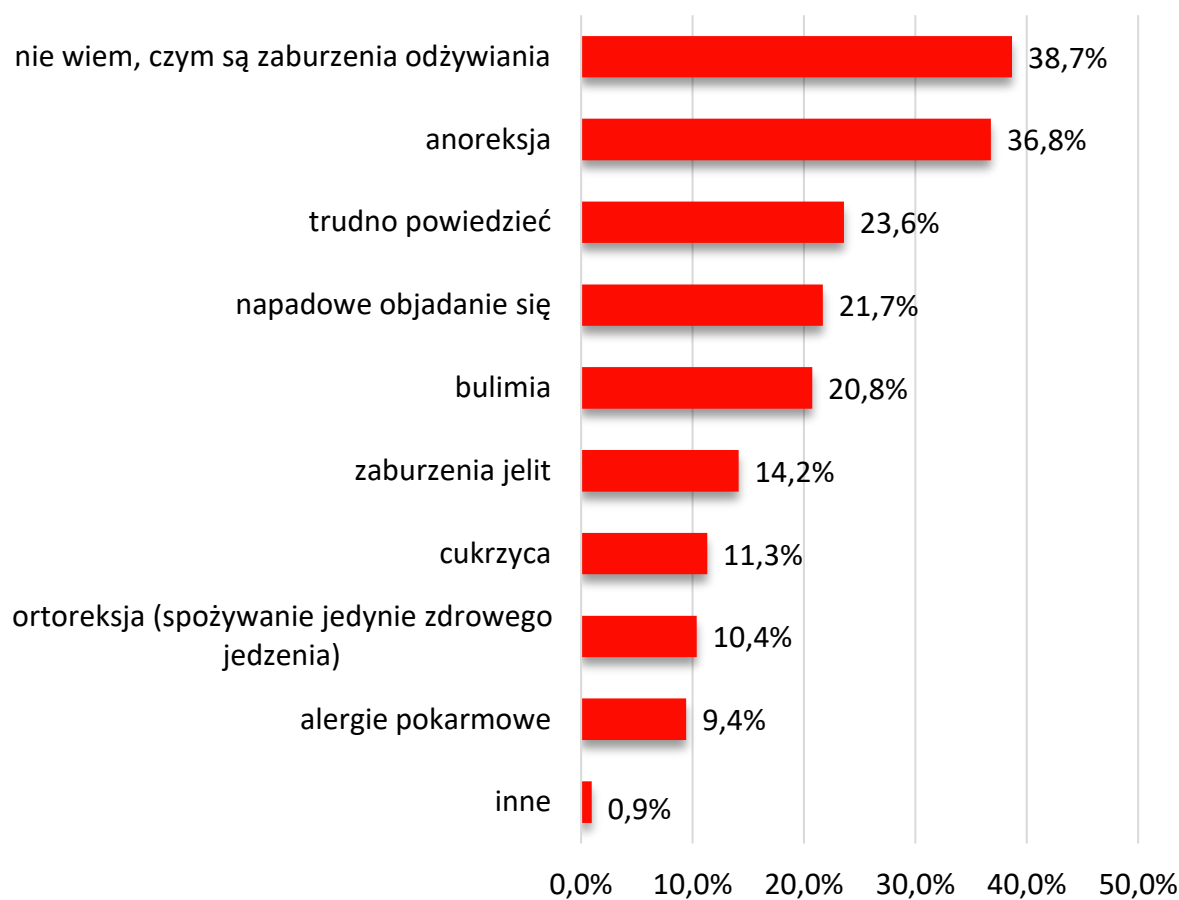
Wykres 46. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=106

Zaburzenia odżywiania

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z gminy Białosłowie dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które spośród wskazanych w kafeterii odpowiedzi ich zdaniem są zaburzeniami odżywiania. Blisko połowa ankietowanych wskazała na anoreksję (36,8%), a co czwarty badany na napadowe objadanie się (21,7%). W opinii 20,8% respondentów można do nich zaliczyć bulimię, według 10,4% – ortoreksję, a 23,6% miało problem w zakresie udzielenia jednoznacznej odpowiedzi. Należy zaznaczyć, iż część ankietowanych błędnie wskazała na zaburzenia jelit (14,2%), cukrzycę (11,3%) oraz alergie pokarmowe (9,4%). 38,7% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Wykres 47. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=106

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Sytuacja społeczna gminy Białosłowie

W oparciu o dane udostępnione przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłowie, Główny Urząd Statystyczny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz inne podmioty, dokonano szczegółowej diagnozy sytuacji społecznej. Analizy te obejmują opis kluczowych problemów, ich zasięg oraz ocenę dotychczas podejmowanych działań interwencyjnych w odniesieniu do poszczególnych obszarów wskazanych w Strategii.

Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie rodzin mających trudności w pełnieniu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych polega na realizacji zaplanowanych działań, których celem jest przywrócenie im zdolności do samodzielnego radzenia sobie z wyzwaniami. Działania te są realizowane za zgodą rodziny oraz z jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zarówno zasoby własne, jak i dostępne zewnętrzne formy wsparcia. Wsparcie rodziny polega w szczególności na:

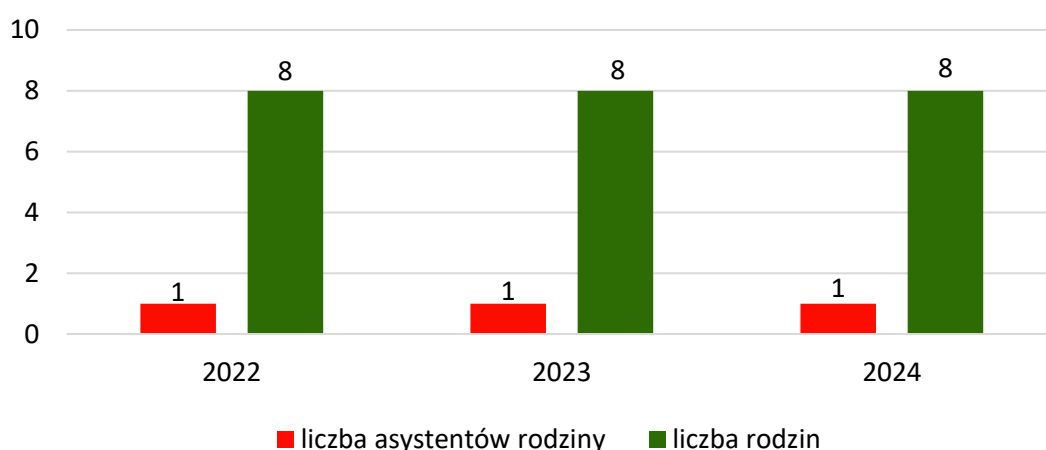
1. wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
2. rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
3. podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
4. pomocy w integracji rodziny,
5. przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
6. dążeniu do reintegracji rodziny,
7. pracy z rodziną,
8. pomocy w opiece i wychowaniu dziecka (w tym pomocy finansowej).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłowie pełni kluczową rolę w zakresie wspierania rodzin z Gminy, które borykają się z trudnościami życiowymi. Jednostka ta prowadzi działania mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb rodzin oraz zapewnienie im warunków umożliwiających życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. W dalszej części dokumentu przedstawione zostały dane dotyczące liczby rodzin korzystających z pomocy i wsparcia instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny oraz podejmowane przez te instytucje działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białośliwiu realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 49), która kładzie nacisk na pracę z rodziną celem niedopuszczenia do odebrania dziecka. W związku z tym wprowadzona została **instytucja asystenta rodziny**, którego zadaniem jest poprawa całościowego funkcjonowania rodziny oraz udzielanie jej pomocy w wielu obszarach: socjalnym, psychologicznym, wychowawczym, czy też ekonomicznym.

W 2024 roku w GOPS w Białośliwiu zatrudniony był 1 asystent rodziny, który w ramach realizacji ustawowego zadania prowadził pracę z 8 rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na przestrzeni omawianych lat zarówno liczba zatrudnionych asystentów oraz liczba rodzin korzystających z jego pomocy utrzymywała się na stałym poziomie.

Wykres 48. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024

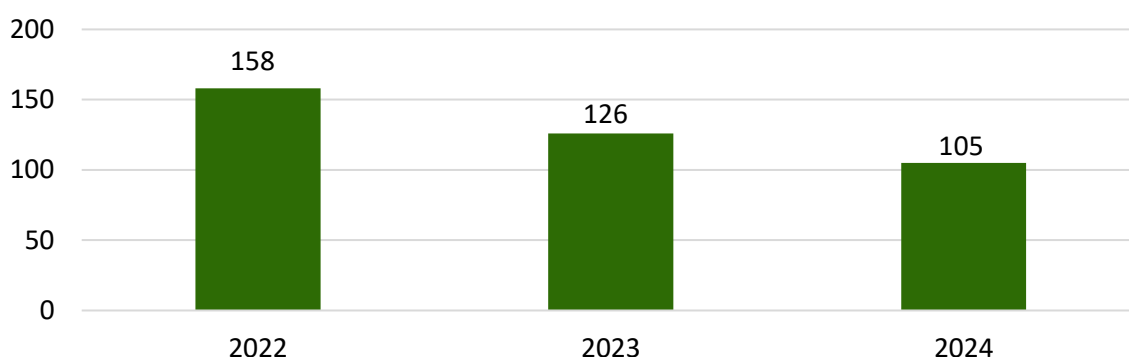

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2024

W roku 2024, jak i w dwóch latach poprzednich w gminie Białośliwie **nie było rodzin wspierających**, to znaczy takich, które mają za zadanie pomóc rodzinie w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych (zakres działania obejmuje udzielanie wskazówek dotyczących sprawowania opieki i wychowania dzieci, kształtowania i wypełniania podstawowych ról społecznych, organizacji czasu rodziny, pomocy w nauce racjonalnego gospodarowania budżetem rodzinnym oraz prowadzenia gospodarstwa domowego).

Na kolejnym wykresie zaprezentowana została średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024. Można zauważyć, że ze świadczeń tych w 2022 roku korzystało 158 rodzin, w roku 2023 – 126, z kolei w 2024 roku – 105 rodzin. W omawianym okresie dostrzegalny jest systematyczny spadek średniomiesięcznej liczby rodzin korzystających z tego typu świadczeń, co wiąże się m.in. z niezmiennym się w ostatnich latach poziomem kryterium dochodowego.

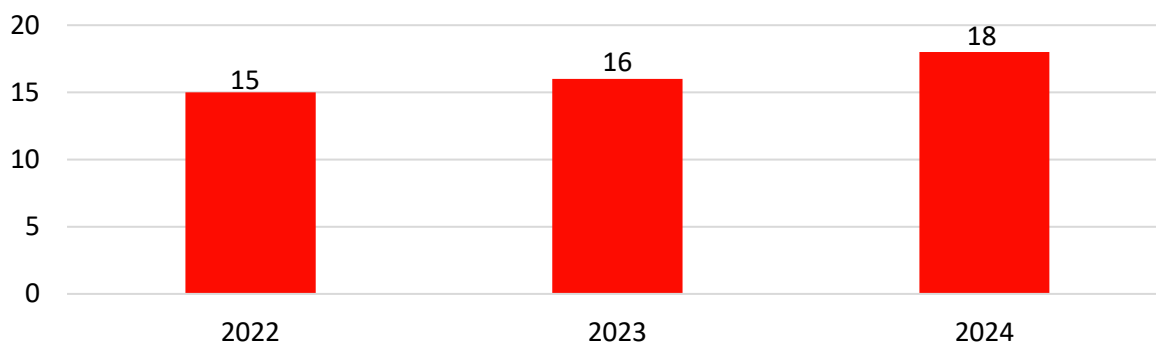
Wykres 49. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W przypadku, gdy jeden z rodziców uchyla się od płacenia alimentów na rzecz dzieci, obowiązek ten jest realizowany z funduszu alimentacyjnego. Bazując na przedstawionych poniżej danych można dostrzec, że liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w omawianym okresie wykazywała tendencje wzrostowe: w 2022 roku było to 15 osób, w 2023 roku – 16, z kolei w 2024 roku – 18.

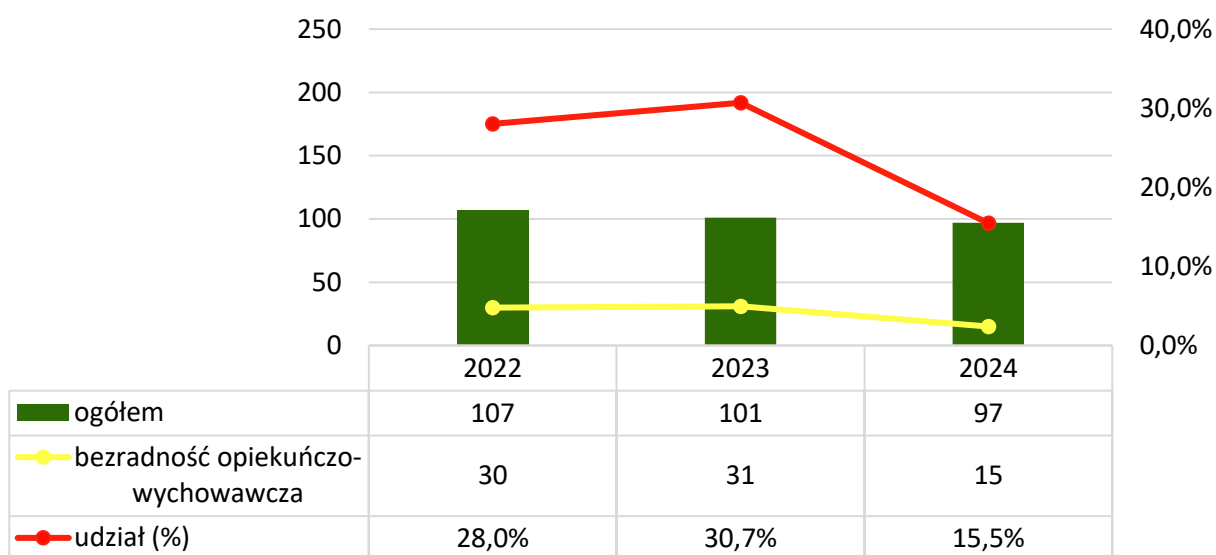
Wykres 50. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W latach 2022-2023 liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz prowadzenia gospodarstwa domowego utrzymywała się na stosunkowo stałym poziomie, natomiast w 2024 spadła o ponad połowę i wynosiła – 15. W przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOSP również odnotowano pewne wahania: w 2022 roku wynosił on 28,0%, w 2023 roku – 30,7%, natomiast w ostatnim roku objętym analizą 15,5%. Szczegółowe dane zaprezentowano na kolejnym wykresie.

Wykres 51. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek współfinansowania kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej. W 2022 roku gmina Białośliwie poniosła wydatki związane z odpłatnością za pobyt dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej na kwotę 41 561 zł, w 2023 roku – 53 283 zł, natomiast w 2024 roku było to 48 113 zł.

Tabela 24. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu gminy Białośliwie w pieczy zastępczej w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
kwota odpłatności (w złotych)	41 561	53 283	48 113

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Istotnym zasobem w zakresie wsparcia rodzin oraz dzieci i młodzieży, w szczególności tych zmagających się z problemami społecznymi, są placówki wsparcia dziennego. Obecnie na terenie gminy Białośliwie nie funkcjonuje jednak żadna placówka tego typu. Częściową rolę opiekuńczo-wychowawczą przejmuje świetlica szkolna przy Szkole Podstawowej w Białośliwiu, która zapewnia dzieciom opiekę przed i po lekcjach oraz wsparcie w nauce, jednak jej działalność ogranicza się głównie do dni i godzin pracy szkoły.

Jednym z elementów polityki prorodzinnej na terenie Gminy jest Karta Dużej Rodziny. Jej głównym celem jest promowanie modelu rodziny wielodzietnej, a także wzmocnienie szans rozwojowych dzieci wychowujących się w rodzinach wielodzietnych dzięki oferowanym ulgom oraz zniżkom przez podmioty publiczne i prywatne, które podpisały umowy z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej. Karta przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie nie mniej niż troje dzieci. W analizowanym okresie liczba składanych wniosków o Kartę Dużej Rodziny systematycznie malała. W 2024 roku złożono ich 15, co przełożyło się na wydanie po 43 karty w formie tradycyjnej i elektronicznej. Dla porównania, w 2023 roku przy 56 wnioskach przyznano po 92 karty każdej formy, natomiast w 2022 roku przy 68 wnioskach wydano ich po 127¹⁵. Warto zauważyć, że liczba przyznanych kart jest wyższa od liczby złożonych wniosków, co wynika z faktu, że jeden wniosek może obejmować wielu członków rodziny, w tym dorosłych dzieci kontynuujących naukę oraz rodziców wnioskujących o karty dożywotnie.

W 2024 roku w gminie Białośliwie utworzono Klub Rodzinny, który stanowi ważny element lokalnego systemu wsparcia rodzin. Działalność Klubu ukierunkowana jest na integrację społeczną, wzmacnianie kompetencji wychowawczych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Realizacja zadania była możliwa dzięki pozyskaniu przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białośliwiu dofinansowania w wysokości 114 000 zł ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego¹⁶.

¹⁵ Raport o stanie Gminy Białośliwie za 2024 r.

¹⁶ <https://gops-bialosliwie.naszops.pl/klub-rodzinny> [data dostępu: 16.01.2026].

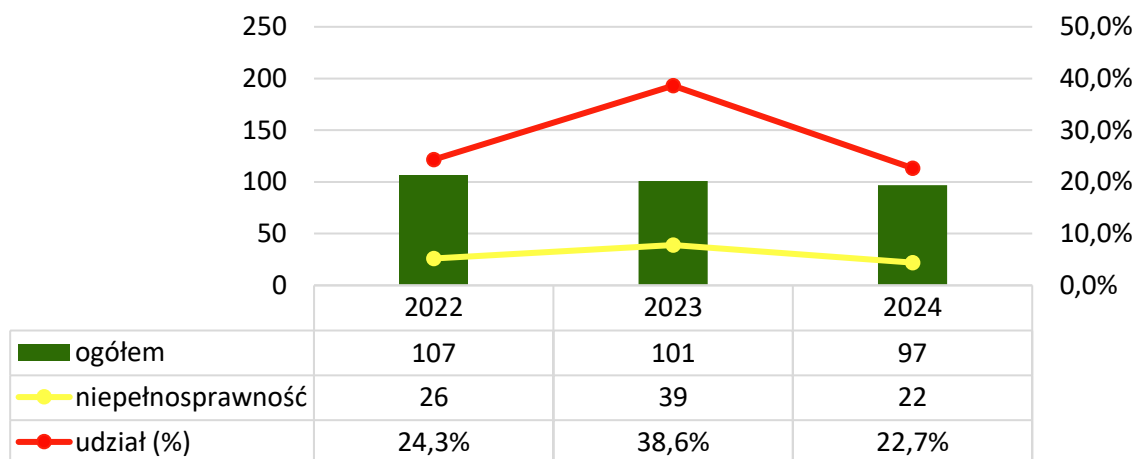
Wsparcie osób z niepełnosprawnością

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza *trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy*. Osoby z niepełnosprawnościami można klasyfikować na podstawie różnych kryteriów, takich jak typ schorzenia, moment wystąpienia ograniczeń w życiu oraz stopnia niepełnosprawności. Należy jednak zaznaczyć, że jest to grupa niezwykle zróżnicowana, co sprawia, że wszelkie działania wspierające powinny być dostosowane do indywidualnych potrzeb wynikających z konkretnych trudności i ograniczeń zdrowotnych.

W 2024 roku ze wsparcia GOPS w Białosłiwu z powodu niepełnosprawności korzystały 22 rodziny, co stanowiło 22,7% wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu niepełnosprawności ulegała wahaniom: w roku bazowym było to 26 rodzin, w 2023 – 39, natomiast w 2024 – 22. Podobna tendencja zauważalna jest w przypadku udziału w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS, w 2022 roku wyniósł on 24,3%, w 2023 – 38,6%, natomiast w omawianym roku 22,7%. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 52. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024. W omawianym okresie liczba przyznanych świadczeń ulegała wzrostowi, w roku bazowym było to 431 świadczeń, natomiast w 2024 roku już 486. Analogiczne tendencje dostrzegalne są w przypadku kwoty świadczeń. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	431	454	486
kwota świadczeń (zł)	93 027,00	97 991,00	104 898,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W latach 2022-2024 liczba przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz przeznaczona na ten cel kwota uległy wahaniom. W 2022 roku przyznano 606 świadczeń na kwotę 130 799,00 zł, w 2023 roku – 693 na kwotę 149 577,00 zł, natomiast w 2024 roku – 692 na kwotę 149 361,00 zł.

Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	606	693	692
kwota świadczeń (zł)	130 799,00	149 577,00	149 361,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

W 2024 roku przyznano 499 świadczeń dla osób z niepełnosprawnością powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia, a kwota świadczeń kształtowała się na poziomie 107 704,00 zł. W omawianych latach zarówno liczba świadczeń oraz środki na nie przeznaczone ulegały wahaniom. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 27. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024

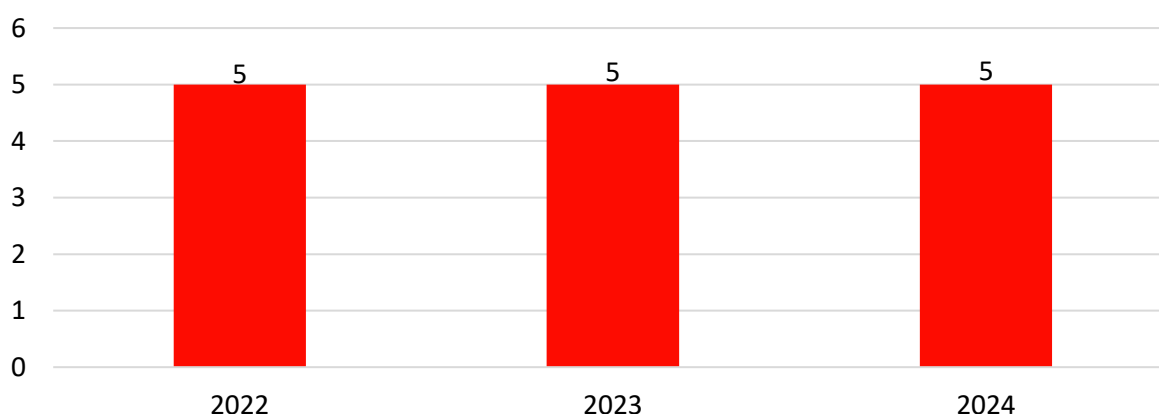
wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba świadczeń	504	511	499
kwota świadczeń (zł)	108 783,00	110 294,00	107 704,00

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom sprawującym stałą opiekę nad osobą z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: koniecznością stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Biorąc pod uwagę dane statystyczne z ostatnich lat, w Gminie nie wystąpiły przypadki przyznania tego rodzaju wsparcia¹⁷.

Zadaniem gmin, które jest realizowane przez ośrodki pomocy społecznej jest również świadczenie **usług opiekuńczych** osobom chorym, samotnym oraz osobom z niepełnosprawnościami. Zakres usług obejmuje pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną i pielęgnacyjną oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Jak przedstawia kolejny wykres, na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób korzystających z usług opiekuńczych utrzymywała się na stałym poziomie i wynosiła 5.

Wykres 53. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

¹⁷ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Dla osób wymagających szczególnego wsparcia świadczone są **specjalistyczne usługi opiekuńcze**, które są dostosowane do potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i są realizowane przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. W 2024 roku ze specjalistycznych usług opiekuńczych nie skorzystał żaden mieszkaniec gminy Białosłowie¹⁸.

W ramach wsparcia społecznego oraz dążenia do poprawy funkcjonowania osoby z niepełnosprawnością w jej środowisku, gmina Białosłowie uczestniczyła w programie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „**Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością**” dla JST, finansowanym ze środków Funduszu Solidarnościowego. Dzięki asystencji osobistej, osoba z niepełnosprawnością ma możliwość prowadzenia bardziej niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

Opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami zamieszkujący gminę Białosłowie mogli skorzystać z programu „**Opieka Wytchnieniowa**”, finansowanego z Funduszu Solidarnościowego. Program miał za zadanie odciążenie poprzez wsparcie w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. Dzięki tej formie wsparcia osoby zaangażowane w sprawowanie opieki pozyskiwały czas, który mogły przeznaczyć na odpoczynek i regenerację oraz załatwienie niezbędnych spraw.

¹⁸ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców:

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

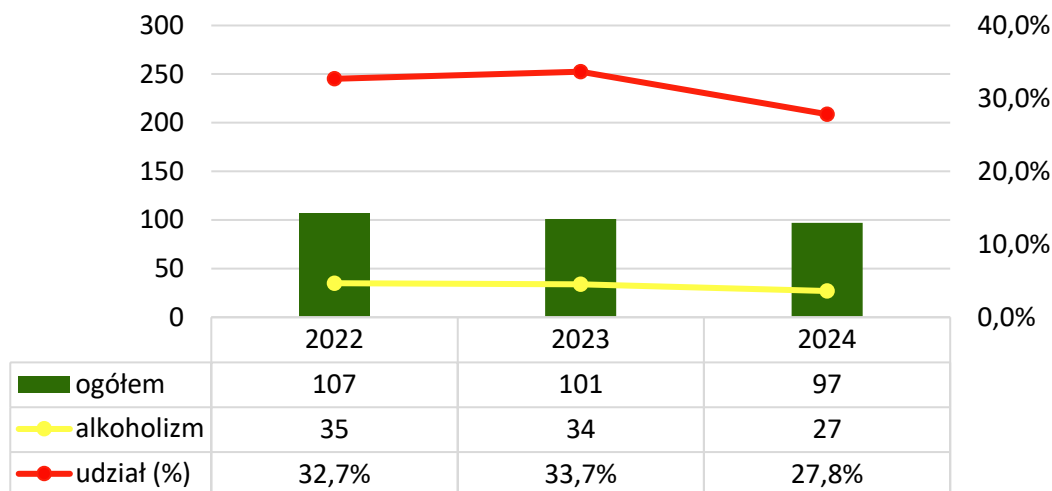
Alkoholizm jest problemem zdrowotnym i społecznym. Specjaliści z różnych profesji poszukują sposobu rozwiązywania tego problemu. Chcą poznać przyczyny powstawania alkoholizmu i działania, które mogłyby zapobiec rozprzestrzenianiu się tego zjawiska. Uzależnienie od alkoholu jest uznawane za chorobę spełniając trzy zasadnicze kryteria. Pierwsze kryterium dotyczy naruszonej równowagi między zdrowiem a patologią. Drugim kryterium jest swoista etiologia uzależnienia. Trzecim wskaźnikiem choroby są zmiany patologiczne, w których obecny jest czynnik fizyczny¹⁹.

Działaniami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zajmuje się **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Zadania przez nią podejmowane wynikają między innymi z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

W 2024 roku ze wsparcia GOPS w gminie Białośliwie z powodu alkoholizmu korzystało 27 rodzin, co stanowiło 27,8% wszystkich rodzin objętych wsparciem Ośrodka. Z prezentowanych danych wynika, że na przestrzeni analizowanych lat liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu alkoholizmu uległa spadkowi: w 2022 roku było to 35 rodzin, w 2023 – 34 rodzin, natomiast 2024 ze wsparcia korzystało 27 rodzin. Wahania widoczne są w przypadku ich udział w ogólnej liczbie rodzin będących beneficjentami GOPS, a najwyższą wartość odnotowano w 2023 roku (33,7%). W omawianym okresie żadna rodzina z terenu gminy Białośliwie nie korzystała z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

¹⁹ Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.

Wykres 54. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Ważną rolę w procesie przeciwdziałania uzależnieniom odgrywają działania podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach przysługujących jej uprawnień.

W 2024 roku Komisja liczyła 3 członków, którzy przeprowadzili wówczas rozmowy z 8 osobami mającymi problem z nadużywaniem alkoholu. W latach 2022-2024 występowały wahania liczby osób uzależnionych, z którymi członkowie Komisji prowadzili rozmowy, a najwięcej, było ich w 2023 roku. W omawianym roku nie kierowano do sądu wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, podczas gdy w latach 2022 i 2023 procedurę tę zastosowano wobec 1 osoby rocznie. Członkowie Komisji podejmowali również rozmowy z rodzinami osób z problemem alkoholowym. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba uczestników takich rozmów była zróżnicowana, przy czym najwięcej osób, bo aż 22, objęto wsparciem w 2024 roku. Szczegółowe dane dotyczące działań GKRPA w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 28. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	6	12	8
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	7	5	22
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	1	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W omawianym roku Punkt był czynny średnio 8 godzin w miesiącu, a poradnictwo udzielane było przez specjalistę psychoterapii uzależnień oraz psychologa. W 2024 roku w PKI udzielono porad 26 osobom z problemem alkoholowym. Na przestrzeni analizowanych lat największą grupę korzystającą z poradnictwa PKI stanowiły właśnie osoby z tym problemem, których liczba w omawianym okresie ulegała wzrostowi od 14 w 2022 roku, przez 16 w 2023 roku, do 26 w 2024 roku. W przypadku dorosłych członków rodzin osób z problemem alkoholowym dostrzegalne są wahania: w roku bazowym porad udzielono 6 mieszkańcom Gminy, w 2023 roku były to 3 osoby, z kolei w ostatnim roku poddanym analizie udzielono porad 10 członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym. W ostatnim roku analizy z poradnictwa skorzystało również 5 osób doznających przemocy domowej oraz 2 osoby ją stosujące. Problematyka narkotykowa wystąpiła jedynie w 2023 roku, kiedy porad udzielono 2 osobom uzależnionym oraz 1 dorosłemu członkowi ich rodziny.

Tabela 29. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	14	16	26
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	6	3	10
osoby z problemem narkotykowym	0	2	0
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	0	1	0
osoby doznające przemocy domowej	6	6	5
osoby stosujące przemoc domową	4	3	2

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

GKRPA zajmuje się także **profilaktyką zachowań ryzykownych**. W omawianym okresie w gminie Białosłowie nie realizowano programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez KCPU, ORE, IPiN.

W 2024 roku nie prowadzono również innych programów profilaktycznych, finansowanych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, z obszaru profilaktyki uniwersalnej, skierowanych do dzieci i młodzieży, natomiast w 2022 roku takie programy zostały przeprowadzone i wzięto w nich udział 532 uczniów oraz 25 nauczycieli.

W omawianym okresie realizowano działania o charakterze profilaktycznym, które nie miały formy ustrukturyzowanych programów. Łączna liczba uczestników tych działań w 2024 roku wyniosła 210 osób, co stanowi znaczny spadek względem roku 2022, w którym odnotowano 1 090 uczestników. Na przestrzeni lat 2022-2024 we wszystkich obszarach, takich jak prelekcje, spektakle oraz festyny, wystąpiły tendencje spadkowe. Liczba uczestników spektakli zmniejszyła się z 370 osób w 2022 roku do 150 osób w roku 2024, a w przypadku festynów nastąpił spadek z 350 do 35 osób. Odmienną sytuację odnotowano w obszarze imprez sportowych, gdzie w latach 2023-2024 liczba uczestników utrzymywała się na stałym poziomie 25 osób rocznie.

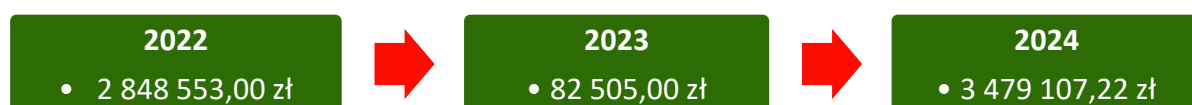
Tabela 30. Liczba uczestników działań nie będących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzonych na terenie gminy Białosłowie w latach 2022-2024

forma działań	2022	2023	2024
jednorazowe prelekcje, pogadanki	370	342	0
spektakle	370	342	150
festyny i inne imprezy plenerowe (poza sportowymi)	350	350	35
imprezy sportowe (turnieje, wyścigi, olimpiady itp. z wyjątkiem pozalekcyjnych zajęć sportowych)	0	25	25

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W dalszej części przedstawione zostały dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Białosłiwie. W roku 2024 wartość alkoholu sprzedanego na terenie Gminy wyniosła łącznie 3 479 107,22 zł, w tym 1 510 153,22 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 260 573,09 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa) oraz 1 708 380,91 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Łączna wartość sprzedanego alkoholu w omawianym okresie ulegała wahaniom, jednak zauważalny jest znaczny jej wzrost względem 2023 roku. Szczegółowe dane zostały zaprezentowane poniżej.

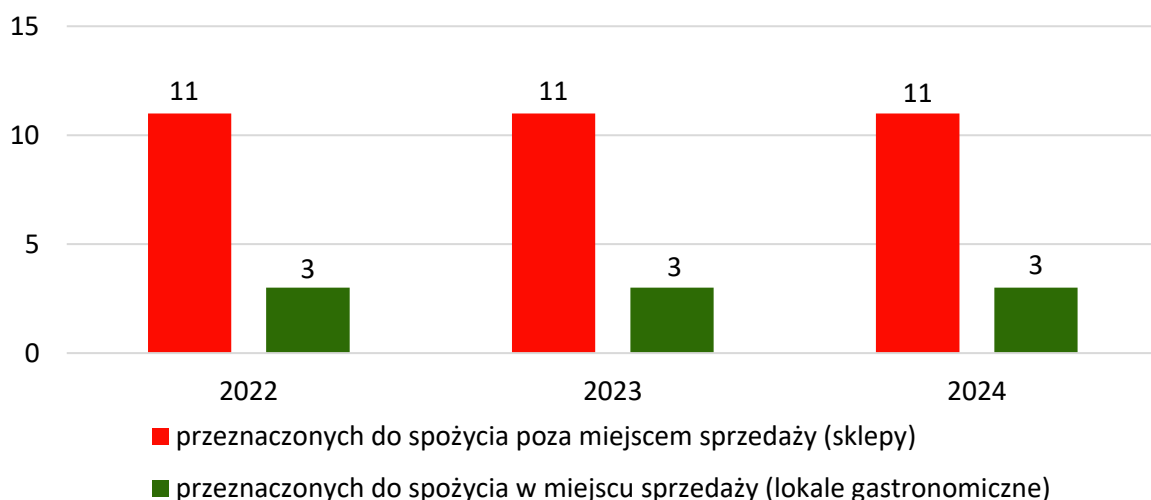
Rysunek 7. Łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Białosłiwie w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W omawianym okresie łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych utrzymywała się na stałym poziomie. W każdym analizowanym roku na terenie Gminy działalność prowadziło 11 punktów sprzedaży przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy). W przypadku punktów przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne), ich liczba również była stała i wynosiła 3 punkty.

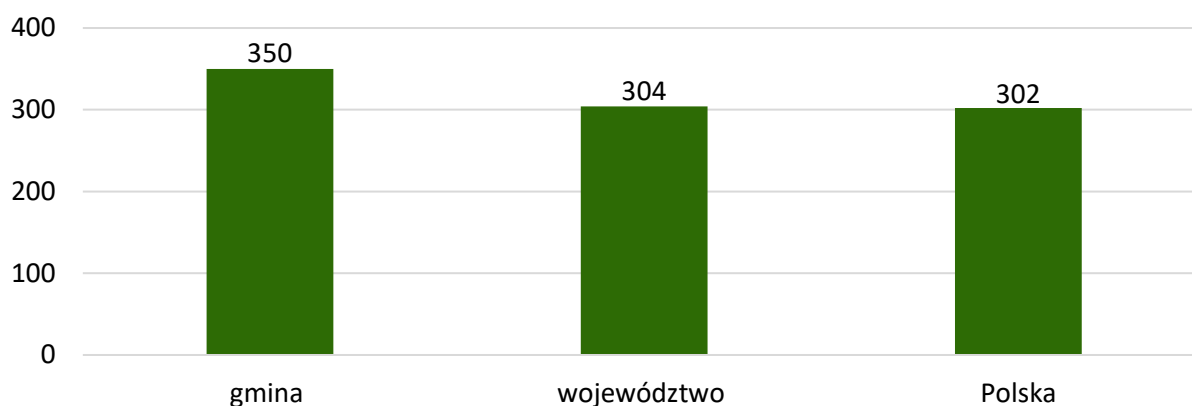
Wykres 55. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Białosłiwie na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

Kolejną analizowaną kwestią dotyczącą rynku napojów alkoholowych jest liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Białośliwie, w porównaniu do województwa wielkopolskiego oraz do całej Polski. Jak wynika z obecnie dostępnych danych przedstawionych na kolejnym wykresie, liczba mieszkańców w Gminie przypadająca na jeden punkt przyjmuje wyższą wartość niż średnia określona dla województwa wielkopolskiego (304) oraz całego kraju (302), co świadczy o mniejszej dostępności do miejsc sprzedaży alkoholu na terenie Gminy.

Wykres 56. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Białośliwie, województwie wielkopolskim i całej Polsce w 2024 roku

Źródło: KCPU-G1 - Sprawozdanie z działalności samorządów lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w 2024 r. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2024 roku. Zestawienia statystyczne, wyniki wstępne.

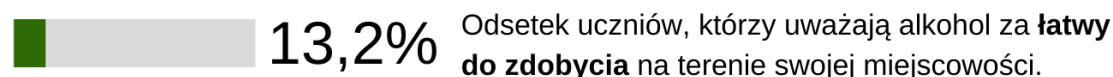
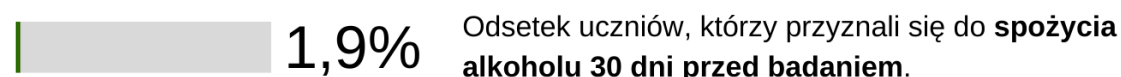
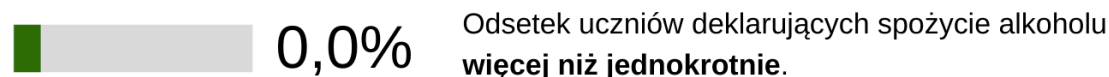
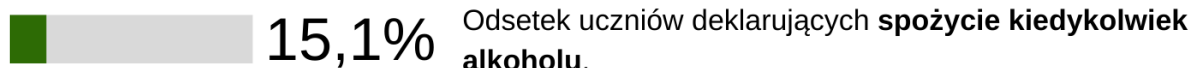
Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów:

PROBLEM ALKOHOLOWY – DOROŚLI MIESZKAŃCY

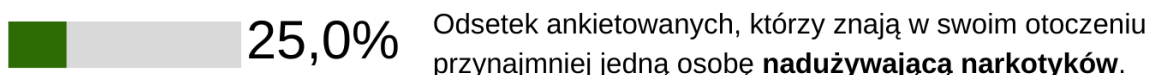
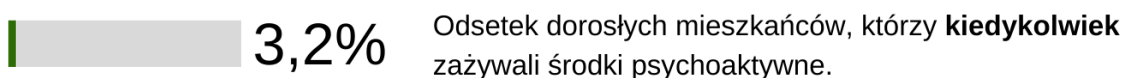
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

PROBLEM ALKOHOLOWY – UCZNIOWIE

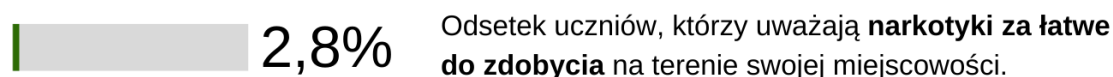
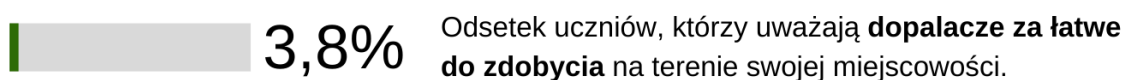
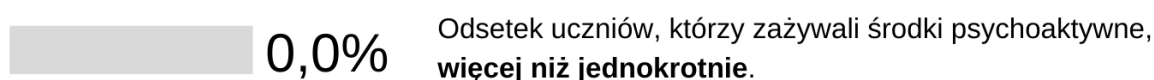
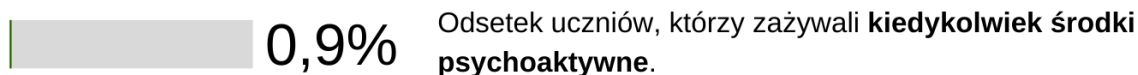
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

PROBLEM NARKOTYKOWY – DOROŚLI MIESZKAŃCY

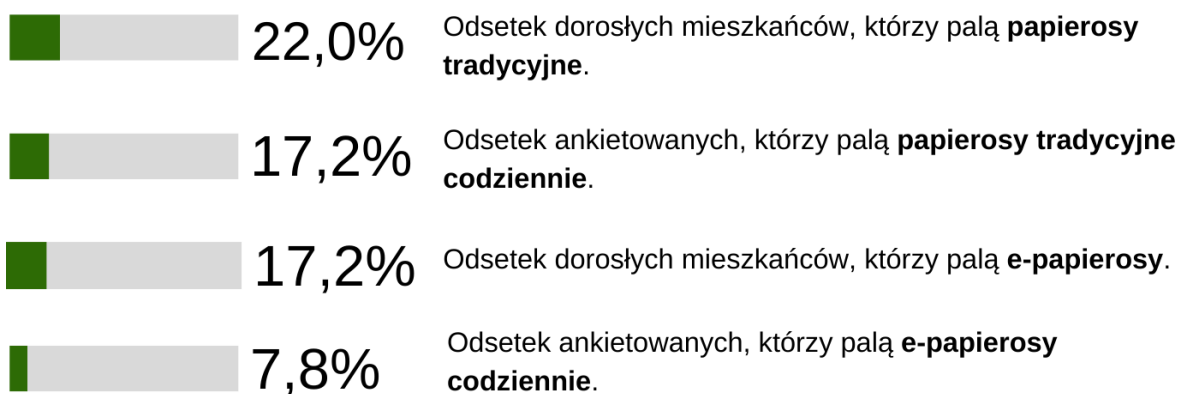
* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

PROBLEM NARKOTYKOWY – UCZNIOWIE

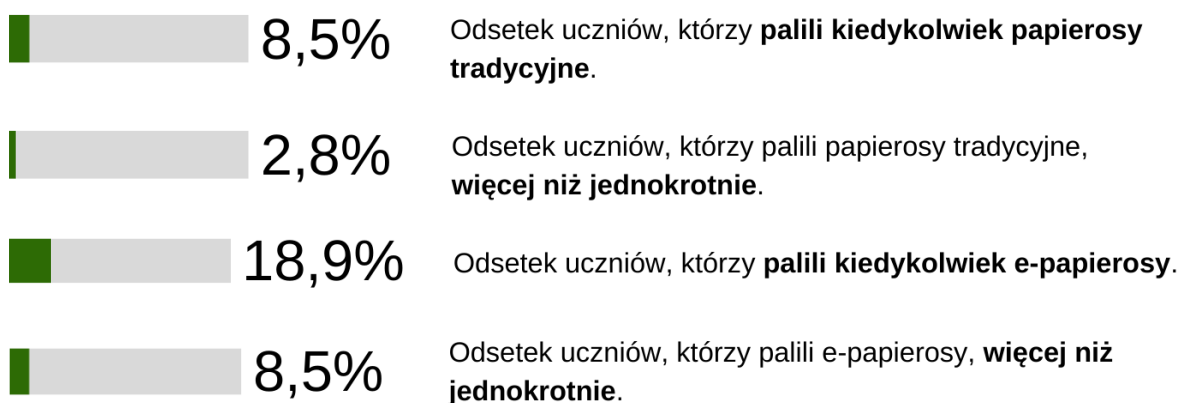
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

PROBLEM NIKOTYNOWY – DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

PROBLEM NIKOTYNOWY – UCZNIOWIE

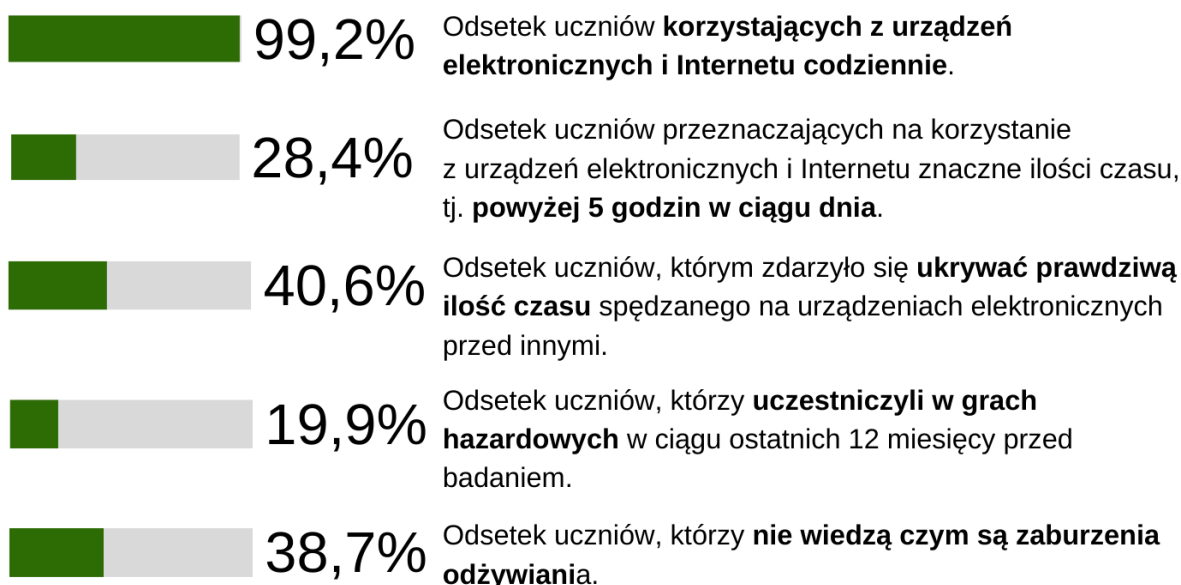
* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

UZALEŻNIENIA NATURY BEHAWIORALNE – DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

UZALEŻNIENIA NATURY BEHAWIORALNE – UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

Przeciwdziałanie przemocy domowej

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Przemoc to intencjonalne i celowe działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiej osoby. Pod pojęciem przemocy domowej wg ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej należy rozumieć: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej (...)”.

W latach 2022-2024 z pomocy GOPS z powodu przemocy domowej nie skorzystał żaden mieszkaniec²⁰. Warto zaznaczyć, że statystyczny brak interwencji w ramach GOPS może wynikać z wysokiej skuteczności działań profilaktycznych oraz faktu, że osoby te korzystają z zasobów innych jednostek systemu wsparcia.

Przemoc jest jednym ze zjawisk współwystępujących z innymi problemami funkcjonowania rodziny. W celu rozwiązania problemu przemocy istnieje potrzeba podejmowania interwencji socjalnej i psychologicznej niezależnie od możliwości wdrożenia czynności prawnych. Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Białośliwie zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, którego celem funkcjonowania jest skoordynowanie wszystkich działań instytucji i organów zaangażowanych w niesienie pomocy osobom krzywdzonym oraz przeciwdziałanie przemocy domowej. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe.

Kolejną analizowaną kwestią są dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ulegała nieznacznym wahaniom, a najwięcej z nich (6 spotkań) odbyło się w 2023 roku. Liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych spadła z 10 w 2022 roku do 9 w latach 2023-2024. W 2024 roku odnotowano natomiast wzrost liczby spotkań tych grup względem lat poprzednich, co prezentuje poniższa tabela.

²⁰ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Tabela 31. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	6	4
liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych	10	9	9
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	20	15	33

Źródło: Sprawozdanie roczne z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Białosłowie działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Białosłowie za 2022, 2023 i 2024 rok

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych działaniami w ramach procedury NK, ulegała wahaniom. W 2022 roku było to 10 osób, w 2023 – 9 osób, natomiast w 2024 roku – 17 osób. Wahania widoczne są również w zakresie liczby kontynuowanych procedur NK. Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 32. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK	10	9	17
liczba kontynuowanych procedur NK	4	2	3

Źródło: Sprawozdanie roczne z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Białosłowie działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Białosłowie za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku zakończono łącznie 2 procedury NK, z czego 1 na skutek ustania przemocy domowej, a kolejna z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. Na przestrzeni analizowanych lat można zaobserwować spadek w zakresie zakończonych procedur. Należy podkreślić, że w latach 2022-2023 powodem zakończenia procedur NK było najczęściej ustanie przemocy domowej. Szczegółowe informacje znajdują się w następnej tabeli.

Tabela 33. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba zakończonych procedur NK na skutek ustania przemocy domowej	10	6	1
liczba zakończonych procedur NK, z uwagi na brak zasadności podejmowania działań	1	0	1

Źródło: Sprawozdanie roczne z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Białosławie działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Białosławie za 2022, 2023 i 2024 rok

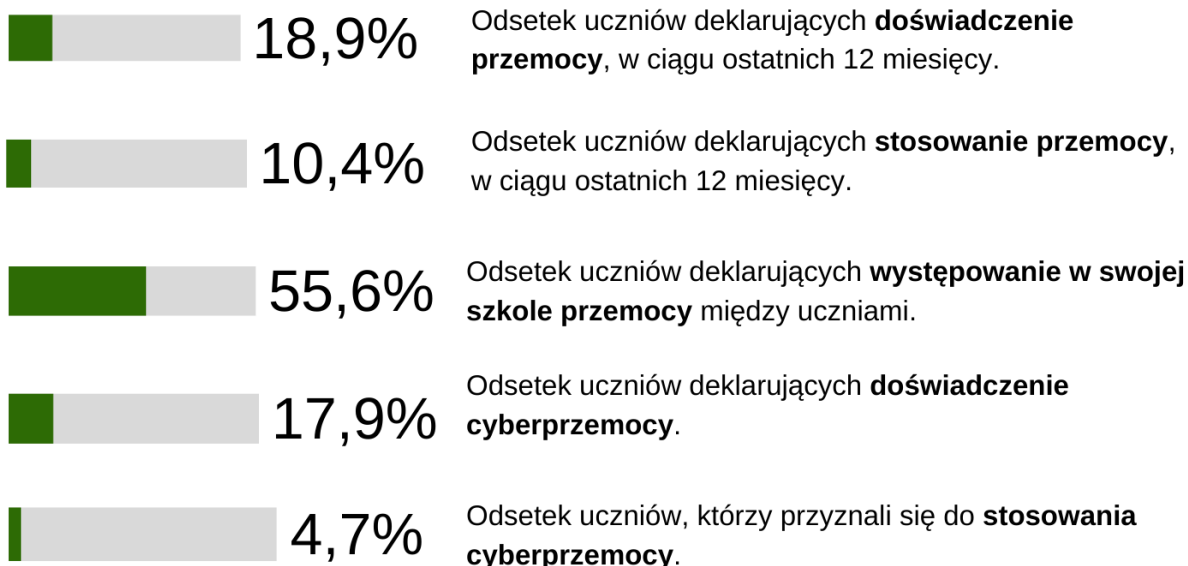
Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów:

PROBLEM PRZEMOCY – DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

PROBLEM PRZEMOCY – UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

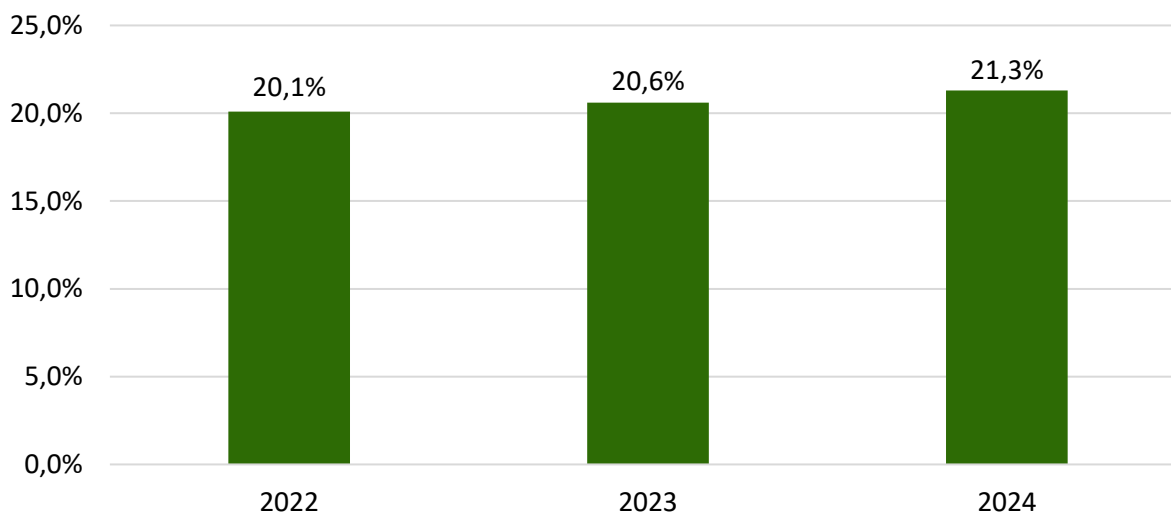
Aktywność i integracja społeczna seniorów

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Proces starzenia się społeczeństwa to wyzwanie wymagające szczególnej uwagi w planowaniu działań społecznych. Seniorzy stanowią ważną część wspólnoty, a ich potrzeby i oczekiwania zasługują na priorytetowe miejsce w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Wspieranie aktywności osób starszych, tworzenie przestrzeni do integracji międzypokoleniowej oraz budowanie oferty, która odpowiada ich zainteresowaniom i potencjałowi, to kluczowe elementy skutecznej polityki społecznej. Dążenie do zwiększenia jakości życia seniorów nie tylko poprawia ich dobrostan, ale także wzmacnia spójność społeczną.

Na przestrzeni ostatnich lat można zauważyć, że procentowy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji gminy Białosłowie wykazuje tendencje wzrostowe: w 2022 roku było to 20,1%, w 2023 roku – 20,6%, z kolei w 2024 roku – 21,3%.

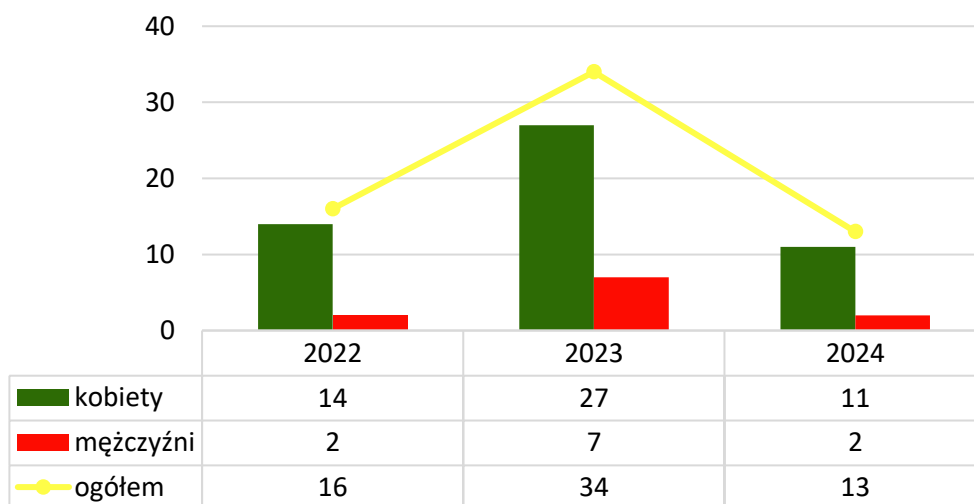
Wykres 57. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Białosłowie na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

W 2024 roku z pomocy społecznej korzystało 13 osób w wieku poprodukcyjnym, z czego 11 stanowiły kobiety, a 2 – mężczyźni. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba beneficjentów pomocy społecznej będących w wieku poprodukcyjnym ulegała wahaniom, a zdecydowaną większość stanowiły kobiety. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

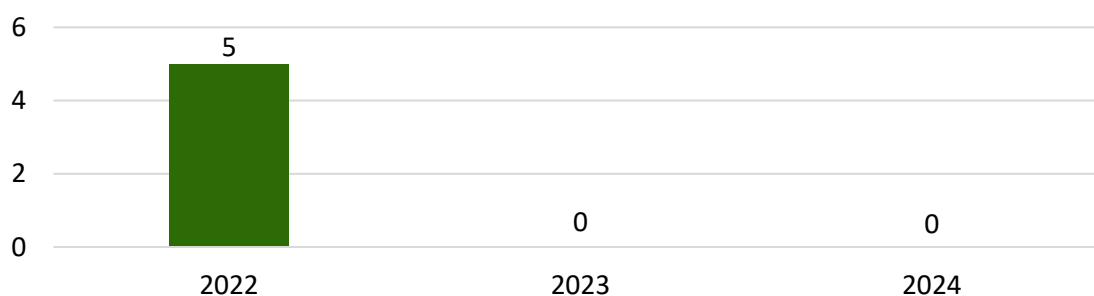
Wykres 58. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Osoba, która ukończyła 75 rok życia, jest uprawniona do dodatku pielęgnacyjnego bez potrzeby weryfikowania jej stanu zdrowia w drodze badania lekarza orzecznika ZUS, jak ma to miejsce wobec pozostałej grupy uprawnionych. W latach 2023-2024 z zasiłku pielęgnacyjnego nie skorzystał żaden mieszkaniec po 75 roku życia, zamieszkujących gminę Białosłowie, natomiast w 2022 było to 5 osób.

Wykres 59. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Kluczowym zasobem w zakresie wsparcia seniorów są domy pomocy społecznej, świadczące usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności i nie są zdolne do samodzielnej egzystencji. Kierowanie do DPS i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca w Domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniec, jednak nie więcej niż 70% swojego dochodu. Jeżeli nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą małżonek, zstępni przed wstępnymi, a w przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300% kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina. W latach 2023-2024 liczba mieszkańców, za których pobyt w DPS odpłatność ponosiła Gmina wynosiła 3, natomiast w 2022 były to 2 osoby. Tendencje wzrostowe widoczne są w przypadku przeznaczanej na ten cel kwoty, w 2022 roku było to 108 802 zł, w 2023 – 142 430 zł, natomiast w 2024 kwota ta wyniosła 157 354 zł. Szczegółowe dane przedstawiono w kolejnej tabeli.

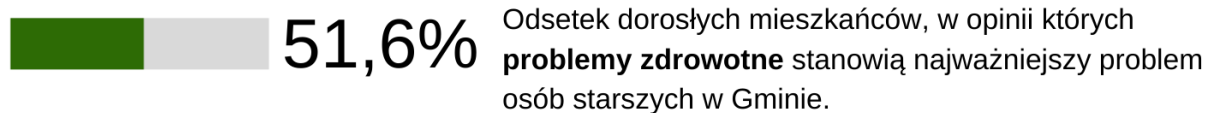
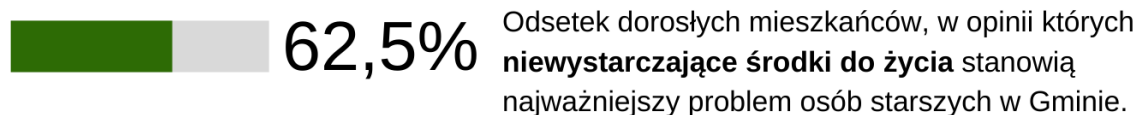
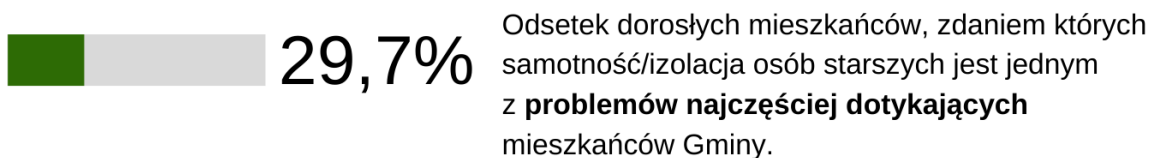
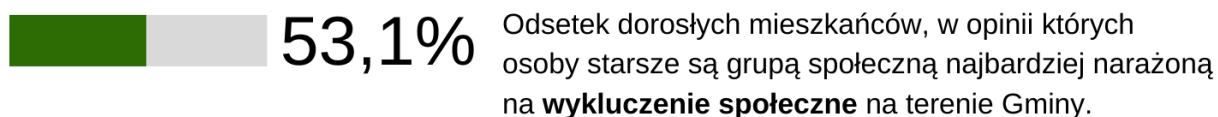
Tabela 34. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób przebywających w DPS	2	3	3
kwota świadczeń (w zł)	108 802	142 430	157 354

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Gmina Białosłowie konsekwentnie rozwija system wsparcia dedykowany osobom w wieku poprodukcyjnym, uznając politykę senioralną za jeden z priorytetów działań w sferze polityki społecznej. Kluczową rolę w tym obszarze odgrywa Klub Seniora, który pełni funkcję przestrzeni integracji społecznej, skutecznie przeciwdziałając zjawisku samotności oraz marginalizacji najstarszych mieszkańców. Ważnym uzupełnieniem tej oferty jest działające przy Klubie Białosłowskie Centrum Pomocy, które jest wypożyczalnią sprzętu rehabilitacyjnego oraz medycznego.

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców:

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

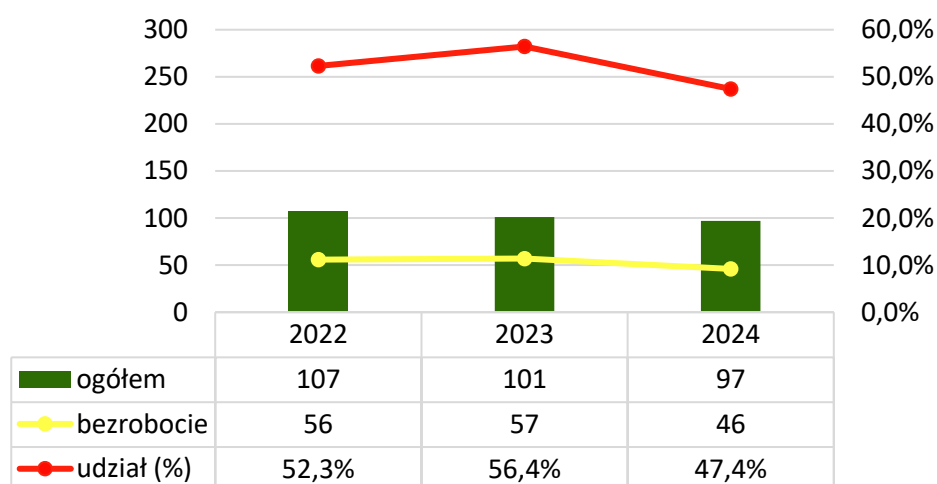
Promocja zatrudnienia, reintegracja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i zawodowej to istotny element budowania spójnej i aktywnej społeczności lokalnej. Tworzenie warunków do podjęcia pracy, rozwijanie kompetencji zawodowych oraz działania integrujące osoby zagrożone marginalizacją przyczyniają się do wzmacniania ich niezależności i poprawy jakości życia. W rozdziale tym omówiono działania podejmowane na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców, które nie tylko pomagają przezwyciężyć trudności indywidualne, ale również wzmacniają rozwój gospodarczy i społeczny Gminy.

W 2022 roku wsparcia z powodu bezrobocia udzielono 56 rodzin korzystającym z pomocy społecznej, w 2023 roku – 57, z kolei w 2024 roku było to 46 rodzin. Wahania widoczne są również w przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej – w 2022 roku było to 52,3%, w 2023 roku – 56,4%, z kolei w 2024 roku odnotowano najniższą wartość, wynoszącą 47,4%.

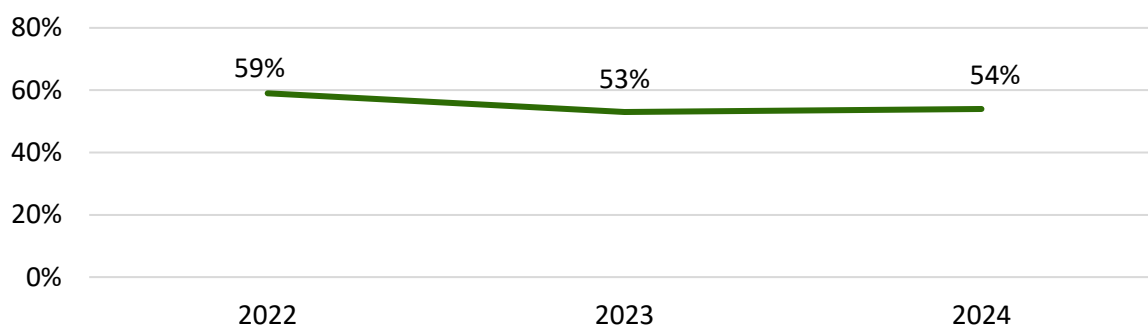
Wykres 60. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej obliczany jest jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia, do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Na przestrzeni lat zauważalne są wahania jego wartości: w 2022 roku było to 59%, w 2023 roku – 53%, z kolei w 2024 roku – 54%.

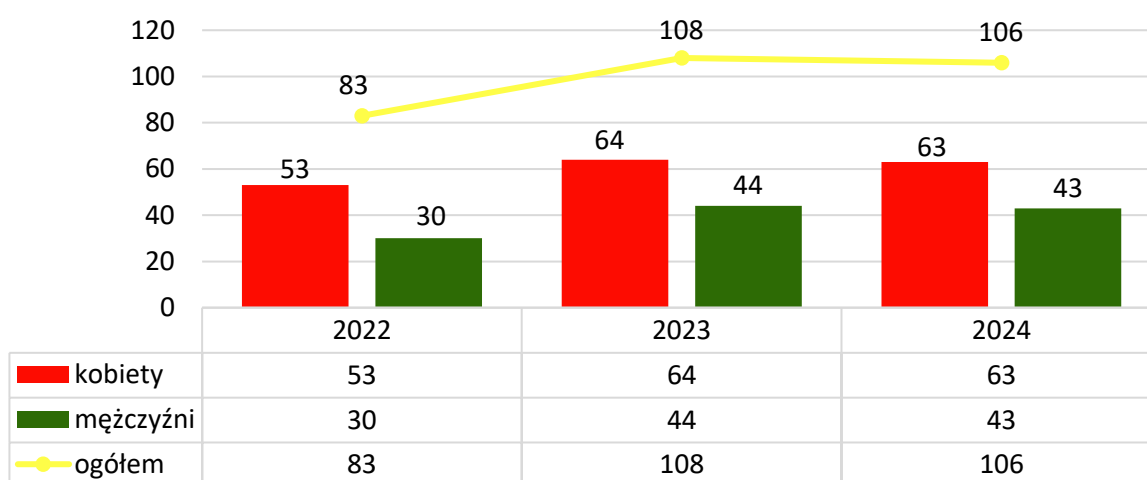
Wykres 61. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

Na koniec 2024 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile zarejestrowanych było łącznie 106 mieszkańców gminy Białosławie, z czego 63 stanowiły kobiety, a 43 – mężczyźni. W omawianym okresie liczba osób zarejestrowanych w PUP ulegała wahaniom, a pod względem płci dostrzegalne są znaczne dysproporcje – w każdym analizowanym roku pozostających bez pracy mężczyzn było mniej niż kobiet. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Wykres 62. Mieszkańcy gminy Białosławie zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Rozpatrując kwestię liczby bezrobotnych osób z podziałem na grupę wiekową można zauważyć, że w omawianym okresie udział osób do 25 roku życia w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy wykazywał wahania, a najwyższą wartość odnotowano w 2024 roku (16,0%). Podobne tendencje widoczne są w przypadku mieszkańców Gminy do 30 roku życia: w roku bazowym było to 22,9%, w 2023 roku 20,4%, a w 2024 roku – 26,4%. W przypadku udziału osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie mieszkańców zarejestrowanych w PUP również obserwowane są wahania, jednak w przeciwieństwie do pozostałych grup największy udział odnotowano w 2023 roku (34,3%). Szczegółowe dane przedstawia następująca tabela.

Tabela 35. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Białosłowie w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024

kategoria wiekowa	31 grudnia 2022		31 grudnia 2023		31 grudnia 2024	
	liczba osób	%	liczba osób	%	liczba osób	%
do 25 roku życia	12	14,5%	15	13,9%	17	16,0%
do 30 roku życia	19	22,9%	22	20,4%	28	26,4%
powyżej 50 roku życia	21	25,3%	37	34,3%	31	29,2%

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Długotrwałe bezrobocie odnosi się do sytuacji, w której osoba pozostaje zarejestrowana jako bezrobotna przez ponad 12 miesięcy w ciągu ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych. Zjawisko to stanowi poważne wyzwanie dla rynku pracy, gdyż często wskazuje na brak możliwości lub chęci podjęcia zatrudnienia przez bezrobotnych, a w niektórych przypadkach może być związane z osiąganiem dochodów z nieformalnych źródeł. Długotrwałe pozostawanie bez pracy nie tylko ogranicza rozwój zawodowy jednostki, ale również obciąża systemy wsparcia społecznego i wpływa na integrację społeczną. W związku z tym istotne jest podejmowanie kompleksowych działań aktywizacyjnych, uwzględniających indywidualne potrzeby i potencjał osób dotkniętych tym problemem.

Kolejna tabela przedstawia liczbę długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Białosłowie oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy, w porównaniu do danych z całego powiatu pilskiego. Na przestrzeni analizowanych lat w Gminie zauważalne są wahania liczby osób długotrwale bezrobotnych, a najwięcej było ich w 2022 roku (48 osób). W przypadku ich udziału w ogólnej liczbie mieszkańców Gminy zarejestrowanych w PUP również widoczne są pewne wahania. Analogiczne zjawisko można zaobserwować w skali całego powiatu pilskiego, gdzie zarówno liczba osób długotrwale bezrobotnych, jak i ich udział w ogólnych statystykach, zmieniały się w czasie. Szczegółowy rozkład tych danych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 36. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Białosłowie oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu pilskiego na przestrzeni lat 2022-2024

wyszczególnienie		2022	2023	2024
Gmina	liczba osób	48	40	41
	udział (%)	57,8	37,0	38,7
Powiat	liczba osób	804	725	787
	udział (%)	36,6	29,5	33,7

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców:

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

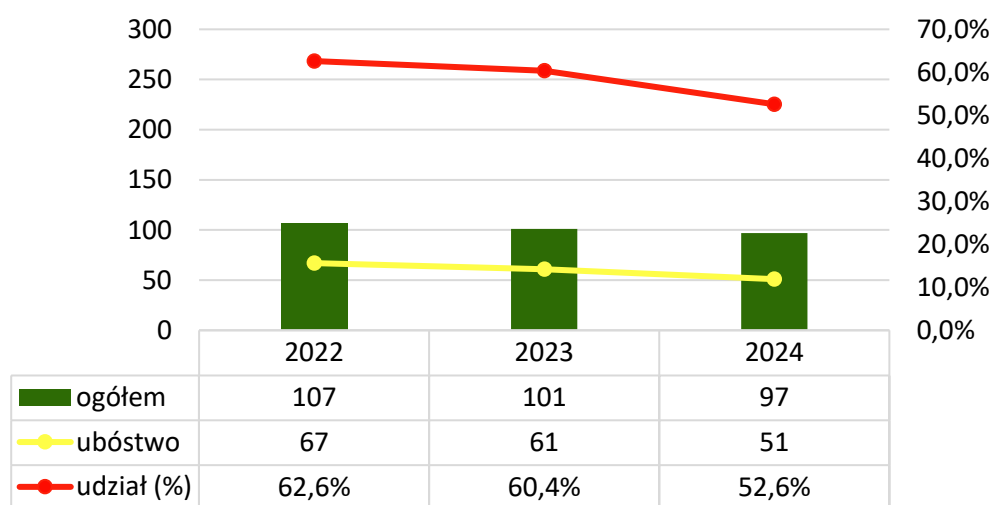
Wsparcie osób z problemem ubóstwa

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Ubóstwo to złożony problem społeczny, który wykracza poza brak wystarczających środków finansowych. Jest to zjawisko prowadzące do wykluczenia społecznego, ograniczenia dostępu do edukacji, ochrony zdrowia czy możliwości rozwoju zawodowego. Ubóstwo nie tylko dotyczy poszczególnych osób, ale także wpływa negatywnie na całe społeczności, pogłębiając różnice społeczne i gospodarcze. Analiza poziomu ubóstwa w Gminie została przeprowadzona w oparciu o dostępne dane statystyczne dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej oraz przyznanych świadczeń. Zgromadzone informacje pozwoliły na kompleksowe zbadanie aktualnej sytuacji, a także na ocenę dynamiki zmian w tym obszarze na przestrzeni ostatnich lat.

W 2024 roku w Gminie wystąpiła konieczność udzielenia pomocy i wsparcia GOPS z powodu ubóstwa w przypadku 51 spośród 97 rodzin objętych wsparciem z pomocy społecznej, w wyniku czego ich udział kształtował się na poziomie 52,6% wśród wszystkich rodzin korzystających z pomocy GOPS. W omawianym okresie liczba rodzin będących beneficjentami Ośrodka z powodu ubóstwa ulegała spadkowi. W przypadku ich udziału w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej dostrzegalne są podobne tendencje. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 63. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok

W latach 2022-2024 odnotowano niewielki wzrost liczby osób korzystających z **zasiłku stałego**. W 2022 roku świadczenie przyznano 6 osobom, natomiast w latach 2023-2024 pomoc otrzymało po 7 mieszkańców. Kwota przeznaczona na ten cel była zróżnicowana: w 2022 roku wynosiła 35 697 zł, w kolejnym spadła do 28 953 zł, a w 2024 roku wyniosła 58 722 zł. W przypadku **zasiłków okresowych** widać systematyczny spadek liczby odbiorców z 49 mieszkańców w 2022 roku do 41 osób w roku 2024. Jednocześnie wydatki na ten cel ulegały zmianom, a najwyższą kwotę (112 104 zł) odnotowano w 2023 roku. W przypadku **zasiłków celowych** zarówno liczba ich świadczeniobiorców ulegała wahaniom jak i kwota przyznanych świadczeń. Szczegółowe dane prezentuje poniższa tabela.

Tabela 37. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024

rodzaj zasiłku	2022		2023		2024	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
zasiłek stały	6	35 697	7	28 953	7	58 722
zasiłek okresowy	49	112 104	45	107 316	41	110 148
zasiłek celowy	41	20 954	21	9 699	27	15 202

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białośliwiu realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, osób samotnych, w podeszłym wieku i osób z niepełnosprawnością. Na przestrzeni omawianych lat dostrzegalny jest znaczny spadek liczby osób otrzymujących świadczenia pieniężne: w 2022 roku było to 16 osób, w 2023 roku – 6, natomiast w 2024 roku – 2 osoby. W przypadku świadczeń niepieniężnych obserwuje się wzrost w porównaniu do 2022 roku – liczba beneficjentów zwiększyła się o 2 osoby. Beneficjentami przyznanych świadczeń były głównie dzieci.

Tabela 38. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
świadczenie pieniężne	16	6	2
świadczenie niepieniężne:	58	60	60
w tym dzieci	28	38	36

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Osoby uzyskujące niskie dochody lub pozbawione dochodów mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. W omawianych latach liczba gospodarstw domowych otrzymujących dodatki mieszkaniowe utrzymywała się na stosunkowo podobnym poziomie, w latach 2022-2023 było to 11 gospodarstw domowych, natomiast w 2024 roku – 12 gospodarstw. Kwota przyznanych dodatków mieszkaniowych wzrosła względem 2022 roku o 3,8%.

Tabela 39. Liczba gospodarstw domowych otrzymujących dodatki mieszkaniowe oraz wysokość przyznanych środków w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
Liczba gospodarstw domowych	11	11	12
Kwota świadczeń w złotych	28 176	27 329	29 236

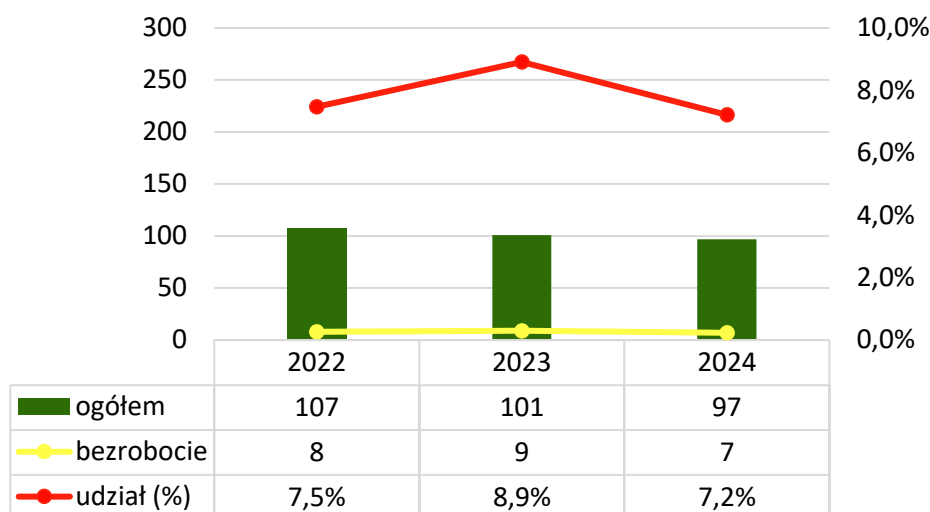
Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023 i 2024 rok

Ważnym elementem systemu wsparcia mieszkańców pozostaje realizacja Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa na lata 2021-2027, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Gmina Białosłiwie jako członek Pilskiego Banku Żywności, finansuje udział w programie poprzez regularną składkę członkowską. W 2024 roku obsługę techniczną zadania kontynuował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie, odpowiadając za kwalifikację osób uprawnionych oraz wydawanie skierowań po odbiór paczek żywnościowych. W analizowanym roku pomocą objęto 366 osób, którym przekazano łącznie 12 099,96 kg żywności²¹.

Bezpośrednio z ubóstwem wiąże się problem **bezdomności** – jest często zarówno przyczyną ubóstwa, jak i jego skutkiem. W 2024 roku z pomocy i wsparcia GOPS w Białosłiwie z powodu bezdomności skorzystało 7 rodzin. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba beneficjentów ulegała wahaniom, a w 2023 roku była najwyższa.

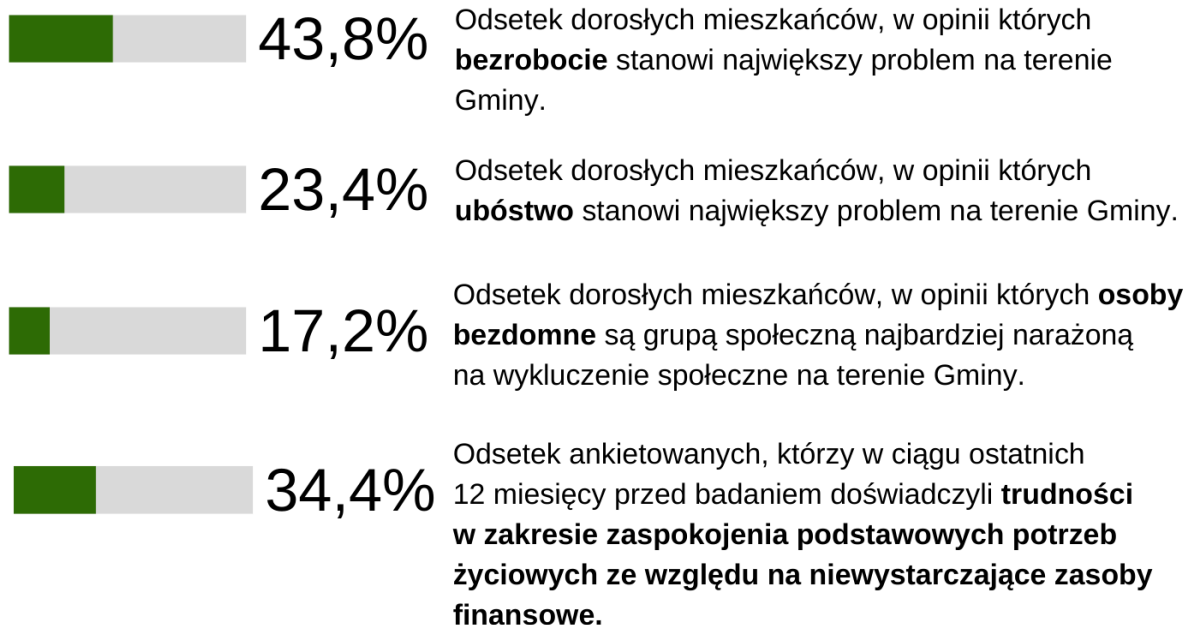
²¹ Raport o stanie Gminy Białosłiwie za 2024 rok

Wykres 64. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za rok 2023 i 2024

Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców:

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

Zdrowie psychiczne

Podstawowe informacje, skala problemu i działań interwencyjnych

Zgodnie z definicją Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), zdrowie psychiczne to stan dobrego samopoczucia, który umożliwia radzenie sobie ze stresem, rozwijanie umiejętności, naukę, pracę i aktywny udział w społeczności. Jest kluczowym elementem zdrowia i dobrego funkcjonowania, stanowiąc podstawę podejmowania decyzji, budowania relacji i kształtowania świata, w którym żyjemy. To fundamentalne prawo człowieka, istotne dla rozwoju osobistego i społecznego²². Zdrowie psychiczne stanowi jeden z kluczowych filarów dobrostanu mieszkańców Gminy. Wspieranie zdrowia psychicznego oraz przeciwdziałanie problemom z nim związanym to wyzwania, które wymagają kompleksowych działań w zakresie profilaktyki, edukacji i dostępu do odpowiednich form wsparcia.

Jedną z form wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego są **specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi**. Usługi te przeznaczone są dla osób dorosłych i dzieci, wykazujących zaburzenia wymienione w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego: chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiatryczne), osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym. W latach 2022-2024 z tego typu usług nie korzystał żaden mieszkaniec Gminy²³.

W 2024 roku na terenie Gminy Białosłowie realizowano działania z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Szkoła podstawowa brała udział w ogólnopolskim projekcie „*Emotkowe Pożeracze Smutków*”, którego celem było wspieranie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży poprzez szycie kolorowych, pluszowych stworków, które mają przynosić radość i pocieszenie w trudnych chwilach. Ponadto realizowany był program profilaktyczny „*Dbam o zdrowie – terapia, bezpieczeństwo*”, który miał na celu wspieranie zdrowia fizycznego i psychicznego uczniów poprzez różnorodne działania edukacyjne i terapeutyczne²⁴.

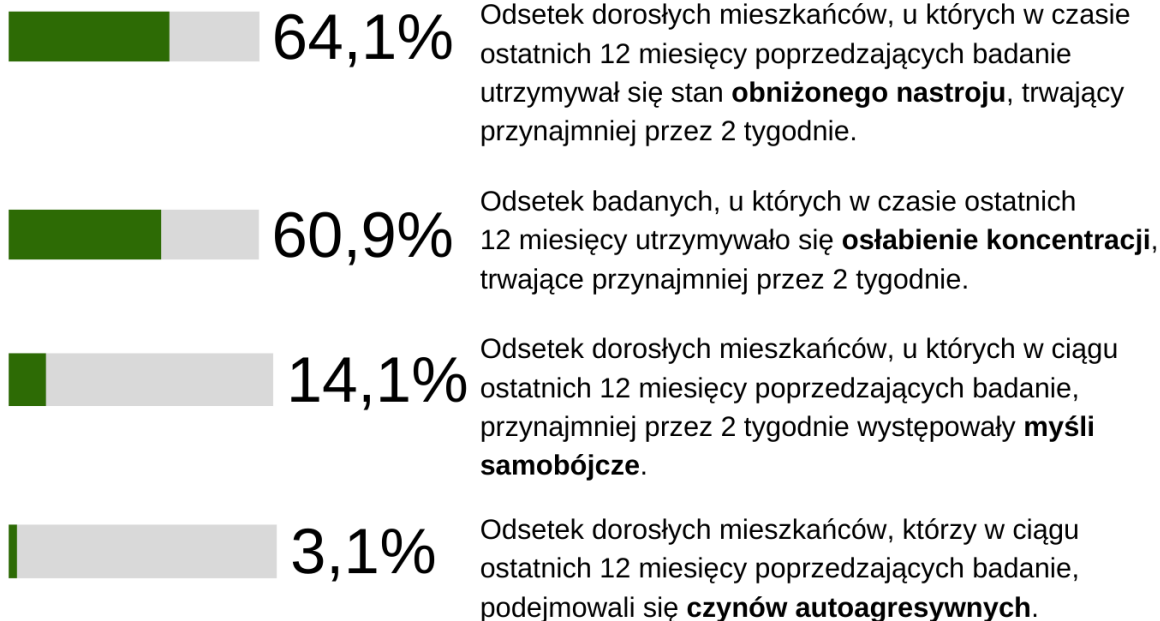
²² Mental health, 2022, online: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response> [data dostępu: 16.12.2025]

²³ Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

²⁴ Raport o stanie Gminy Białosłowie za 2024 rok.

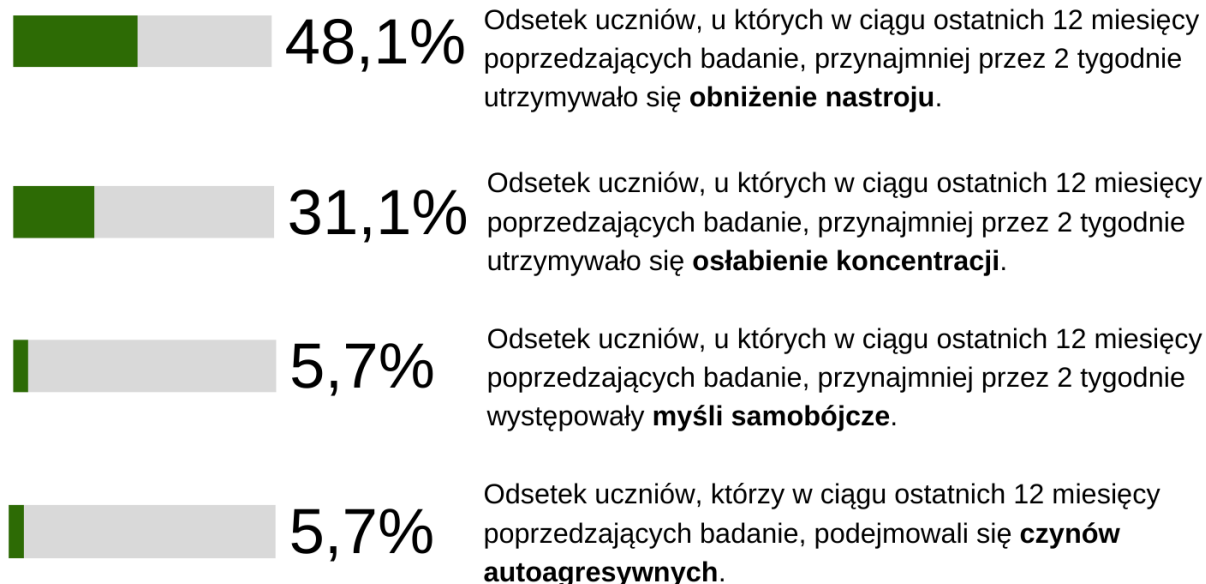
Wyniki badania przeprowadzonego w 2025 roku wśród dorosłych mieszkańców:

ZDROWIE PSYCHICZNE – DOROŚLI MIESZKAŃCY

* Odsetek mieszkańców został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=64

ZDROWIE PSYCHICZNE – UCZNIOWIE

* Odsetek uczniów został obliczony z całej próby badawczej, tj. N=106

Część programowa

Programowa część Strategii obejmuje takie elementy jak: **misja i wizja**, dotyczące rozwiązywania problemów społecznych, **wyznaczenie celów strategicznych i operacyjnych**, **planowane działania**, **oczekiwane rezultaty**, **system aktualizacji oraz zasady monitorowania i ewaluacji**. W jej skład wchodzi także ramy finansowe oraz regulacje dotyczące realizacji dokumentu. Podstawą dla prognoz zawartych w tej części była szczegółowa diagnoza społeczna, która umożliwiła ocenę kluczowych uwarunkowań strategicznych. Zgromadzone w ramach analizy dane pozwoliły na wyznaczenie priorytetów działań oraz opracowanie kierunków, które mają na celu skuteczne rozwiązanie zidentyfikowanych problemów społecznych.

Rysunek 8. Elementy procesu planowania strategicznego

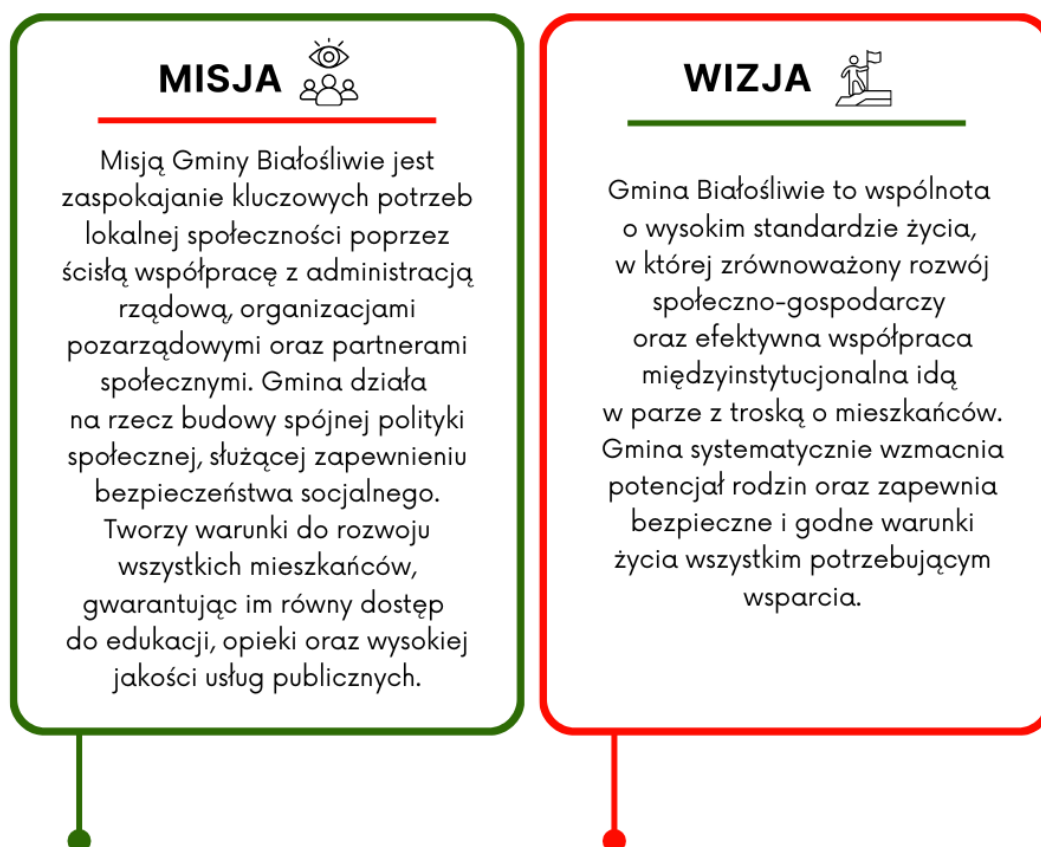

Źródło: opracowanie własne

Misja i wizja rozwiązywania problemów społecznych

Wizja Strategii służy do opisu obrazu Gminy w relatywnie odległej przyszłości. Przedstawia ona pożądaną obraz Gminy w przyszłości, odzwierciedlając aspiracje społeczności i wyznaczając priorytety w podejmowanych działaniach na rzecz integracji, wsparcia oraz poprawy warunków życia wszystkich grup społecznych.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych w gminie Białosłowie została stworzona na podstawie analizy sytuacji społecznej oraz identyfikacji kluczowych obszarów problemowych zawartych w diagnozie. Jej sformułowanie umożliwia wyznaczenie **misji**, która określa ogólny cel i wskazuje kierunek działań, jakie Gmina planuje podjąć.

Kierunki rozwiązywania problemów społecznych

Na podstawie przeprowadzonej analizy poszczególnych obszarów wyznaczono **cele strategiczne**, mające na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk społecznych. Dla każdego celu opracowano szczegółowe cele operacyjne, którym towarzyszy opis działań niezbędnych do ich osiągnięcia. Wskazano również odpowiedzialne za ich realizację podmioty, partnerów współpracujących, wskaźniki mierzące postęp, planowane rezultaty oraz potencjalne źródła finansowania. Takie podejście ma na celu zapewnienie kompleksowego i skutecznego wdrażania zaplanowanych działań strategicznych.

1	<i>Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznego i przyjaznego środowiska do rozwoju dzięki pomocy rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</i>
2	<i>Tworzenie i rozwijanie lokalnej sieci pomocy sprzyjającej aktywności i integracji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.</i>
3	<i>Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych w celu ograniczenia zjawiska uzależnień.</i>
4	<i>Zapewnienie wszechstronnej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz prowadzenie działań zwiększających świadomość społeczną.</i>
5	<i>Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.</i>
6	<i>Wspieranie zdrowia psychicznego mieszkańców dzięki programom edukacyjnym, zapobiegawczym i pomocowym.</i>

Cel strategiczny nr 1

Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznego i przyjaznego środowiska do rozwoju dzięki pomocy rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cel operacyjny 1: Tworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin, sprzyjającego właściwej opiece i wychowaniu dzieci.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie wsparcia rodzinom zmagającym się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez pomoc asystenta rodziny.	Poprawa sytuacji rodzin zmagających się z wyzwaniami o charakterze opiekuńczo-wychowawczymi.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS	Budżet Gminy
Inicjowanie działań mających na celu utworzenie rodzin wspierających na terenie Gminy.	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze dzięki pomocy rodziny wspierającej.	Liczba podjętych działań w kierunku utworzenia rodzin wspierających.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy
Zabezpieczenie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej.	Stworzenie dzieciom warunków sprzyjających prawidłowemu rozwojowi emocjonalnemu, społecznemu i edukacyjnemu poprzez zapewnienie opieki w stabilnym i wspierającym środowisku rodzinnej pieczy zastępczej.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.	GOPS, PPP, PCPR	Budżet Gminy

Informowanie rodzin o dostępnych formach wsparcia, takich jak poradnictwo rodzinne, psychologiczne i prawne oraz o możliwościach uzyskania pomocy w sytuacjach kryzysowych.	Wzrost świadomości mieszkańców o możliwości uzyskania wsparcia na terenie Gminy.	Liczba rozpowszechnionych informacji.	GOPS, GKRPA, UG, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zapewnienie potrzeb bytowych rodzin poprzez udzielanie pomocy materialnej i niematerialnej.	Poprawa sytuacji rodzin mających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej i niematerialnej.	GOPS	Budżet Gminy
Organizowanie szkoleń/warsztatów rozwijających kompetencje zawodowe pracowników instytucji zajmujących się wspieraniem rodziny.	Podniesienie poziomu i jakości usług świadczonych w stosunku do rodzin.	Liczba zorganizowanych warsztatów/szkoleń.	GOPS, GKRPA, ZI, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zainicjowanie działalności placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3.	Umożliwienie rodzicom podjęcia zatrudnienia oraz pomoc w realizacji codziennych spraw.	Liczba działających placówek opieki nad dziećmi do lat 3.	UG, NGO, podmioty sektora prywatnego	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny 2: Tworzenie możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wspieranie i upowszechnianie inicjatyw prorodzinnych poprzez kontynuację działalności Klubu Rodzinnego.	Zwiększenie dostępu do zintegrowanych form wsparcia dla rodzin oraz wzmocnienie więzi społecznych i kompetencji wychowawczych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin korzystających z Klubu Rodzinnego. Liczba dni/godzin funkcjonowania Klubu Rodzinnego.	GOPS, UG	Budżet Gminy
Systematyczne doposażanie placówek oświatowych w profesjonalny sprzęt.	Podniesienie poziomu edukacji i jakości kształcenia w szkołach.	Liczba podjętych działań w celu doposażenia placówek oświatowych.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Współpraca z placówkami oświatowymi w celu dostosowywania podejmowanych działań do problemów występujących wśród dzieci, młodzieży oraz ich rodzin.	Poprawa jakości i stopnia dostosowania usług skierowanych do dzieci i młodzieży.	Liczba placówek oświatowych, z którymi podjęto współpracę.	GOPS, UG, placówki oświatowe	Bez kosztów
Organizowanie, wspieranie i promowanie wydarzeń oraz inicjatyw skierowanych do rodzin z dziećmi.	Zwiększenie zaangażowania rodzin w życie społeczności lokalnej oraz wzmocnienie więzi rodzinnych poprzez udział w wydarzeniach integracyjnych i kulturalnych.	Liczba zorganizowanych imprez. Szacunkowa liczba uczestników.	GOPS, UG, NGO, GOK, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej na terenie Gminy.	Organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży oraz rozwijanie form spędzania czasu wolnego przez uczniów.	Liczba dostępnych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych.	UG, NGO, GOK, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

Wspieranie prawidłowego rozwoju psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Podnoszenie poziomu funkcjonowania psychospołecznego dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem psychologicznym i socjalnym.	GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy.	Przeciwdziałanie podejmowaniu przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych.	Liczba miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	UG, GKRPA, NGO, GOK, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 2

Tworzenie i rozwijanie lokalnej sieci pomocy sprzyjającej aktywności i integracji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Cel operacyjny 1: Zapewnienie równego dostępu do usług społecznych sprzyjających niezależnemu życiu osób o szczególnych potrzebach oraz najstarszych mieszkańców gminy.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Promowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnością.	Udzielanie wsparcia, w tym wsparcia emocjonalnego oraz dążenie do przełamywania barier społecznych.	Liczba wolontariuszy. Liczba osób objętych wolontariatem.	GOPS, NGO, GOK, UG, KS, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Inicjowanie działań służących dostosowywaniu infrastruktury gminnej (punktów handlowych, usługowych, kulturowych, sportowych itp.) do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	Zwiększenie możliwości przemieszczania się osób o ograniczonej mobilności, po obiektach infrastruktury gminnej.	Liczba obiektów infrastruktury gminnej dostosowanych do potrzeb osób o ograniczonej mobilności.	UG	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON Fundusze Europejskie

Współpraca z sektorem pozarządowym w obszarze wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnością oraz wspieranie ich działalności.	Intensyfikacja działań mających na celu współpracę z sektorem pozarządowym.	Liczba działań podjętych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.	GOPS, NGO, UG, KS	Budżet Gminy
Kontynuowanie, inicjowanie i wdrażanie programów osłonowych na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.	Zwiększenie aktywności i integracji społecznej seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba osób objętych programami.	UG, GOPS, NGO, KS	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa Fundusz Solidarnościowy
Kontynuowanie zapewnienia profesjonalnego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami poprzez realizację usługi asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnością.	Wsparcie samodzielnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami oraz zapewnienie im specjalistycznej opieki.	Liczba asystentów osobistych osoby z niepełnosprawnością. Liczba osób objętych wsparciem asystentów.	GOPS, UG, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Zapewnienie wsparcia członkom rodzin lub opiekunów sprawujących opiekę nad osobami z niepełnosprawnością.	Poprawa jakości życia członków rodzin lub opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.	Liczba osób korzystających z opieki wytchnieniowej.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Fundusz Solidarnościowy Budżet Państwa
Podniesienie jakości i dostępności usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych.	Poprawa jakości usług opiekuńczych i stopnia ich powszechności.	Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi. Liczba zrealizowanych godzin usług opiekuńczych.	UG, GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa PFRON
Udzielanie pomocy materialnej osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym.	Poprawa warunków bytowych osób z niepełnosprawnością i osób starszych.	Liczba osób objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa

Zapewnienie dostępu do opieki w Domach Pomocy Społecznej dla osób potrzebujących wsparcia.	Poprawa warunków bytowych osób wymagających całodobowej opieki.	Liczba mieszkańców przebywających w Domach Pomocy Społecznej.	GOPS	Budżet Gminy
Wsparcie aktywności osób starszych poprzez kontynuowanie funkcjonowania Klubu Seniora oraz zapewnienie oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej, dostosowanej do potrzeb seniorów.	Zwiększenie aktywności społecznej seniorów oraz ograniczenie zjawiska osamotnienia osób starszych.	Liczba funkcjonujących placówek. Liczba uczestników.	UG, GOPS, NGO, KS	Budżet Gminy Fundusze Europejskie

Cel operacyjny 2: Tworzenie warunków sprzyjających aktywnemu uczestnictwu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w działaniach społecznych i kulturalnych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Organizacja zajęć promujących zdrowy i aktywny tryb życia, mających na celu integrację społeczną, a także rozwijanie kompetencji i umiejętności seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.	Wzrost zaangażowania seniorów i osób z niepełnosprawnościami w życie społeczne, poprawa ich kondycji fizycznej i psychicznej oraz rozwój nowych umiejętności i zainteresowań.	Liczba seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w zajęciach.	GOPS, UG, NGO, GOK, KS	Budżet Gminy Fundusze Europejskie
Promowanie pozytywnego wizerunku seniora i osoby z niepełnosprawnością w społeczności lokalnej.	Zmiana postaw i zachowań środowiska lokalnego wobec seniorów oraz osób z niepełnosprawnością.	Liczba podjętych działań promujących.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, GOK, KS	Budżet Gminy

Informowanie i kierowanie osób z niepełnosprawnościami na warsztaty terapii zajęciowej w porozumieniu z sąsiednimi gminami.	Aktywizacja i integracja osób z niepełnosprawnością, poprzez udział w zajęciach organizowanych przez Warsztat Terapii Zajęciowej.	Liczba uczestników Warsztatu Terapii Zajęciowej.	UG, WTZ	Budżet Gminy PFRON Budżet Państwa
Wzmacnianie roli instytucji publicznych i społecznych w tworzeniu przestrzeni do aktywności seniorów, np. poprzez zajęcia edukacyjne, kulturalne i rekreacyjne.	Zwiększenie udziału osób starszych w działaniach społecznych i kulturalnych poprzez organizację czasu wolnego i aktywności integracyjnych.	Liczba zorganizowanych zajęć, warsztatów i spotkań dla seniorów. Liczba uczestników.	UG, NGO, GOPS, GOK, KS	Budżet Gminy Fundusze Europejskie

Cel strategiczny nr 3

Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych w celu ograniczenia zjawiska uzależnień.

Cel operacyjny 1: Zmniejszenie problemu uzależnień poprzez działania profilaktyczne oraz pomoc terapeutyczną.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie wsparcia w formie materialnej i niematerialnej rodzinom zmagających się z problemem uzależnień.	Poprawa sytuacji życiowej i funkcjonowania rodzin borykających się z problemem uzależnień.	Liczba rodzin, którym udzielona została pomoc materialna i niematerialna.	GOPS	Budżet Gminy
Motywowanie osób uzależnionych i współuzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego typu stacjonarnego i ambulatoryjnego.	Zwiększenie liczby osób podejmujących terapię odwykową, poprawa stanu zdrowia psychicznego i fizycznego osób uzależnionych oraz wzmocnienie ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także poprawa jakości życia ich rodzin.	Liczba osób, wobec których podjęte zostały rozmowy motywujące.	GKRPA, GOPS	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu; kierowanie wniosków do biegłych celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia oraz kierowanie wniosków do sądu.	Zwiększenie liczby osób kończących leczenie odwykowe.	Liczba wniosków skierowanych do sądu. Liczba wydanych opinii.	GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Kontynuacja działalności PKI na terenie Gminy.	Zapewnienie dostępności do wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin.	Liczba działających PKI w zakresie wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	UG, GKRPA	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Zainicjowanie działalności samopomocowej grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym.	Motywowanie oraz utrzymanie w abstynencji osoby uzależnionej/nadmiernie pijącej.	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych.	UG, GOPS GKRPA, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel operacyjny nr 2: Wzmacnianie profilaktyki i działań wspierających zdrowy styl życia mieszkańców Gminy.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Wdrażanie programów profilaktycznych w szkołach, rekomendowanych przez KCPU, ORE oraz IPiN dotyczących problemu uzależnień.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników rekomendowanych programów profilaktyki. Liczba przeprowadzonych programów.	UG, GKRPA, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Prowadzenie warsztatów i innych zajęć edukacyjnych w szkołach, obejmujących tematykę uzależnień oraz organizacja pozalekcyjnych aktywności z elementami profilaktyki.	Zwiększenie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami. Rozwój psychospołeczny uczniów.	Liczba uczestników warsztatów i innych form edukacyjnych.	UG, GKRPA, PP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Przeprowadzanie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców w punktach sprzedaży napojów alkoholowych dotyczących konsekwencji prawnych, moralnych i społecznych wynikających z nieodpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.	Spadek dostępności alkoholu dla dzieci i młodzieży. Podwyższenie wieku inicjacji alkoholowej wśród dzieci i młodzieży.	Liczba właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprzedawców objętych szkoleniami.	GKRPA, UG	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin zmagających się z problemami uzależnień.	Ograniczenie zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży. Poprawa kondycji psychicznej i emocjonalnej dzieci poprzez zapewnienie im bezpiecznego środowiska, sprzyjającego nawiązywaniu pozytywnych relacji i rozwoju umiejętności społecznych.	Liczba dzieci biorących udział w wypoczynku z programem profilaktycznym.	GKRPA, UG	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Zaangażowanie w ogólnopolskie i lokalne kampanie oraz działania informacyjno-edukacyjne, skierowane do różnych grup społecznych, mające na celu profilaktykę i przeciwdziałanie problemom związanym z uzależnieniami.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat przyczyn, skutków i możliwości zapobiegania uzależnieniom.	Liczba zrealizowanych ogólnopolskich i lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych.	GKRPA, GOPS, PP, UG, NGO, GBP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

Organizowanie szkoleń dla członków GKRPA i innych grup zawodowych (m.in. pedagogów, nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych, policjantów) dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	Podniesienie kompetencji zawodowych uczestników szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Zwiększenie skuteczności działań profilaktycznych.	Liczba uczestników zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.	GKRPA, GOPS, UG, PP, placówki oświatowe	Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Organizowanie imprez, festynów, konkursów, wydarzeń promujących zdrowy styl życia przy współpracy instytucjonalnej.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie wartości zdrowotnych oraz korzyści zdrowego stylu życia.	Liczba zorganizowanych imprez, festynów, konkursów, wydarzeń propagujących zdrowy styl życia. Liczba uczestników.	GKRPA, UG, NGO, GOK	Budżet Gminy Środki pochodzące z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
Wzmocnienie działań funkcjonariuszy Policji w zakresie ograniczania dystrybucji substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Spadek dostępności do nielegalnych substancji psychoaktywnych na terenie Gminy.	Liczba działań podjętych przez funkcjonariuszy Policji.	UG, PP	Budżet Gminy

Cel strategiczny nr 4

Zapewnienie wszechstronnej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz prowadzenie działań zwiększających świadomość społeczną.

Cel operacyjny 1: Zapewnienie kompleksowego wsparcia rodzinom borykającym się z problemem przemocy domowej.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udzielanie pomocy rodzinom doznającym przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Ograniczenie zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy.	Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Liczba wszczętych procedur. Liczba zakończonych procedur.	GOPS, GKRPA, PP, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Udostępnianie informacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na stronach internetowych oraz kolportaż materiałów informacyjnych dotyczących form specjalistycznej pomocy.	Zwiększenie dostępu do informacji na temat pomocy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, UG, GKRPA, ZI, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Organizacja szkoleń dla pracowników instytucji w zakresie obowiązujących przepisów prawa dotyczących przemocy domowej oraz zasad realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Poszerzenie i utrwalenie wiedzy pracowników instytucji pomocowych z zakresu realizacji procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba uczestników szkoleń.	GOPS, GKRPA, PP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Udzielanie poradnictwa osobom i rodzinom doznającym problemu przemocy domowej.	Objęcie osób i rodzin profesjonalnym wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba udzielonych porad. Liczba osób korzystających z poradnictwa.	GOPS, GKRPA, ZI, PKI	Budżet Gminy

Kierowanie osób stosujących przemoc domową do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno-terapeutycznych.	Ograniczanie zjawiska przemocy domowej, poprzez resocjalizację osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych.	GOPS, GKRPA, ZI	Budżet Gminy
Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia z powodu doświadczania przemocy domowej.	GOPS, ZI, UG, PCPR	Budżet Gminy
Systematyczne monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej.	Dostosowanie działań interwencyjnych i profilaktycznych do zidentyfikowanych potrzeb lokalnej społeczności.	Liczba działań podjętych w celu diagnozy zjawiska przemocy domowej.	UG, GOPS, GKRPA, ZI, PP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy oraz zwiększenie świadomości społecznej.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Udział w kampaniach społecznych o zasięgu lokalnym i ogólnopolskim, ukierunkowanych na przeciwdziałanie przemocy domowej.	Zwiększenie świadomości społecznej na temat problemu przemocy domowej.	Liczba działań podjętych w ramach kampanii. Liczba osób uczestniczących w kampanii.	GOPS, GKRPA, ZI, PP, UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Realizacja warsztatów dla uczniów dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także komunikacji interpersonalnej i umiejętności rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy.	Podniesienie świadomości uczniów na temat przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy. Rozwój umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób konstruktywny i bez użycia przemocy.	Liczba uczniów biorących udział w warsztatach. Liczba zorganizowanych warsztatów.	UG, PP, placówki oświatowe	Budżet Gminy

Przeprowadzanie akcji informacyjnych wśród mieszkańców w zakresie cyberprzemocy.	Ograniczenie zjawiska cyberprzemocy oraz poszerzenie wiedzy lokalnej społeczności na temat przemocy w Internecie.	Liczba zorganizowanych akcji informacyjno-profilaktycznych z zakresu cyberzagrożeń.	UG, GOPS, PP, placówki oświatowe	Budżet Gminy
--	---	---	----------------------------------	--------------

Cel strategiczny nr 5

Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych oraz zagrożonych marginalizacją.

Cel operacyjny 1: Pomoc osobą pozostającym bez pracy w celu zwiększenia ich możliwości podjęcia zatrudnienia.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w celu zapewnienia doradztwa zawodowego, organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych oraz wspierania ich w podnoszeniu kwalifikacji i zwiększaniu możliwości zatrudnienia.	Ograniczenie skali problemu bezrobocia na terenie Gminy.	Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących w nich udział.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy na rzecz aktywizacji zawodowej mieszkańców poprzez prace społecznie użyteczne i interwencyjne oraz roboty publiczne.	Promowanie uczestnictwa mieszkańców Gminy pozostających bez pracy, w działaniach takich jak prace społecznie użyteczne i roboty publiczne.	Liczba osób biorących udział w pracach interwencyjnych, robotach publicznych oraz pracach społecznie użytecznych.	UG, GOPS, PUP	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizowanie działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych.	Podniesienie świadomości osób pozostających bez pracy na temat oferowanych form pomocy.	Liczba podjętych działań informacyjnych.	GOPS, PUP, UG	Budżet Gminy

Korzystanie w pracy socjalnej z kontraktów socjalnych w celu aktywizacji zawodowej i zwiększeniu szans na podjęcie zatrudnienia, szczególnie osób długotrwale bezrobotnych.	Zwiększenie udziału osób bezrobotnych w programach aktywizacyjnych opartych na kontraktach socjalnych.	Liczba beneficjentów pomocy społecznej, z którymi zostały zawarte kontrakty socjalne.	GOPS	Budżet Gminy
Prowadzenie doradztwa zawodowego dla dzieci i młodzieży.	Odpowiedni wybór ścieżki kształcenia i kariery przez dzieci i młodzież.	Liczba osób korzystających z doradztwa zawodowego.	placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa Fundusze Europejskie
Prowadzenie działań motywujących lokalnych przedsiębiorców do zatrudniania osób z niepełnosprawnością oraz dostosowywania warunków zatrudnienia do potrzeb tej grupy.	Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób z niepełnosprawnością z terenu Gminy.	Liczba podjętych działań motywujących.	UG, NGO	Budżet Gminy

Cel operacyjny 2: Aktywne przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu poprzez podejmowanie działań profilaktycznych.

Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Zapewnienie niezbędnego wsparcia dla osób w trudnej sytuacji życiowej poprzez dostęp do świadczeń pomocy społecznej.	Zaspokojenie potrzeb bytowych mieszkańców Gminy.	Liczba osób/rodzin objętych pomocą materialną.	GOPS	Budżet Gminy Budżet Państwa
Wsparcie w zakresie dożywiania w postaci zasiłków na zakup żywności oraz w formie pomocy niepieniężnej – posiłku.	Zaspokojenie podstawowych potrzeb żywieniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.	Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie zasiłku. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie posiłku.	GOPS, NGO, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa

Zapewnienie wsparcia uczniom poprzez przyznawanie stypendiów i zasiłków szkolnych.	Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin o ograniczonych środkach materialnych.	Liczba uczniów, którym udzielono pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych.	UG, GOPS, placówki oświatowe	Budżet Gminy Budżet Państwa
Realizacja zadania własnego Gminy w zakresie udzielania schronienia osobom w kryzysie bezdomności.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalnych osobom z problemem bezdomności.	Liczba osób w kryzysie bezdomności korzystających ze wsparcia schronisk.	UG, GOPS, NGO	Budżet Gminy Budżet Państwa

Cel strategiczny nr 6

Wspieranie zdrowia psychicznego mieszkańców dzięki programom edukacyjnym, zapobiegawczym i pomocowym.

Cel operacyjny nr 1. Wzmocnienie systemu wsparcia oraz edukacja społeczna w zakresie higieny zdrowia psychicznego.				
Działania przewidziane do realizacji	Rezultaty	Wskaźniki realizacji działań	Podmioty odpowiedzialne i współpracujące	Źródła finansowania
Prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnych dotyczących dostępnych form wsparcia dla osób zmagających się z problemami zdrowia psychicznego.	Zwiększenie liczby mieszkańców zgłaszających się po pomoc w przypadku problemów natury psychicznej.	Liczba przeprowadzonych działań. Liczba osób korzystających ze wsparcia.	GOPS, UG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy
Wczesna profilaktyka szkolna dotycząca kwestii zdrowia psychicznego - prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zdrowia psychicznego.	Zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży mających problemy w zakresie zdrowia psychicznego.	Liczba przeprowadzonych programów/warsztatów. Liczba uczestników.	UG, placówki oświatowe	Budżet Gminy
Udzielanie pomocy psychologicznej i psychiatrycznej dzieciom i młodzieży oraz osobom dorosłym.	Poprawa dobrostanu psychicznego mieszkańców Gminy.	Liczba osób, którym udzielono pomocy psychologicznej i psychiatrycznej.	UG, PKI, placówki oświatowe, NGO, PPP, placówki ochrony zdrowia	Budżet Gminy

Ramy finansowe Strategii

Potrzeba określenia ram finansowych strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z treści art. 16b. ust 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Podstawowym źródłem finansowania powyższej Strategii będą środki pochodzące z budżetu gminy Białosłiwie. Zaplanowane zadania w niniejszej Strategii będą finansowane także przez:

- budżet Wojewody,
- budżet Samorządu Województwa,
- Fundusz Pracy,
- Fundusz Solidarnościowy,
- środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii.

Ramy finansowe Strategii uzależnione są od możliwości finansowych gminy Białosłiwie. Realizacja poszczególnych celów i zadań wymienionych w Strategii uzależniona będzie od środków posiadanych przez Gminę oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. Prognozy wykorzystane do sporządzenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2026-2035 przyjęto w oparciu o procentową strukturę wydatków socjalnych w latach 2024-2025, która została opracowana na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej. W prognozie na lata 2026-2035 zastosowano średnią wzrostu 2,5% w skali roku wydatków na pomoc społeczną przewidywanego na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosłiwie.

Tabela 40. Ramy finansowe Strategii

rok	ochrona zdrowia (dział 851)	pomoc społeczna (dział 852)	pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (dział 853)	edukacyjna opieka wychowawcza (dział 854)	rodzina (dział 855)	ogółem
2024	90 715	1 369 047	678 547	4 140	3 567 111	5 709 560
2025²⁵	101 000	1 081 791	678 547	4 140	3 567 111	5 432 589
PROGNOZA						
2026	103 525	1 108 836	695 511	4 244	3 656 289	5 568 404
2027	106 113	1 136 557	712 898	4 350	3 747 696	5 707 614
2028	108 766	1 164 971	730 721	4 458	3 841 388	5 850 304
2029	111 485	1 194 095	748 989	4 570	3 937 423	5 996 562
2030	114 272	1 223 947	767 714	4 684	4 035 859	6 146 476
2031	117 129	1 254 546	786 906	4 801	4 136 755	6 300 138
2032	120 057	1 285 910	806 579	4 921	4 240 174	6 457 641
2033	123 059	1 318 057	826 744	5 044	4 346 178	6 619 082
2034	126 135	1 351 009	847 412	5 170	4 454 833	6 784 559
2035	129 289	1 384 784	868 598	5 300	4 566 204	6 954 173

Źródło: opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

System wdrażania Strategii

Wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2026-2035 zakłada realizację kompleksowego modelu polityki społecznej. Ze względu na długookresowy charakter dokumentu oraz jego perspektywiczne cele, kluczowym aspektem jest regularne monitorowanie, a w przypadku wystąpienia niekorzystnych tendencji - aktualizowanie.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2026-2035 wyznacza działania wymagające zaangażowania zarówno społeczności lokalnej, jak i instytucji publicznych oraz prywatnych. Partnerstwo oraz współpraca wszystkich podmiotów stanowią fundament skutecznej polityki społecznej. Ze względu na różnorodność zadań oraz udział wielu podmiotów, realizacja Strategii wymaga sprawnej koordynacji działań oraz ścisłej współpracy wszystkich jednostek zaangażowanych w działania rozwojowe. Głównym inicjatorem i koordynatorem planowanych działań

²⁵ Wartość za rok 2025 pochodzi z prognozy zamieszczonej w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok dla gminy Białosłiwie.

jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie, odpowiedzialny za zarządzanie wdrażaniem dokumentu.

Harmonogram wdrażania założeń Strategii przewiduje cztery podstawowe etapy, przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 41. Harmonogram wdrażania Strategii

Etap	Wyszczególnienie	Termin realizacji
Etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Białosłiwie o przyjęciu do realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Białosłiwie na lata 2026-2035”.	I kwartał 2026 r.
Etap II	Koordinacja realizacji działań objętych Strategią.	I kwartał 2026 r. – IV kwartał 2035 r.
Etap III	Monitoring.	w I kwartale każdego roku w okresie od 2027 r. do 2035 r.
Etap IV	Ewaluacja Strategii.	II kwartał 2036 r.

Źródło: opracowanie własne

System aktualizacji Strategii

Strategia jest dokumentem „żywym” i wprowadzanie zmian w jej zapisach jest nie tylko możliwe, ale w niektórych sytuacjach wręcz konieczne. Jednak należy pamiętać, że zmiany te nie powinny dotyczyć zasadniczych kierunków Strategii. Przeglądy strategiczne powinny być realizowane cyklicznie. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie Strategii jest jej weryfikacja w społecznym procesie zbliżonym do tego, który towarzyszył tworzeniu Strategii. Kierownik GOPS przy wyborze zadań do realizacji będzie brał pod uwagę zarówno nowe oczekiwania społeczności lokalnej i określonych grup społecznych, jak również zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego oraz możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Dlatego podczas aktualizacji dokumentu Strategii GOPS powinien uwzględniać nie tylko istniejące zapisy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłiwie na lata 2026-2035, ale również nowe, nieujęte w niej zadania, których w obecnym czasie uczestnicy nie byli w stanie przewidzieć. Bezpośrednim koordynatorem jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białosłiwie.

Komunikacja społeczna i promocja Strategii

W celu sprawnego funkcjonowania Strategii należy umożliwić społeczności lokalnej udział w procesie jej tworzenia i realizacji. Partnerzy mają możliwość zgłoszenia zmian w treści Strategii w zakresie wymagającym ich współpracy. Władze samorządowe w trakcie wdrażania Strategii muszą znaleźć skuteczną metodę przekazywania informacji do otoczenia. Powinny także zwrócić uwagę na sprawny system przyjmowania informacji z otoczenia, od partnerów społecznych.

Władze samorządowe mogą wspierać współpracę i utrzymywać stały kontakt zarówno z podmiotami wewnętrznymi, obejmującymi pracowników zaangażowanych bezpośrednio w administrowanie Gminą, wykorzystując ich wiedzę, motywację, umiejętności praktyczne oraz kompetencje interpersonalne, ale też korzystać z technologii i zasobów organizacji.

Jednocześnie kluczowa będzie efektywna komunikacja z otoczeniem zewnętrznym obejmującym: ogół mieszkańców Gminy, grupy, organizacje, stowarzyszenia, instytucje czy przedsiębiorstwa.

Otoczenie zewnętrzne dalsze to natomiast otoczenie Gminy jako wspólnoty terytorialnej: sąsiednie gminy, struktury powiatowe, wojewódzkie i ogólnopolskie. Obszarami działań w zakresie komunikacji społecznej są:

- możliwość wnioskowania zmian zapisów Strategii przed jej uchwaleniem;
- informacja o postępach wdrażania Strategii;
- współpraca z mediami – podawanie informacji o wdrażanych projektach w mediach;
- informacje zamieszczane na stronach internetowych.

Promocja Strategii ma na celu stanowienie i utrzymywanie współpracy między samorządem a społeczeństwem. Informowanie oraz promocja odbywać się będzie poprzez podawanie w prasie lokalnej oraz w Internecie danych na temat zaangażowania finansowego Unii Europejskiej w realizację projektów oraz stanie zaawansowania realizacji zadań i ich efektów w ramach Strategii.

Monitoring i ewaluacja

Proces monitoringu Strategii będzie służył identyfikacji osiągniętych rezultatów oraz porównaniu ich zgodności z założeniami. Będzie on polegał na gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Punktem odniesienia będą między innymi przedstawione poniżej wskaźniki monitoringowe. Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników obszarach, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do monitoringu pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych UG, Policji, PUP, ze sprawozdań GOPS, GKRPA, sprawozdań z realizacji gminnych programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych. Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Informacja nt. realizacji Strategii przygotowywana będzie przez GOPS i zawarta w corocznie składanych sprawozdaniach z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białosławiu.

Końcowa ewaluacja (ex-post) posłuży samorządowi gminy Białosławiu do oceny realnej sytuacji i stanu rozwiązywania problemów społecznych w Gminie, a także będzie pomocnym narzędziem pomagającym w podejmowaniu właściwych decyzji dotyczących kształtu polityki i pomocy społecznej Gminy w kolejnych latach. W ramach końcowej ewaluacji Strategii zostanie przygotowany raport ukazujący kumulatywne osiągnięcie założonych celów strategicznych. Końcowa ewaluacja Strategii pozwoli ocenić w jakim stopniu założone wartości w zestawieniu kumulatywnym, kilkuletnim zostały zrealizowane oraz ukáže realne nakłady finansowe, a w efekcie końcowym pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy założone kierunki działań były odpowiednio zaplanowane.

Wskaźniki monitoringowe, czyli policzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, określone zostały w oparciu o przewidywane rezultaty zadań, a także przewidywane dane, zaplanowane do osiągnięcia w całym okresie realizacji działań. Zostały one szczegółowo przedstawione w oparciu o aktualny stan faktyczny. Zarówno monitoring, jak i ewaluacja, prowadzone będą między innymi w oparciu o niżej przedstawione wskaźniki

monitoringowe. Katalog wskaźników może być uzupełniany bądź modyfikowany w zależności od dostępnych źródeł informacji i zasobów. Wartości bazowe dotyczą danych dla 2024 roku, natomiast wartości docelowe wskazują oczekiwany rezultat.

Tabela 42. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych

Cel strategiczny	Wskaźnik	Wartość bazowa (2024 r.)	Oczekiwany rezultat
Zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznego i przyjaznego środowiska do rozwoju dzięki pomocy rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	8	wzrost/stabilizacja
	Liczba asystentów rodziny.	1	stabilizacja
	Liczba rodzin wspierających.	0	wzrost
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	15,5	spadek
	Wskaźnik deprywacji lokalnej (%).	2,4	spadek
	Liczba żłobków/klubów dziecięcych.	0	wzrost
	Liczba działających PWD dla dzieci i młodzieży.	0	wzrost
Tworzenie i rozwijanie lokalnej sieci pomocy sprzyjającej aktywności i integracji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.	Liczba osób w DPS, za których Gmina ponosi odpłatność.	3	spadek/stabilizacja
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	22,7	spadek
	Liczba osób objętych pomocą w formie usług opiekuńczych.	5	wzrost
Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i pomocowych w celu ograniczenia zjawiska uzależnień.	Liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.	0	stabilizacja
	Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie.	350	wzrost
	Liczba uczniów objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost

	Liczba nauczycieli objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost
	Liczba rodziców objętych rekomendowanymi programami.	0	wzrost
	Liczba PKI dla osób zmagających się z problemem uzależnień.	1	stabilizacja
	Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z PKI.	26	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	27,8	spadek
Zapewnienie wszechstronnej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz prowadzenie działań zwiększających świadomość społeczną.	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	0	stabilizacja
	Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”.	2	spadek
	Liczba osób doświadczających domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	17	spadek
	Liczba spotkań ZI.	4	min. 6 (min. raz na dwa miesiące)
	Liczba osób stosujących przemoc domową korzystających z PKI.	2	spadek
	Liczba osób doznających przemocy domowej korzystających z PKI.	5	spadek
Wspieranie reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych marginalizacją.	Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej (%).	54	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	47,4	spadek
	Udział długotrwale bezrobotnych mieszkańców w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP (%).	38,7	spadek
	Udział rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w ogóle korzystających z pomocy społecznej (%).	52,6	spadek

	Liczba osób korzystających z zasiłku stałego.	7	spadek/stabilizacja
	Liczba osób korzystających z zasiłku okresowego.	41	spadek/stabilizacja
	Liczba osób korzystających z zasiłku celowego.	27	spadek/stabilizacja
Wspieranie zdrowia psychicznego mieszkańców dzięki programom edukacyjnym, zapobiegawczym i pomocowym.	Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.	0	stabilizacja
	Liczba zrealizowanych programów wśród dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego.	2	wzrost

Źródło: opracowanie własne

Wnioski i podsumowanie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035 stanowi kontynuację istniejącego systemu wsparcia i tworzy możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Jej założenia są dostosowane do zidentyfikowanych w procesie badawczym problemów i potrzeb społecznych i przewidują planowane sposoby ich zaspokajania.

W związku z powyższym, z jednej strony Strategia proponuje zmianę stosowanych metod tak, by chronić przed zagrożeniami społecznymi, z drugiej zaś wskazuje na konieczność przejścia do prewencji trudnych sytuacji życiowych, tak aby nie dopuścić do ich wystąpienia lub maksymalnie skrócić czas ich trwania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia zakłada rozszerzenie i pogłębienie form wsparcia w zakresie pomocy społecznej, a także szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w jej obszarze. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem.

Analiza problemów społecznych będących przedmiotem Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Białośliwie na lata 2026-2035 zwraca również uwagę na tzw. nowe ryzyka socjalne, czyli trudne sytuacje, nie tylko materialne, które pojawiły się w efekcie zmian zwłaszcza demograficznych. Zapisy zawarte w Strategii realizowane będą zgodnie z wytyczonymi działaniami, ale w skali i harmonogramie zależnych od możliwości finansowych. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami mieszkańców gminy Białośliwie i przepisami prawa. Wielość i różnorodność potrzeb społecznych, przy istniejących ograniczeniach budżetowych, oznacza potrzebę zwiększenia efektywności pomocy społecznej poprzez racjonalne określanie wydatków, maksymalne wykorzystanie istniejącego potencjału oraz stosowanie rozwiązań o charakterze bardziej systemowym niż akcyjnym. Przyjmuje się w niniejszym dokumencie, że osiągnięcie zamierzonego rezultatu będzie możliwe dzięki:

- podejmowaniu działań wspierających rozwój przedsiębiorczości mieszkańców oraz ścisłej korelacji tych działań z potrzebą zapewnienia osobom pracującym warunków do wychowywania dzieci,
- dostosowaniu oferty usług do potrzeb starzejącego się społeczeństwa; działania będą ukierunkowane na wspieranie rozwoju rynku usług dla seniorów, ale również na ich wszechstronną aktywizację,
- podniesieniu kapitału społecznego poprzez wzmacnianie potencjału istniejących i nowopowstających organizacji pozarządowych i podmiotów pożytku publicznego, które swoją działalnością wspierają społeczeństwo,
- wspieraniu działań prospołecznych, wolontarystycznych i samopomocowych oraz rozwijaniu umiejętności współpracy,
- promowaniu i rozwijaniu inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej,
- doskonaleniu dialogu społecznego poprzez badanie opinii i potrzeb lokalnych, propagowaniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększeniu dostępu do informacji o działaniach w zakresie szeroko rozumianej polityki społecznej oraz wsparciu rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych, chorych i starszych,

- interdyscyplinarnej i wielosektorowej współpracy z instytucjami i organizacjami mającymi wpływ na budowanie kolejnych narzędzi na rzecz zabezpieczenia potrzeb mieszkańców.

Realizacja głównych założeń dokumentu powinna przyczynić się do podniesienia jakości życia mieszkańców gminy Białosłowie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, młodzieży, osób starszych oraz grup osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym. Należy zaznaczyć, że zadania z zakresu szeroko rozumianej polityki społecznej realizowane są za pomocą wszelkich dostępnych kompetencji i możliwości Gminy, natomiast Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest wyborem priorytetowych obszarów i kierunków działań, które uznane zostały za kluczowe, a więc umożliwiające najskuteczniejsze i najbardziej efektywne osiągnięcie założonych rezultatów.

Bibliografia

1. Bendyk E., Buras P., Polska wobec wojny, Polska w świecie po wojnie. Zadania na nowy czas, Fundacja im. Stefana Batorego, Warszawa, 2022.
2. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
3. Kinney J., Leaton G., Zrozumieć alkohol, Warszawa 1996 r.
4. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej.
5. Kwaśniewski J., Rola diagnozy w rozwiązywaniu problemów społecznych.
6. Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych, ISP, 2019.
7. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2022, 2023 i 2024 rok.
8. Pikula N.G., Grewiński M., Zdebska E., Glanc W., Wyzwania dla polityki społecznej w kontekście pandemii koronawirusa, Kraków 2020.
9. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień w Polsce w samorządach lokalnych w 2023 roku. Zestawienia statystyczne.
10. Raport o stanie Gminy Białośliwie za 2022, 2023 i 2024 rok.
11. Sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białośliwiu za 2022, 2023 i 2024 rok.
12. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok.
13. Sprawozdanie roczne z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego działającego na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Białośliwie za 2022, 2023 i 2024 rok.
14. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
15. Szatur-Jaworska B., Diagnoza i diagnozowanie w polityce społecznej.
16. Sztumski J., Wstęp do metod i technik badań społecznych, Katowice 2005.
17. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.).
18. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
19. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673).

Źródła internetowe:

1. GUS – Bank Danych Lokalnych: www.bdl.stat.gov.pl.
2. Mapa Egzaminów: www.mapa.wyniki.edu.pl.
3. Mental health, 2022, online: www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response [data dostępu: 16.12.2025]
4. <https://gops-bialosliwie.naszops.pl/klub-rodzinny> [data dostępu: 16.01.2026]

Spis rysunków, tabel, wykresów

Spis rysunków

Rysunek 1. Położenie gminy Białosłowie na tle powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego	16
Rysunek 2. Liczba podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy Białosłowie według klas wielkości (stan na koniec 2024 roku)	21
Rysunek 3. Klasyfikacja podmiotów ekonomii społecznej	27
Rysunek 4. Obszary współpracy międzyinstytucjonalnej	28
Rysunek 5. Płeć dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=64	38
Rysunek 6. Płeć uczniów biorących udział w badaniu: N=106	61
Rysunek 7. Łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Białosłowie w latach 2022-2024	90
Rysunek 8. Elementy procesu planowania strategicznego	114

Spis tabel

Tabela 1. Etapy opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych	8
Tabela 2. Przyrost naturalny na 1 000 ludności w gminie Białosłowie w porównaniu do powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego na przestrzeni lat 2022-2024	18
Tabela 3. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności gminy Białosłowie w latach 2022-2024 (w procentach)	19
Tabela 4. Liczba osób uczęszczających do publicznego przedszkola oraz szkoły podstawowej na terenie gminy Białosłowie w latach 2022-2024	22
Tabela 5. Dane statystyczne dotyczące publicznej opieki zdrowotnej w gminie Białosłowie w porównaniu do powiatu pilskiego w 2024 roku	25
Tabela 6. Liczba interwencji związanych z ruchem drogowym gminie Białosłowie w 2024 roku	25
Tabela 7. Zakres usług społecznych i przypisane do nich zadania publiczne	29
Tabela 8. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej, fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Białosłowie na przestrzeni lat 2022-2024	31
Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć według liczby wypłaconych świadczeń w latach 2022-2024	34
Tabela 10. Liczba osób, którym udzielono pomocy w formie świadczeń niepieniężnych i pieniężnych w latach 2022-2024	34

Tabela 11. Liczba osób długotrwale pobierających świadczenie w podziale na płeć w latach 2022-2024	35
Tabela 12. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=63	49
Tabela 13. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=22	50
Tabela 14. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=48	52
Tabela 15. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=48	53
Tabela 16. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6 ...	58
Tabela 17. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6	58
Tabela 18. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=16	63
Tabela 19. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=18	68
Tabela 20. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=19	68
Tabela 21. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=10	69
Tabela 22. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=10	70
Tabela 23. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=103	72
Tabela 24. Kwota odpłatności za pobyt dzieci z terenu gminy Białosłowie w pieczy zastępczej w latach 2022-2024	79
Tabela 25. Zasiłek pielęgnacyjny dla dziecka z niepełnosprawnością na przestrzeni lat 2022-2024	82
Tabela 26. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności na przestrzeni lat 2022-2024	82
Tabela 27. Zasiłek pielęgnacyjny dla osoby z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16 roku życia o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, która powstała przed 21 rokiem życia na przestrzeni lat 2022-2024	83
Tabela 28. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024	88
Tabela 29. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2022-2024	88
Tabela 30. Liczba uczestników działań nie będących ustrukturyzowanymi programami profilaktycznymi przeprowadzonych na terenie gminy Białosłowie w latach 2022-2024	89
Tabela 31. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2022-2024	97
Tabela 32. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024	97
Tabela 33. Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024	98
Tabela 34. Odpłatność Gminy za pobyt w domu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024	102

Tabela 35. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy Białośliwie w podziale na wiek oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w latach 2022-2024.....	106
Tabela 36. Liczba długotrwale bezrobotnych mieszkańców gminy Białośliwie oraz ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych w PUP mieszkańców Gminy w porównaniu do powiatu pilskiego na przestrzeni lat 2022-2024	107
Tabela 37. Liczba osób, którym przyznano zasiłek stały, okresowy i celowy oraz kwota świadczeń na przestrzeni lat 2022-2024	109
Tabela 38. Liczba osób korzystających ze świadczenia niepieniężnego i pieniężnego przyznanego w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w latach 2022-2024	110
Tabela 39. Liczba gospodarstw domowych otrzymujących dodatki mieszkaniowe oraz wysokość przyznanych środków w latach 2022-2024.....	110
Tabela 40. Ramy finansowe Strategii	133
Tabela 41. Harmonogram wdrażania Strategii.....	134
Tabela 42. Wskaźniki monitoringowe służące do oceny stopnia realizacji celów strategicznych	137

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Białośliwie w latach 2022-2024	17
Wykres 2. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie pilskim na przestrzeni lat 2022-2024 w porównaniu do województwa wielkopolskiego i całej Polski (stan na koniec roku, w procentach)	19
Wykres 3. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON oraz osoby fizyczne prowadzące działalność w gminie Białośliwie w latach 2022-2024.....	20
Wykres 4. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 1 000 mieszkańców w gminie Białośliwie, powiecie pilskim, województwie wielkopolskim oraz Polsce w latach 2022-2024.....	21
Wykres 5. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2025 roku uczniów z gminy Białośliwie, powiatu pilskiego i województwa wielkopolskiego	23
Wykres 6. Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności w gminie Białośliwie, powiecie pilskim oraz województwie wielkopolskim w latach 2022-2024	24
Wykres 7. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców w gminie Białośliwie, powiecie pilskim i województwie wielkopolskim na przestrzeni lat 2022-2024 ..	31
Wykres 8. Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w gminie Białośliwie w latach 2022-2024.....	33
Wykres 9. Wskaźnik deprivacji lokalnej na przestrzeni lat 2022-2024	33
Wykres 10. Powody udzielania świadczeń w 2024 roku (liczba rodzin)	36
Wykres 11. Wiek dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=64	39
Wykres 12. Wykształcenie dorosłych mieszkańców uczestniczących w badaniu: N=64	39
Wykres 13. Jakiego Pana/i zdaniem problemy społeczne najczęściej dotyczą mieszkańców Gminy? N=64	41

Wykres 14. Jakiego Pana/i zdaniem trudności najczęściej napotykają osoby bezrobotne szukające pracy na terenie Gminy? N=64	43
Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy miał/a Pan/i trudności w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, ze względu na niewystarczające środki finansowe? N=64	44
Wykres 16. Jakiego grupy osób są Pana/i zdaniem najbardziej narażone na wykluczenie społeczne na terenie Gminy? N=64	44
Wykres 17. W jakim stopniu infrastruktura techniczna w Pana/i Gminie (instytucje publiczne, szkoły, ulice, przychodnie itp.) dostosowana jest do osób z niepełnosprawnościami tak, aby umożliwić im samodzielne funkcjonowanie? N=64	45
Wykres 18. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób starszych w Gminie? N=64	46
Wykres 19. Jakiego Pana/i zdaniem są najważniejsze problemy osób z niepełnosprawnościami w Gminie? N=64	47
Wykres 20. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Pana/i takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=64	48
Wykres 21. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=64	49
Wykres 22. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=64	50
Wykres 23. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=64	51
Wykres 24. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=64	52
Wykres 25. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=64.....	53
Wykres 26. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=64	54
Wykres 27. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=64	55
Wykres 28. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektronicznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.)? N=64	56
Wykres 29. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=64	57
Wykres 30. Jak często, w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie zdarzało się Panu/i doświadczyć przemocy? N=64	57
Wykres 31. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc domową wobec: N=64	59
Wykres 32. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą, wychowawczą która: N=64	60

Wykres 33. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznał/a oraz stosował/a Pan/i cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=64	60
Wykres 34. Wiek uczniów biorących udział w badaniu: N=106.....	62
Wykres 35. Klasa: N=106.....	62
Wykres 36. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=106	63
Wykres 37. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=106	64
Wykres 38. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=106	65
Wykres 39. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=106.....	66
Wykres 40. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=106	67
Wykres 41. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=106	69
Wykres 42. Jak często w ciągu ostatniego roku szkolnego obserwowałeś/aś problem przemocy między uczniami w swojej szkole? N=106.....	70
Wykres 43. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś oraz stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/ poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/ filmów)? N=106	71
Wykres 44. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=106.....	72
Wykres 45. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=106.....	73
Wykres 46. Czy w czasie ostatnich 12 miesięcy utrzymywały się u Ciebie takie stany jak (przynajmniej przez 2 tygodnie): N=106	74
Wykres 47. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=106	75
Wykres 48. Asystenci rodziny oraz liczba rodzin objętych ich wsparciem na przestrzeni lat 2022-2024	77
Wykres 49. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka na przestrzeni lat 2022-2024.....	78
Wykres 50. Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego na przestrzeni lat 2022-2024	78
Wykres 51. Rodziny, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	79

Wykres 52. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu niepełnosprawności w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	81
Wykres 53. Liczba świadczeniobiorców usług opiekuńczych na przestrzeni lat 2022-2024....	83
Wykres 54. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu alkoholizmu w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	87
Wykres 55. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Białośliwie na przestrzeni lat 2022-2024.....	90
Wykres 56. Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Białośliwie, województwie wielkopolskim i całej Polsce w 2024 roku	91
Wykres 57. Zestawienie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności w gminie Białośliwie na przestrzeni lat 2022-2024	100
Wykres 58. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć w latach 2022-2024.....	101
Wykres 59. Liczba świadczeń zasiłku pielęgnacyjnego dla osób, które ukończyły 75 lat w latach 2022-2024.....	101
Wykres 60. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezrobocia w latach 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej	104
Wykres 61. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej na przestrzeni lat 2022-2024	105
Wykres 62. Mieszkańcy gminy Białośliwie zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy z podziałem na płeć na przestrzeni lat 2022-2024.....	105
Wykres 63. Liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z powodu ubóstwa na przestrzeni lat 2022-2024 oraz ich udział w ogóle korzystających z pomocy społecznej.....	108
Wykres 64. Liczba rodzin, którym została udzielona pomoc i wsparcie z powodu bezdomności w latach 2022-2024.....	111

UZASADNIENIE

do Uchwały nr XXIX.139.2026 Rady Gminy Białosłowie z dnia 28 stycznia 2026 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035

Art. 16b. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych. Strategia zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią oraz określenie: celów strategicznych projektowanych zmian, kierunków niezbędnych działań, sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych, wskaźników realizacji działań.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym.

Natomiast z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Zarządzeniem nr 8.2026 Wójta Gminy Białosłowie z dnia 19 stycznia 2026 r. projekt uchwały poddany został trybowi konsultowania z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2025 r., poz. 1338 ze zm.) w terminie od 19 stycznia 2026 do 23 stycznia 2026 r. W wyznaczonym w powyższym Zarządzeniu terminie nie wpłynęły żadne uwagi, zastrzeżenia ani opinie na temat projektu uchwały poddanego konsultacjom społecznym.

W świetle powyższego podjęcie przez Radę Gminy Białosłowie uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Białosłowie na lata 2026-2035 jest uzasadnione.